GRAMMATICA PYLADIS.

Ioanneſfranciſcus buccard⁹ Pylades. Reuerēdo uiro picinello doſſo. Salundi Archipreſbitero meritiſſimo.S.P.D.

GVarini ueronēſis litteraturæ nr̄æ redēptoris atq; inſtaurato-ris grámaticas inſtitutiões:qb⁹ uniuerſus iá orbis ībut⁹:cadē-té illá ſuſtinebat. quū nr̄a ætate cōſpexiſſē Reuerēde pr̄: quo rūdá audaculoꝝ temeritate:q ī alienā meſſē ꝑ nihilo duxerát cruētas man⁹ īmittere:ita undiq; telis gladiiſq; petitas:ut cōfoſſæ iá & muti latæ nihil niſi īminétē īternitioné expectare poſſent: Cōmuni oīum calamitati:nr̄æq; āboꝝ ſaluti cōſulēdū rat⁹: idq; oneris(quanq̄ īpar) humeris nr̄is ꝓ ſuſcepto docēdi muneř ptinere: Quāta potui diligē-tia nix⁹ ſū: Inſtitutiões ipſas uſq; adeo deformatas : ut priſtiná ī illis ſpeciē magis reqrere:q̄ īuenire poſſes: ꝓ uirili nr̄a abſtergere:& uelu-ti quodá ex ſeruitio:barathroq; ꝓfundiſſimo uidicare:qppe q̇ corru-ptæ: īuerſæ:auctæ:ac dimiutæ(ut cuiq; libitú fuerat)gnis: ſeniſq; ua riis īpreſſiōib⁹ circūferenť:Quod quú alii quoq; nr̄æ ætatis uiri do-ctiſſimi uidiſſēt:eodé fortaſſis:quo & nos ↄſilio ducti.diuerſas diuer-ſi: nouaſq; grámaticaꝝ īſtitutionū cōpoſitiões ediderūt:qb⁹ dú lati-ná liguá oés iuuař ſtudēt:& ſuá qſq; opioné fulciř ueteꝝ ſn̄iis atq; au toritatib⁹:adō lōgiuſcula opa ſua reddiderūt: ut uł lecturis tediū ꝓ-lixitate orōnis ī ipo legédi articulo piát: Vel ſtili uarietate a prio illo Guariniáo ſemoti:atq; elegátioris.Diſcipuli tūprimū initiádi deterri ti.nec ſn̄ias illoꝝ ītelligeř: nec mēoriæ ab illis ſcripta facile cōméda re poſſint.Nos uero omiſſa curioſitate:abactis diſputatiōib⁹:remota oi cōtētiōe:paucis uſi aſſertiōib⁹:qb⁹oīb⁹ ea q̇ dixim⁹ magna ex pte cōtigerūt:Breuiter ac ſimpliciter:ñ ullo altiori ſtilo.Regłaꝫ nr̄aꝫ Grā maticaꝝ īſtitutionū:ad Guarinianá illá imaginē diriger ſtudui.nemi ni detrahētes:nullūq; īteri mordētes:ſꝫ rei tm̄ lr̄ariæ.Neſtoriq; filio-lo cōſulētes:quá oēm quū edidicerit:id qđ illi facile futuꝝ ſpo:amo-tis undiq; q̇ memoriá ediſcēdo īpediebát:nō degenerē:aut illitteratiſ ſimú euaſuꝝ cōfido.hác igř reg/aꝫ & laboré húc nr̄um(qcqd id ē)Ti bi uni dedicádū cēſui Religioſiſſime pr̄ Picielle doſſe:ut q latis quo-q; lr̄is plurimú polles ꝑter egregiá diuioꝝ inſtitutoꝝ pitiá : q̄ maxie excellis:quiq; oi uirtute ꝑdit⁹.nō Salúdiú mō:cuius primario ī téplo meritiſſim⁹ es Antiſtes:ſed uniuerſam hác benacēſeꝫ orá illuſtras: & meoꝝ oiuꝫ actoꝝ es iudex.ħ quoq;:ut cætera:æq̄ láce libres: Quod ſi ꝓbaueris:Pe.quoq; nepoti tuo:& diſci.nr̄o ediſcēdū ꝓponas.Vale.

¶ Regula Grammaticarum Inſtitutionū a Pylade ī hoc breue & pueris utiliſſimum Compendium reducta.

GRammatica eſt ſcientia recte loquēdi ſcribendiq; & legendi rationem complectens: Dicta a litteris: quæ græce grāmata appellaſ: eo ꝙ circa lr̄as uerſeſ.

PArtes grammaticæ ſunt quattuor. Littera. Syllaba. Dictio. & Oratio. Littera ut. N. Syllaba ut Ne. Dictio ut Neſtor. Oratio ut Neſtor amat pyladem. ¶ Littera eſt minima pars uocis compoſitæ. uel Littera eſt uox indiuidua: quæ ſcribi poteſt. Dicta autem littera quaſi legittera: eo ꝙ ad legendum iter præbeat. Vel a lituris: ut quibuſdam placet: ꝙ plerunq; antiqui in ceratis tabulis ſcribere ſolebant: & poſtea delere. ¶ Litterarum aliæ ſunt uocales: aliæ conſonantes. Vocales ſunt quinq;. a. e. i. o. u. ex quibus fiunt Diphthongi quattuor. æ. œ. au. & eu. Quarum quidem duæ ſcribuntur & non proferuntur. æ. & œ. Duæ autem ſcribuntur & proferuntur. au. & eu. Ypſilon etiā græca uocalis eſt: & qua in dictionibus tantum græcis utimur. Conſonātes ſunt ſexdecim. b. c. d. f. g. k. l. m. n. p. q. r. s. t. x. z. H uero nō ē littera: ſed aſpirationis tm̄ nota: ī mihi & nihil craſſæ etiam litteræ de uſu uim habens. Ex conſonantibus quædam ſunt Mutæ: quædam Semiuocales. Mutæ ſunt nouē. b. c. d. f. g. k. p. q. t. Sēiuocales ſunt ſex. l. m. n. r. s. x. z. quoq; ſemiuocali græca utiſ ī dictiōibus græcis. Sciēdūq; ē: ꝙ. x. & . z. duplices cōſonātes ſunt. Illa. n. p. c. & . ſ. z. uero ꝓ duplici. ſſ. poniſ. ſcito ēt. l. & . r. liqdas uocari. ¶ Syllaba ē cōpræhēſio ſraꝝ ſub uno accētu & uno ſpiritu īdiſtāter ꝓlata. Dicta a ſyllābano. i. ſiml' capio: qa lr̄as cōpræhēdat. ¶ Dictio ē minīa ps orōnis cōpoſitæ: quātū ad totiꝰ ſenſus ītellectū: Dicta a dicēdo: ꝙ a liqd ad ītelligendū dicat. ¶ Orō ē recta dictionū cōpoſitio ītegrā ſn̄iaꝫ cōpræhēdēs: Dicta ab orādo. i. dicēdo: uñ & orator dr̄ cui cā dicēda & deſendēda mandaſ.

PArtes orationis ſunt octo. Nomē. Verbum. Participiū. & Pronomen. Præpoſitio. Aduerbiū. Interiectio. & Cōiūctio. Quaꝝ quidem Declinabiles ſunt quattuor. Nomē. Verbum. Participium. & Pronomen. Reliquæ uero quattuor indeclinabiles. Præpoſitio. Aduerbium. Interiectio. & coniunctio.

De Nomine.

NOmen eſt pars orationis declinabilis: quæ ſignificat ſubſtantiã & qualitatẽ propriã: uel communẽ cũ caſu. Dicit̃ aũt Nomen quaſi notamen: eo ꝙ noĩe uniuſcuiuſq; rei ſubſtantiã & qualitatẽ notemus. Vel a græco onoma: qđ nomen ſignat. ¶ Accidẽtia noĩs ſunt quinq;. Spẽs. Genus. Numerus. Figura. & Caſus. ¶ Quid eſt ſpẽs in noĩe? eſt elementalis cõpoſitio: p quã fit primitiui uel deriuatiui diſcretio. Vel ſpẽs eſt ꝓprietas deriuandi ab aliquo: uł a nullo. Quot ſunt Spẽs nominũ? Duæ. Primitiua ut mõs. Deriuatiua ut mõtanus. ¶ Quid eſt genus in noĩe? eſt exploratio ſexus quæ fit p uocẽ carentẽ genere. nã illa uox non eſt genus: ſed id qđ per eã ĩtelligitur. Quot ſunt genera nominũ? Septem. Maſculinũ ut hic Neſtor. Fœmininũ ut hæc Maria. Neutrũ ut hoc templũ. Commune ut hic & hæc homo. Omne ut hic & hæc & hoc felix. Promiſcuũ qđ ſub una uoce & uno articulo ſignificat aĩalia utriuſq; ſexus: ut hæc aquila. Incertũ ut hic uel hæc dies. ¶ Quid eſt numerus in nomine? Eſt forma dictionis in uoce: quæ diſcretionẽ quantitatis facere põt. Quot ſunt Numeri nominũ? Duo. Singularis ut homo. Pluralis ut hoĩes. ¶ Quid ẽ Figura in nomine? Eſt ſimpliciũ compoſitaꝝ uel decõpoſitaꝝ dictionũ diſcrimen. Quot ſunt Figuræ noĩum? tres. Simplex ut aĩus. Compoſita ut magnanimus. Decõpoſita ut magnanimitas. ¶ Quid eſt caſus in noĩe? Eſt uariatio caſualium dictionũ: quæ maxime fit in fine. Quot ſunt caſus nominũ? ſex. Ntũs ut neſtor. Gtũs ut neſtoris. Dtũs ut neſtori. Actũs ut neſtorẽ. Voctũs ut o neſtor. Abltũs ut a neſtore. Rectus eſt unus: ntũs. Obliqui ſunt quatuor: Genitiuus. Dtũs. Actũs. & Abltũs. Vocatiuus aũt eſt per ſe uocandi caſus: qui tantummodo ſecundæ iungit̃ pſonæ ad quã ſermo dirigitur. Quot ſunt Articuli? Tres: hic. hæc. hoc. hic ẽ ſignum maſclini. hæc fœminini. hoc neutri. hic & hæc communis. hic & hæc & hoc omnis. hic uel hæc incerti.

¶ Declinationes noĩum ſunt quinq;. Prima cuius gtũs ſingularis in .æ. diphthongum deſinit. ut hæc maria huius mariæ. Secunda cuius genitiuus ſingularis in .i. terminatur: ut hic deus huius dei. Tertia cuius genitiuus ſingularis habet .is. ut hic neſtor huius neſtoris. Quarta cuius genitiuus ſingularis in .us. uel in .u. finit. ut hic uiſus huius uiſus. & hoc cornu huius cornu. Quinta cuius genitiuus ſingularis in .ei. diuiſas ſyllabas exit: ut hæc ſpecies huius ſpeciei.

¶ Nominum quædam ſūt propria. quædā appellatiua. ¶ Proprium eſt illud qđ uni ſoli conuenit: ut neſtor. ¶ Appellatiuum uero qđ naturaliter cōmune ē multorꝫ: ut homo & animal. ¶ Nominū ītē aliud ſubſtantiuum: aliud Adiectiuum. ¶ Subſtantiuum nomē ē ilud: qđ uariatur per unum articulum tantum: ut hic neſtor: hoc animal. Vel per duos: ut hic & hæc homo. ¶ Adiectiuum uero quod uariatur ꝑ tres diuerſas uoces: ut albus alba album. Vel ꝑ tres articulos & unā uocem: ut hic & hæc & hoc audax. aut per tres articulos & duas uoces: ut hic & hæc fortis & hoc forte. Vel per tres articulos & tres uoces: ut hic acer hæc acris & hoc acre. Subſtantiuum autem dicitur ꝙ per ſe ſubſtet ſine adminiculo alterius nominis. Adiectiuum uero: ꝙ alteri adiacet: hoc eſt ſubſtantiuo ſuo. ¶ Adiectiuum cum ſubſtā- tiuo in quattuor concordat: In genere: numero: perſona: & caſu: ut Neſtor buccardus: quæ tñ quum in caſu cōuenerint: in pſona quoqꝫ cōcordare neceſſe eſt. ¶ Relatiuū cū antecedente in tribus cōuenire debet. In genere: Numero: & perſona: ut uideo te Neſtor qui legis: nō autem qui legit. ¶ Nominatiuus cum uerbo in duobus tenetur concordare. In perſona: & ī numero: ut Neſtor legit. ¶ Omnia nomina: & Pronoīa: ac Participia ſūt pſonæ tertiæ: Exceptis ego qđ ē primæ: & tu ſecūdæ: & oībus uocatiuis caſibus: qui ſunt perſonæ ſecundæ. ¶ Noue ſunt adiectiua anomala: quæ nullā certā ſequūť declinationē: gtōs in. ius. & dtōs in i. facientia. unus. ullus. nullus. ſolus. totus. alius. uter. alter. & qs uel q: cū cōpoſitis & adiectiōib⁹.

De uerbo.

Verbum eſt pars orationis declinabilis: cum modis & temporibus: ſine caſu: agendi uel patiendi ſignificatiuum. Diciť autem uerbum a uerberatu aeris: ꝙ hac parte orationis frequētius utimur in omni orōne. ¶ Accidentia uerbi ſunt octo. Genus. Tēpus. Modus. Species. Figura. Coniugatio. perſona. & Numerus. ¶ Genera uerborum ſunt quinqꝫ. Actiuū ut amo. Paſſiuum ut amor. Neutrum ut ſeruio: Commune ut largior. Deponens ut ſequor. ¶ Tempora uerborum ſunt quinque. præſens ut amo. præteritum imperfectum ut amabam. præteritum perfectum ut amaui. præteritum pluſquam perfectū ut amaueram: Futurum ut amabo. ¶ Modi uerborū ſunt quinqꝫ. Indicatiuus ut amo. Imperatiuus ut ama. Optatiuus ut utinā amarē. Subiūctiuus ut quum amē. Infinitiu⁹ ut amare. ¶ Spe-

cies uerboꝝ ſunt duæ.primitiua ut amo. deriuatiua ut amor. ¶Figuræ uerborum ſunt tres. Simplex ut taceo.compoſita ut conticeo. Decõpoſita ut conticeſco.¶Coniugationes uerborum ſunt quattuor.prima quæ habet in ſecunda perſona præſentis indicatiui modi. as aut aris.ut amo.as.& amor aris.Secunda quæ habet.is.aut.eris. lõgam.ut doceo.es:& doceor.eris.Tertia quæ habet.is.aut.eris. breuẽ. ut lego.is.& legor.legeris.Quarta quæ habet.is.aut.iris. longam. ut audio.is.& audior.iris.¶Perſonæ uerborũ ſunt tres. Prima ut amo. Secunda ut amas. tertia ut amat. ſimiliter in plurali: prima ut amamus.ſecunda ut amatis.Tertia ut amant. ¶Numeri uerborum ſunt duo.ſingularis ut amo:pluralis ut amamus. ¶ Verba anomala quæ nulli⁹ certæ ſunt cõiugationis ſunt quattuor:ſum.uolo.fero. & edo. Dicta Anomala quia inæqualitate & uarietate ſua aliorum regulam non ſequũtur.

De Participio

PArticipium eſt pars orationis declinabilis quæ pro uerbo accipitur ex quo deriuatur. Dicitur autẽ participiũ quaſi particapiũ.partes enim capit de noĩe & de uerbo.A noĩe q̃dem genera & caſus.A uerbo autẽ tempora & ſignificationes.Ab utroq̧ numerum & figurã.¶Participio accidũt ſex.Genus.caſus.temp⁹.ſignificatio. numerus.& figura. ¶Genera participiorum ſunt q̃nq̧. Maſculinũ ut lectus.Fœmininũ ut lecta. Neutrum ut lectũ.Cõmune ut actõ hunc & hãc legentẽ. Omne ut hic & hæc & hoc legẽs. ¶Caſus pticipioꝝ ſunt ſex.Ntũs ut legens. Gtũs ut legentis. Dtũs ut legẽti. Actũs ut legẽtẽ. Voctũs ut o legens.Abltũs ut a legente uel legenti. ¶Tẽpora participioꝝ ſunt q̃nq̧ cõiuncta in tria.præſens & ptũm ĩpfectũ ut amans & legens.ptm̃ pfectũ & pluſq̃ pfectũ ut amatus & lectus.futuꝝ ut amaturus & amãdus.& lecturus & legẽdus.¶Significationes participioꝝ ſũnt quinq̧.Actiua ut amans. Paſſiua ut amatus.Neutra ut ſeruiẽs. Cõmunis ut largitus. Deponens ut ſequutus. ¶Numeri participioꝝ ſunt duo ſingularis ut amãs.pluralis ut amãtes.Figuræ participiorum ſunt duæ.ſimplex ut legens.Decompoſita ut negligens.

De Pronomine.

PRonomen eſt pars orationis declinabilis : quæ ꝓ ꝓprio noĩe uniuſcuiuſq̧ ponitur : & certã ſignificat perſonã.Dicit̃ autẽ pronomẽ a ꝓ & nomine:eo q̧ loco noĩs ponat̃. ¶Accidẽtia

ꝑnominis ſunt ſex.Spés.Genus.Numerus.Figura.Perſona.& Caſus. ¶ Spés ꝑnoíuꝫ ſunt duæ.primitiua ut ego.Deriuatiua ut meꝰ. ¶ Genera pronoíuꝫ ſunt quinq̧. Maſculinū ut meus. Fœmininū ut mea. Neutrū ut meū. Cōmune ut noſtras.Omne ut ego.tu.ſui. ¶ Numeri ꝑnominū ſunt duo.ſingularis ut ego.pluralis ut nos. ¶ Figuræ ꝑnominū ſūt duæ. ſimplex ut is cōpoſita ut idē. ¶ Perſonæ ꝑnoíuꝫ ſunt tres.prima ut ego.ſcđa ut tu.tertia ut ille. Et ſimilr̄ in plurali. prima ut nos ſecunda ut uos.tertia ut illi. Caſus pronominū ſunt ſex. Nomīatiuꝰ ut tu.Gtūs ut tui.Datūs ut tibi.Accuſatiuus ut.te.Vocatiuꝰ ut o tu.Abltūs ut a te. ¶ Modi pronominū ſunt quattuor.primus.ſecundus.tertius & quartus. Pronomina primi modi ſunt tria. ego.tu.ſui.Scđi modi ſunt quinq̧.ille.ipſe.iſte.hic.& is.Tertii modi.ſunt quinque.meus.tuus.ſuus.noſter.& ueſter.Quarti modi ſunt duo.noſtras.& ueſtras. ¶ Pronomina de quibꝰ nulla dubitatio ē apđ latinos ſunt quindeci.Octo primitiua.ego.tu.ſui.ille.ip̄e.iſte.hic.& is. Deriuatiua ſeptē:meus.tuus.ſuus.noſter.ueſter.nr̄as.& ur̄as. ¶ Pronominū item Demonſtratiua ſunt quinq̧.ego.tu.hic.iſte.& ille.Relatiua quattuor is.ſuus.ipſe.& ſui.Demōſtratiua & relatiua ſimul.duo.hic.& ille. Sed ipſe inſuper ad oēs ꝑſonas uim habet:ut ego ipſe:tu ipſe:ille ip̄e: Poſſeſſiua quiq̧:meus:tuus:ſuus:noſter:& ueſter.Gētilia. ſeu patria duo: noſtras:& ueſtras.

De Præpoſitione.

Præpoſitio eſt pars orationis indeclinabilis: quæ p̄ponit̃ aliis partibus per appoſitionem:uel per compoſitionem:Per appoſitionē ideſt per regimē caſus:ut in forum eo.Per cōpoſitionē ideſt qñ cōponit̃:ut iniuſtus.Dicit̃ aūt p̄poſitio: ꝙ in or̄onis ſtructura ut plurimū p̄ponat̃ partibus quibus adiūgit̃: ut añ ædes ambulo: & pernoctaui apud amicum.Præpoſitioni accidunt tria:ſignificatio: uis: & applicatio. Significatio præpoſitionum fere aut loci eſt: ut in urbe:apud amicum.Aut temporis:ut ante calendas:poſt annum.Aut cauſæ:ut propter fidem:pro meo in te amore. Aut poſitionis: ut tua erga me officia:& cum amicis omnia communia.Vis in præpoſitiōe eſt qua appoſita caſum pro uerbi natura diſponit:Et cōpoſita ſimplicis ſenſum nūc auget:ut ꝑ calleo. Nūc miuit:ut ſubtriſtis. Nūc uariat:ut inuado.nūc contrariū inducit:ut īpius:retego. ¶ Applicatio in præpōne ē:qua ꝑ auctoꝝ uſu.Aliæ nō niſi in cōpoſitiōe legunt̃. Aliæ

niſi appoſitæ. Aliæ mediæ atq; cōmūes. Præpōnes quæ cōpoſitæ tm̄ leguntur ſunt ſex.di.dis.re.ſe.an.con. Quæ uero tantum appoſitæ leguntur ſunt ſexdecim.cū apud aduerſum.uerſus.citra.circa.erga.intra .extra.infra.iuxta.pp.ſecundū.corā.ſine.abſq;. Cōes ſunt cæteræ. Caſus aūt quibus præpōnes apponuntur ſunt duo: Acūs:& Ablrūs.

¶ Accuſatiuo ſeruientes præpōnes ſunt.ad.apud.ante.uerſus. aduerſum: uel aduerſus.cis.citra. circū.circa.contra.erga.extra.inter.intra, infra.iuxta.ob.pone.per.prope.propter.ſecundū.poſt.trās.ultra.pter. ſupra.circiter.uſq;.ſecus.penes. ¶ Abltō ſeruientes præpōnes ſunt .a. ab.abs.cū.corā.clam.de.e.ex.pro.præ.ſine.abſq;. tenus. Sed clā etiam actō iungiṫ.& præter p ſine etiā abltō. ¶ Vtriq; caſui ſeruientes præpōnes ſunt.in.ſub.ſup.& ſubter. Tenus plurali poſtpoſita gtō quoq; iungiṫ ut cruꝝ tenus. Verſus quoq; fere ſp poſtponitur: ut cum adiuncta his pnoibus me.te.ſe.nobis.uobis.& fere.relatiuo ſubſtantiæ quo.qua.qui.quibus.

De Aduerbio.

ADuerbium eſt pars orōnis īdeclinabilis uerbis præcipue aut pticipiis quæ uim uerboꝝ poſſidēt adhærens. Diciṫ autem Aduerbiū ex ad & uerbū:eo ꝙ uerbis adiiciatur: & iuxta uerbū ſtet. ¶ Aduerbio accidunt tria:Spēs.Significatio.& Figura. ¶ Species aduerbioꝝ ſunt duæ: Primitiua ut pridem. Deriuatiua ut prius. ¶ Significationes Aduerbioꝝ ſunt diuerſæ Tpis ſcilicet.loci.numeri.negandi.affirmandi.demonſtrandi.optādi.hortandi.ordinis. intendendi.remittendi.interrogandi.ſimilitudinis. qualitatis. quantitatis. dubitandi.uocandi.diſcernendi.iurandi.eligendi.cōgregandi. phibēdi.euentus.cōparandi.ſupferendi.diminuendi. ¶ Figuræ aduerbioꝝ ſunt tres.Simplex ut diu:huc.Cōpoſita ut īterdiu: adhuc.Decompoſita ut quæ a compoſitis deriuāṫ:ut ab indocto īndocte.ab efficaci efficaciter.

De Interiectione.

INteriectio eſt pars orationis īdeclinabilis: quæ interiecta aliis partibus orationis animi affectus exprimit. Interiectionis igiṫ unicum eſt accidens. Significatio: cuius fere tot ſunt generaꝫ quot humani affectus.Gaudentis.exclamantis.blandientis.repræhendentis.abnuentis.ridentis:admirantis.expaueſcentis.dolentis.plorantis.commiſerantis.minantis.laudantis.indignantis. ſacietatem. deſignantis.& ſimilia.

De Coniunctione.

C Oniunctio eſt pars orōnis īdeclinabilis cōiunctiua aliarū partiū orōnis. Dicit̃ aūt Cōiunctio a cōiungendo: quia cōiungit cæteras ptes orōnis. Cōiunctioni accidūt tria. Spēs. Figura. & ordo. ¶ Spēs cōiunctionū ſunt quinq̃. Copulatiua. Diſiunctiua. Cauſalis. Rationalis. Expletiua. ¶ Figuræ cōiunctionū ſunt duæ. Simplex ut at. Cōpoſita ut atq̃. ¶ Ordines cōiunctionū ſunt tres. ꝑpoſitiuus. Subiunctiuus. & Communis. Cōiunctiones præpoſitiui ordinis ſunt quindecim. at. aſt. aut. ac. uel. nec. neq̃. ſi. qn. q̃tenus. ſin. ſeu. ſiue. ni. ſed Subiūctiui uero ordinis ſunt ſepte. que. ue. ne. qde. quoq̃. aute. uero. Quarū tres primæ encliticæ dicuntur: qa in finem præcedentis ſyllabæ ſemp trahūt accentū: ut dixitq̃. uigilas ne. putas ue. Cōmunis aūt ordinis cōiunctiones ſunt cæteræ omnes: Dictæ cōmunes: quia poſſunt ꝑponi & ſupponi in ordine orōnis: ut &. atq̃: quæ duæ poeticæ quoq̃ poſtponunt̃. equidē. ſaltē. tñ. quanq̄. qñ. nāq̃. n. itaq̃. qm̄. quapropter. ergo. igit̃.

De Verborū Conſtructione.

V Erborū aliud Perſonale. Aliud impersonale. Perſonale eſt qd' numeros & pſonas diſtinguit: & accipit ſuppoſitū p nominatiuum. Perſonalium quinq̃ ſunt genera. Actiuum. Paſſiuum. Neutrū. Cōmune. & Deponens.

De Verbis Actiuis.

V Erborū actiuorū ſex ſunt ſpēs. Simplicia. Poſſeſſiua. Acquiſitiua. Tranſitiua. Cauſalia uel effectiua. Sepatiua. Actiua oīa rē agētē uolūt ī ntō: patientē ī actō. Agēs uero pſona dr̄ a q̄ uerbi actus egreditur. Patiens autē in quā actus ille utcunq̃ tranſit.

V Erba actiua ſimplicia uolunt ante ſe ntm̄ perſonæ agentis & poſt ſe actm̄ pſonæ patientis: præter quos certū caſum non recipiūt. ut neſtor amat uirtutē. quæ ſunt hæc: & huiuſmodi.

Amo	as	
Diligo	is	per amare.
Gero	is	
Fero	rs	
Porto	as	per portare:
Lego	is	per lezere.
Perlego	is	per lezere pefettamente.
Canto	as	per cantare.
Vide	es	

Aſpicio	is	
Reſpicio	is	per uedere:& per guardare.
Voco	as	per chiamare.
Faſtidio	is	per hauere in faſtidio.
Paruifacio	is	
Flocifacio	is	
Paruipendo	is	
Flocipendo	is	per eſtimar pocho.
Sperno	is	
Repudio	as	
Renuo	is	
Reſpuo	is	per refutare.
Deſpicio	is	
Contemno	is	per deſpreſiare.
Quæro	is	per cercare.
Inuenio	is	
Reperio	is	per trouare.
Conſulo	is	per domandare conſeio.
Honoro	as	per honorare.
Expecto	as	per aſpettare.
Vito	as	per ſchiuare.
Compleo	es	
Perago	is	per compire.

Verba actiua poſſeſſiua uolũt añ ſe ntm̃ pſonæ agẽtis.& poſt ſe actm̃ pſonæ patiẽtis.& ultra regũt gtm̃: uel abtm̃ ſine ꝑpõne:ut ego emi libꝝ decẽ aureis quẽ tu pluris uẽdideras.

Emo	is	
Comparo	as	per comprare.
Vendo	is	
Venundo	as	per uendere.
Aeſtimo	as	per eſtimare:& apretiare.
Redimo	is	per recomperare:ouer riſcodere.
Culpo	as	per incolpare.
Repræhendo	is	
Arguo	is	

Increpo	as	
Corripio	is	
Obiurgo	as	per repræhendere
Inſimulo	as	
Accuſo	as	per accuſare.
Conuinco	is	per conuençere.
Damno	as	
Condemno	as	per comdemnare
Punio	is	per punire.
Mulcto	as	per punire in denari.
Saturo	as	per ſaciare.
Impleo	es	per impire.

¶Sciendũ tñ Tanti quãti:pluris ac minoris: & quæ cũ iis cõponunt quũ ſine ſubſtãtiuo ſunt in gtõ tantũ uerbis prætium referẽtib⁹ applicari. Aeſtimo quoq; & facio cum hoc noĩe as aſſis gtõ iunguntur ut non aſſis faciũt. & omnes unius eſtimemus aſſis. Smiliter & his genitiuis magni multi parui cum eorum ſuplatiuis. ut magni multi parui: maximi plurimi mĩmi facio uel eſtimo tuã in me beniuolentiam. Alias abltõ tãtũ iungũt. ¶Specialia quoq; criminum noĩa iũcta uerbis accuſationem reprænhenſionẽ iudiciũ uel qd tale ſignificantibus in gtõ ponunt: ut accuſo cõuinco dãno te furti cædis maieſtatis. Cætera fere in abltõ: ut damno te capite: accuſo te hoc crimine. ¶Dicimus ẽt cum præpõne de. Timarchũ de impudicicia accuſauit. & hic de pecuniis repetundis damnatus eſt.

Verba actĩa acqſitiua uolũt añ ſe ntm̃ pſonæ agẽtis: & poſt ſe actm̃ pſonæ patiẽtis. & ultra dtm̃. ut neſtor dat lætitiam ſuo patri.

Do	as	
Dedo	is	
Trado	is	
Tribuo	is	
Præbeo	es	
Exhibeo	es	
Impendo	is	per dare.
Dono	as	per donare.
Mitto	is	

Deſtino	as	per mandare.
Mando	as	per commettere.
Cõmendo	as	per recomandare.
Præfero	rs	
Præpono	is	
Antepono	is	per preferire:ouer antiponere.
Aperio	is	
Declaro	as	
Manifeſto	as	per manifeſtare & dechiar ire.
Concedo	is	
Cõmodo	as	per præſtare.
Subdo	is	
Suppono	is	
Subigo	is	per ſottomettere.
Eripio	is	per tuor per forza.
Promitto	is	
Spondeo	es	per promettere.
Dico	is	
Narro	as	
Aſſero	is	per dire.
Confero	rs	
Comparo	as	per comparare:ouer parangonare.
drodo	is	per manifeſtare.& per tradire.

VErba actiua tranſitiua uolunt ante ſe ntm̃ perſonæ agentis. & poſt ſe accuſatiuum perſonæ patiẽtis. & ultra aliũ actm̃. ut pylades docet diſcipulos grammaticam.

Doceo	es	p iſignare. & põt ẽt hr̃e ultra abltm̃ cũ de.
Moneo	es	per auiſare. & per aricordare.

Et poteſt etiã hr̃e ultra loco accuſatiui gtm̃: uel ablatiuum cum de.

Cingo	is	per cenzere.
Succingo	is	per ſottoçenzere.
Induo	is	
Veſtio	is	
Amicio	is	per ueſtire.
Calcio	as	per calzare.

Exuo	is	per ſpogliare.

Et poſſunt prædicta ſeptem uerba etiam habere ablatiuum ultra ſi ne præpoſitione.

Celo	as	per aſcondere.

Et põt etiã habere abltũm ultra cũ præpõne de:ut celaui te de hoc.

Rogo	as	per pregare & per domendare.
Oro	as	
Obſecro	as	per pregare.
Exoro	as	per impretrare.
Flagito	as	per domandare cum inſtantia.
Poſco	is	
Poſtulo	as	per domandare.

Et poſſunt flagito poſco & poſtulo etiã eſſe ſepatiua:ut audio.

VErba actiua cauſalia uel effectiua uolunt ante ſe nomiatiuũ perſonæ agentis. Et poſt ſe accuſatiuum perſonæ patientis. Et ultra ablatiuum ſine præpoſitiõe: ut tu ſpoliaſti me libris.

Spolio	as	
Exuo	is	per ſpogliare.
Priuo	as	per priuare.
Orno	as	per ornare.
Onero	as	cargare.
Exonero	as	per deſcargare.
Vacuo	as	
Exhaurio	is	per undare.
Fulcio	is	per fornire. & per ſuſtentare.
Munio	is	per fornire. & per fortificare.
Leuo	as	
Alleuo	as	per allezerire.
Farcio	is	
Sagino	as	per ingraſſare. & impire.
Dito	as	
Locupleto	as	per inrichire.
Imbuo	is	per impire.
Paſco	is	per paſcere.
Nutrio	is	per nutrire.

Spargo	is	per ſparzere.
Prohibeo	es	per remouere.& uedare.

Poteſt etiam iungi ablatiuo cum præpoſitione. ut prohibe infandos a nauibus ignes.

Soluo	is	per diſligare.

[V]Erba actiua ſeparatiua uolunt ante ſe ntm̄ pſonæ agantis & poſt ſe actm̄ pſonæ patientis. Et ultr͞a ablrm̄ cū præpōne: a. uel ab. uel ex. uel de. ut ego audiui multa a præceptore.

Audio	is	per aldire.
Intelligo	is	per intendere.
Moueo	es	per mouere.
Habeo	es	per hauere.
Amoueo	es	per remouere.
Aufero	rs	per portar uia. pōt etiā iungi dtō: ultra.
Diuido	is	per diſpatire.
Separo	as	
Segrego	as	
Secerno	is	per ſeparare.
Accipio	is	
Suſcipio	is	
Recipio	is	per receuere.& per tuore.
Defendo	is	
Protego	is	per defendere.
Eiicio	is	
Expello	is	per ſpinzere fora.
Eradico	as	
Euello	is	
Reuello	is	
Extirpo	as	per deſtrepare.

De Verbis paſſiuis.

[V]Erbum Paſſiuum eſt illud quod deſinit in. or. & formatur ab actiuo additione. r. ut amor. Totidemq; ſunt ſpecies paſſiuorum: quot ſunt Actiuorum. Voluntq; omnia uerba paſſiua ante ſe nominatiuum pro re patiente. & poſt ſe ablatiuum cum a. ul' ab. pro re agente. Et ultra illos caſus quos habent & ſua actiua. ut

uirtus amaẗ a neſtore .& equus emptus fuit a te decem aureis. ¶Sūt tamen ex paſſiuis quædam uerba:quæ Vocatiua appellantur. nominatiuum utrinq; habentia.ut tu ab omnibus cenſeris doctus.& ſunt hæc.& eius generis non multa.

Dicor	eris	
Vocor	aris	
Nominor	aris	
Nuncupor	aris	
Appellor	aris	per eſſer chiamato:ouer nominato.
Habeor	eris	
Iudicor	aris	
Exiſtimor	aris	
Cenſeor	eris	
Putor	aris	
Videor	eris	per eſſere exiſtimato.

Videor præterea datiuum iungit.ut tu uideris mihi triſtis.

Cognoſcor	eris	per eſſere cognoſſuto.

De Verbis Neutris.

VErbum neutrum eſt illud:qđ in.o.definit:præter ſum cū cōpoſitis & non format paſſiuum in.or. ¶Verborum neutrorum ſeptem ſunt ſpecies.Copulatiua.Poſſeſſiua.Acquiſitiua. Tranſitiua.Effectiua.Paſſiua.Abſoluta.

VErba neutra copulatiua ſunt quæ demonſtrationem uel inhærētiā ad ſubiectū pene ſignificāt. Et uolūt utrinq; ntm̄.ut tu es letꝰ.hic appet triſtis. Diſcipuli ſedēt ocioſi.& ſūt hmōi.

Sum	es	
Exiſto	is	per eſſere
Appareo	es	per apparere.
Sedeo	es	per ſedere.
Viuo	is	per uiuere.
Ambulo	as	
Vado	is	
Incedo	is	per andare.
Dormio	is	per dormire.
Fio	is	per eſſer fato.ouer per deuentare.

¶Sciendum eſt autem ſum.non ſolum cũ nominatiuo:ſed etiam cũ gtõ iungi poſſe:ut hic liber eſt Neſtoris. Cum dtõ:ut ſunt nobis mitia poma.Cum abltõ:ut tu es bona indole.Cum duobus dtis:ut ſum tibi auxilio. Item poni poſſe ſine caſu poſteriore: ut deus eſt: troia fuit.Eius uero Compoſita dtm̃ fere poſtulant:ut adſum: abſum: deſum:proſum:obſum tibi.Inſum:præſum: ſubſum templo.ſuperſum patri.Interſum lectioni.ſtulto intelligens intereſt.

Verba neutra poſſeſſiua uolunt ante ſe ntm̃ pſonæ agẽtis. Et poſt ſe gtm̃ uel abltm̃ ſine præpoſitõe pſonæ patiẽtis:ut ego egeo multorum:uel multis.

Egeo	es	
Indigeo	es	per hauer biſogno.
Affluo	is	
Abundo	as	
Fxubero	as	per abundare
Abſtineo	es	per abſtenirſe
Satago	is	per eſſer ſollicito.
Conſto	as	per conſtare.
Valeo	es	par ualere.poteſt etiam poni cum actõ.
Careo	es	
Vaco	as	p manchar. cũ abltõ tm̃. dicimus ẽt hæc res deficit mihi.
Deficio	is	
Memini	ſti	per recordarſe.cũ gtõ uel actõ.qñ autem ſignificat mentionẽ facere:ponitur cũ gtõ:uel abltõ cum de.

Verba neutra acquiſitiua uolunt ante ſe ntm̃ pſonæ agẽtis:& poſt ſe datiuum perſonæ patientis:ut ego ſeruio tibi.

Seruio	is	
Inſeruio	is	per ſeruire
Noceo	es	
Obſum	es	per nocere.
Proſum	es	per zouare.
Præſideo	es	
Præſum	es	per eſſere preſidente.
Placeo	es	per piacere.
Studeo	es	per ſtudiare.
Obedio	is	

Pareo	es	
Obtempero	as	per obedire.
Deſum	es	per manchare.
Succenſeo	es	per acorozarſe.
Nubo	is	per maridarſe.
Obuio	as	
Occurro	is	per incontrare.
Adſum	es	per eſſere pñte.& p eſſere in fauore.
Vaco	as	per dar opera.& per attendere
Interſum	es	per eſſere pñte.& per eſſere differente.

VErba neutra trāſitiua uolūt añ ſe ntm̄ pſonæ agētis: Et poſt ſe acťm̄ pſonæ patientis,ut ego aro terrā.Et poſſunt etiā hr̄e paſſiua in tertiis pſonis: in utroq; numero ; ut terra aratur a me:& arbores cōſeruntur a te.

Aro	as	per arare.
Paſtino	as	
Sarrio	is	per zappare.
Conſero	is	per piantare.
Sero	is	
Semino	as	per ſeminare.
Inſero	is	per inſerire.
Colo	is	per cultiuare.& per habitare.
Edo	es	
Comedo	is	
Mando	is	per manzare.
Bibo	is	per beuere
Poto	as	per beuere.& per dar beuere.
Prandeo	es	per diſinare.
Cœno	as	per cenare.
Coquo	is	per cuoſere.
Elixo	as	per cuoſere aleſſo
Aſſo	as	per cuoſere a roſto.
Amputo	as	
Præcido	is	per tagliar uia.
Concoquo	is	per padire.
Puto	as	per podare.

Ablaque●	as	per diſcalzar:& zappar arbori.
Pinſo	is	per peſtare
Molo	is	per maſenare.
Neo	es	per filare.
Texo	is	per teſſere.
Suo	is	per cuſire.
Sarcio	is	per repezare.

Verba neutra effectĩa uolũt añ ſe ntm̃ pſonæ patiẽtis. Et poſt ſe abltm̃ ſine præpõne: uel actm̃ cũ ob uel pp pſonæ agẽtis: ut ego gaudeo pace: ul' ob: ul' pp pacẽ. Pleraq3 & abſalute pferuntur: ideſt ſine caſu aliquo poſt: ut rubeo: horreo: tepeo.

Gaudeo	es	
Exulto	as	per eſſere alegro.
Mœreo	es	per eſſere gramo.
Aegreſco	is	per infermarſe.
Aegroto	as	
Langueo	es	per eſſere infermo.
Pingueo	es	per eſſere graſſo.
Turgeo	es	
Tumeo	es	per eſſere ſgonfio.
Macreo	es	per eſſere magro.
Marceo	es	per eſſere marzo.
Areo	es	per eſſere ſeco.
Vireo	es	per eſſere uerde.
Caleo	es	per eſſere: o hauer caldo
Tepeo	es	per eſſere tepido.
Frigeo	es	
Algeo	es	per eſſere: o hauer fredo.
Doleo	es	per dolerſe. põt ẽt hr̃e actm̃: ut doleo ca.
Lateo	es	per eſſere abſcõdito. (ſũ tuũ: & uicẽ tuã
Albeo	es	
Caneo	es	per eſſere biancho.
Rubeo	es	per eſſere roſſo.
Palleo	es	per eſſere pallido.
Aeſtuo	as	
Ferueo	es	per hauer gran caldo.

VErba neutra paſſiua ideſt quæ in uoce neutra ſignificatione hñt paſſiuã uolunt ante ſe ntm̃ perſonæ patientis: Et poſt ſe abltm̃ a uł ab mediante pſonæ agẽtis:ut tu uapulabis a magiſtro

Vapulo	as	per eſſere batuto.
Veneo	is	per eſſere uenduto.
Liceo	es	per eſſere apreſiato.
Fio	is	per eſſere fatto.

VErba neutra abſoluta uolunt ante ſe ntm̃ perſonæ agentis. Et poſt ſe non regunt caſum ſine auxilio præpoſitionis poſitæ uel ſubintellectæ:ut ego eo in templum.

Eo	is	
Vado	is	
Pergo	is	per andare.
Ambulo	as	per paſſizare.& caminare.
Incedo	is	per andare lento.
Venio	is	uegnire.
Proficio	is	per far frutto in ogni arte.
Abeo	is	
Diſcedo	is	per partirſe:& andar uia:
Exulo	as	p eſſeř i bãdo:cioe fora del ſuo territorio
Redeo	is	
Reuerto	is	per ritornare.
Pernocto	as	per ſtar de notte.
Deſideo	es	per ſtar in ocio.
Diſcumbo	is	per ſentare a tauola.
Certo	as	
Pugno	as	
Contendo	is	per contendere.

VErba quoq; exceptæ cuiuſdam actionis ĩ tertiis tantum ſingularibus perſonis flexa prædictis annumerant̃: nec añ nec poſt ullo caſu terminata cõmuni autoꝝ uſu:quanquã interdum(licet perraro)aliter comperta ſint:quæ ſunt huiuſmodi.

Pluit	bat	per piouere.
Ningit	bat	per nauigare.
Grandinat	bat	per tempeſtare.
Tonat	bat	p tonare.qđ ẽt ntꝑ ĩũgit̃:ut cælũ tonat

Fulgurat bat per lampare.
Diluculat bat
Luceſcit bat per farſi zorno.
Veſperaſcit bat
Adueſperaſcit bat per farſi ſera.

De Verbis Deponentibus.

Verbũ deponens eſt illud quod in uoce paſſiua ſignificationẽ habet actiuã. Et ei⁹ ſpecies ſunt ſex: Poſſeſſiuũ: Acquiſitiuũ: Tranſitiuum: Effectiuum: Separatiuum: & Abſolutum.

Verba deponẽtia poſſeſſiua uolũt añ ſe ntm̃ pſonæ agẽtis. Et poſt ſe gtm̃ tm̃ p re patiẽte: ut Miſereor. Vel gtm̃ aut actm̃: ut ſunt uerba ad memoriã ptinentia. Vel gtm̃: aut actm̃: aut abltm̃: ut potior. ul' actm̃ aut abltm̃ tm̃: ut reliqua. & ſunt hmõi.

Miſereor	eris	per hauer miſericordia. cũ genitiuo.
Recordor	aris	
Reminiſcor	eris	per recordarſe: cũ genitiuo uel actõ.
Obliuiſcor	eris	per domenticarſe. cum gtõ uel actõ.
Potior	eris	per obtenere: & uſar coſe deſiderate cum genitiuo: uel accuſatiuo: uel ablatiuo.
Fungor	eris	per uſare de officio: & altro.
Fruor	eris	per uſare cum apiacere.
Veſcor	eris	per uſare: maxime in cibi.
Vtor	eris	per uſare utelmente.
Abutor	eris	per uſare in mala parte.

Quæ quinq; ultima uerba cum actõ uel abltõ iunguntur.

Verba deponẽtia acqſitia uolũt añ ſe ntm̃ pſõæ agẽtis: & poſt ſe dtm̃ pſonæ patiẽtis: ut ego auxilior tibi.

Auxilior	aris	
Opitulor	aris	
Adminiculor	aris	per altoriare.
Gratificor	aris	
Obſequor	eris	per compiaſere. & per far coſa grata.
Medeor	eris	
Medicor	aris	p medicare. medicor etiã actõ iungitur.
Blandior	iris	per acarizare.
Adulor	aris	

Aſſentor	aris	ꝑ aſſentare:ouer aloſingare.
Aſſentior	iris	
Aſtipulor	aris	per aſſentire.
Reluctor	aris	
Refragor	aris	
Aduerſor	aris	per contrariare.
Minor	aris	per menazare.
Iraſcor	eris	per irarſe.
Inſideor	aris	per aguaitare.
Moderor	aris	per tẽperare:& gouernara.iũgit ẽt actõ.
Famulor	aris	per ſeruire.
Dominor	aris	per ſignorizare.

Verba deponentia tranſitiua uolunt ante ſe nominatiuum ꝑſonæ agentis.& poſt ſe accuſatiuum perſonæ patiẽtis:ut Neſtor ſequitur uirtutem.

Sequor	eris	per ſeguitare.
Exequor	eris	per mandar ad effetto.
Imitor	aris	per imitare: cioe ꝑ far come fa unaltro.
Aggredior	eris	
Adorior	iris	per aſſaltare.
Venor	aris	per cazare ſaluadicine.
Furor	aris	per robare occultamente.
Prædor	aris	per robare.
Vlciſcor	eris	per uindicare.
Percontor	aris	per domandare. põt etiã iungi abltõ cũ
Mereor	eris	per meritare. (ab uel.ex.
Lucror	aris	per guadagnare.
Confiteor	eris	per confeſſare.
Miror	aris	
Admiror	aris	per merauegliarſi de qualche ſia.
Populor	aris	per robare:& ſacchizare.
Opperior	iris	
Præſtolor	aris	per aſpettare.præſtolor ẽt dtõ iungitur.
Solor	aris	
Coſolor	aris	per conſolare.
Adipiſcor	eris	per guadagnare:& conſeguire.

Vaticinor	aris	
Ariolor	aris	
Pronoſticor	aris	per indiuinare.

Uerba deponentia effectiua uolūt añ ſe ntm̄ pſonæ patientis. Et poſt ſe abltm̄ ſine præpône:uel actm̄ cū ob uel pp pſonæ agentis:ut ego lætor pace:uel ob:uel propter pacem.

Lætor	aris	per alegrarſe.
Glorior	aris	per gloriarſe pōt ēt iungi abltō cū de.
Delector	aris	per deletarſe.
Triſtor	aris	per triſtarſe.
Stomachor	aris	ſdignarſe.
Verecundor	aris	per uergognarſe.
Soporor	aris	per dormentarſe.
Expergiſcor	eris	per reſuegliarſe.
Algoror	aris	per infredarſe.

Uerba deponētia ſepatiua uolūt añ ſe ntm̄ pſonæ agētis. Et poſt ſe abltm̄ cū præpône a uel ab ul' ex pſonæ patiētis:quæ ab aliqbus paſſiuā exiſtimanť hr̄e ſignatioñé.ut ego ort⁹ ſuȝ

Orior	iris:ul'eris	(ex ingenua familia.
Naſcor	eris	per naſcere.
Renaſcor	eris	per renaſcere.
Mutuor	aris	per tuore ad impreſtito.
Fœneror	aris	per tuore ad uſura. (iniuriā a te.
Patior	eris	p ſoſtéire.pōt ēt hr̄e actm̄ ut ego patior

Uerba deponentia abſoluta uolunt ante ſe nominatiuū perſonæ agentis. Et poſt ſe non regunt caſum ſine auxilio præpoſitionis poſitæ uel ſubintellectæ:ut ego gradior ad forum.

Gradior	eris	per andare.
Egredior	eris	per uſſire.
Regredior	eris	
Reuertor	eris	per ritornare.
Bellor	aris	per guarizare.
Prælior	aris	per combatere:
Epulor	aris	per manzare:& paſtizare.
Ruſticor	aris	per ſtar in uilla.
Nitor	eris	

Conor aris per ſforzarſe.
Periclitor aris per pericolare.& ꝑ meterſe a periculo.
Fabulor aris
Nugor aris per zenzare.
Loquor eris per parlare.
Iocor aris per ſcrizare:ouer trepare.
Queror eris
Conqueror eris per lamentarſe.
Altercor aris per contendere de parole.
Rixor aris per contendere in parole:& in fatti.
Tumultuor aris per far tumulto:cioe rumore.

VErba cõmunia ſunt quæ in deponẽtium uoce:& ſignificatio nem & conſtructionem habẽt Actiuis Paſſiuiſq; cõmunem: ut largior tibi pecuniam:& pecunia a me tibi largitur.

Largior iris per donare.& eſſere donato.
Experior iris per prouare:& eſſere prouato.
Veneror aris per honorare:& eſſere honorato.
Moror aris per ritardare:& eſſere ritardato.
Oſculor aris per baſſare:& eſſere baſato.
Hortor aris per confortare:& eſſere confortato.
Criminor aris per incolpare:& eſſere incolpato.
Amplector eris per abraciare:& eſſere abraciato.
Interpretor aris per interp̃tare:& eſſere interpretato
Hoſpitor aris per albergare:& eſſere albergato.

Largior:experior:ueneror:moror:oſculor:hortor:
Criminor:amplector tibi ſint communia uerba.Vtq; decem fiant in
Terpretor hoſpitor adde. De uerbis Imperſonalibus.

IMperſonale uerbũ ẽ illud qđ neq; numeros hẽt. neq; pſonas: ut tedet.& ſeruiſ.Impſonaliumq; alia ſunt Actiuæ uocis:alia Paſſiuæ.actiuæ uocis ĩ.t.litterã ſiniũt: quoꝝ ſex ſũt ſpecies.

VErba Imperſonalia actiuæ uocis.Primæ ſpeciei ſun t hæc

Intereſt erat
Refert ebat per apertenire.

Quæ cũ ĩfinitiuo uł clauſula loco ĩfinitiui gtĩ iungũt:ut Neſtoris ĩ tereſt legere.& Iuuẽtutis refert ut bonis morib⁹ ĩbuaſ. Excipiunſ hi primitiuoꝝ gtí mei:tui:ſui: nr̃i: & ur̃i:loco quoꝝ ponim⁹ mea: tua:

ſua:nr̃a:& ur̃a:ut mea itereſt leger̃.& tua refert ſtuder̃. Signat ãt iter. eſt i ẽ:Refert uero idẽ ẽ qđ res fert:ut ſit:i re mea ẽ:& tua res fert: At ſi ĩfinitũ ñ hñt pſonalia ſunt ntõ gtm̃ iũgẽtia:Exceptis mei:tui: ſui: nr̃i:& ur̃i:ꝑ qb⁹ mea:tua:ſua:nr̃a:& ur̃a:ponũt: ut illđ tua ĩtereſt qđ neſtoris nihil refert:& qđ oiuꝫ ĩtereſt:id nr̃a atꝗ aicoꝝ refert quãq̃ h̃ duo uerba ĩ hac ſignatõe uix unq̃ aliũ ntm̃ admittũt: q̃ hoꝝ quinꝗ ꝓnominum ille:ipſe:iſte:hic:& is:& hui⁹ nois relatiui qs uel q: ſed in neutro genere &:numero ſingulari.

VErba ĩperſonalia actiuæ uocis ſcđæ ſpeciei:q cũ dtis & ĩfinitiṡ cõiugunt̃:ut cæſari licet oĩa facere.ſunt hæc.

Liquet	ebat	per eſſere manifeſto.
Licet	ebat	per eſſere licito.
Vacat	abat	prr eſſere ocio.
Præſtat	abat	per eſſere meglio.
Libet	ebat	
Placet	ebat	per piacere.
Accidit	ebat	
Contingit	ebat	
Euenit	ebat	per acadere.
Conducit	ebat	
Expedit	ebat	per eſſere utile.
Sufficit	ebat	per baſtare.
Conſtat	abat	per eſſere manifeſto.

Quæ oĩa ſi infinitũ nõ hñt:pſonalia & neutra acqſitiua ſunt. ut uirtus placet neſtori:q ſapienti ſufficit. Libet tñ accidit & licet ĩ tertiis tm̃ pſonis tã ſingularibus q̃ pluralibus perſonalia fere uidebimus.

VErba imperſonalia actiuæ uocis tertiæ ſpeciei:quæ cum infinitis & actiuis coniungunt̃:ut me decet ſtudere:ſunt quinque hic aſcripta.

Decet	ebat	per ſtar bñ:o uer eſſere conueniente.
Dedecet	ebat	per ſtar male:o uer non conuenire.
Delectat	abat	
Iuuat	abat	per delectare.
Oportet	ebat	per eſſere neceſſario:o biſognare.

Quæ ſi infinitum nõ habeant.pſonalia ſunt:& neutra tranſitiua: ut uirtus illum decet:quẽ gloria delectat:Decet tamẽ: dedecet:iuuat: &

oportet pterq̃ i tertiis pſonis utriuſq; nũeri ñ facile pſonalia legunť.

VErba impſonalia actiuæ uocis quartæ ſpeciei:quæ uolunt añ ſe actm̃ perſonæ patiẽtis. Et poſt ſe infinitũ uel gtm̃ pſonæ agentis.ut me pœnitet peccaſſe:uel peccati:ſunt hæc quinq;.

Pœnitet	bat.cuius ptm̃ eſt pœnituit:per pentirſe.
Tedet	bat.cuius ptm̃ eſt teduit: uel perteſum ẽ uel fuit
Piget	bat.cuius ptm̃ eſt piguit: ul' pigitũ ẽ p recreſſere.
Miſeret	bat.cui⁹ptm̃ ẽ miſertũ ẽ ul' fuit: p hauer miſeri-
Pudet	bat.cuius ptm̃ ẽ puduit:p uergognarſi. (cordia

¶ Inueniť tñ pudet cũ ntõ & actõ iunctũ: ut neq; te hoc pudet & habere tertiã pſonã in plurali ſimil'r conſtructã:ut quẽ ſæua pudebunt. & non te hæc pudent?Miſeret aũt cũ infinitiuo non iungitur.

VErba imperſonalia actiuæ uocis quintæ ſpeciei uolũt ante ſe ablm̃ cũ præpõne a uel ab pro re agente: & poſt ſe dtm̃ pro re patiente:ut a me benefit tibi.& ſunt hæc tria.

Benefit	bat	per benfarſi.
Malefit	bat	per malfarſi.
Satiſfit	bat	per ſatiſfarſi.

VErba impſonalia actiuæ uocis ſextæ ſpeciei: q̃ dicunť famulantia. Cõiũcta cũ infinitis impſonaliũ ſunt impſonalia.Cũ infinitis uero pſonaliũ ſunt pſonalia.Et iunguntť caſib⁹ quibus & uerba illo℞ infinitiuo℞ iungi ſolent.ut me icipit pœniteŕ malo℞.& tu definis indulgere flagitiis:quæ ſunt hæc.

Incipit	bat	per comentiare.
Definit	bat	per laſſar ſtare:o manchare.
Debet	bat	per deuere.
Poteſt	rat	per potere.
Solet	bat	per ſolere.

PAſſiuæ uocis ipſonalia ĩ tur deſinũt. Fiũtq; a uerbis Actiuis. Neutris acqſitiuis:trãſitiuis:& abſolutis.Et uolũt añ ſe ablatiuũ cũ p̃põne a.ul' ab.pſonæ agẽtis.& poſt ſe caſuʒ ſui uerbi pſonalis.ut a me ſeruiť tibi.Sed aduertẽdũ ẽ Actm̃ nõ iũgi ipſonalibus paſſiuæ uocis.uñ ñ dicius.A me amať deũ:neq; arať terrã. q̃re & plerũq; ipſonalia abſolute pferunť & añ & poſt:ut legiť:ſtať:curriť. Quandoq; uero cum abltõ tantũ:ut a me amatur: a te legiť. a ruſtico aratur:& conſeritur,Inueniemus quidem: a uilico aratur ager.: &

conſeruntur arbores.ſed illud naturæ perſonalis paſſiui fuerit:quod utiq̧ habent neutra tranſitiua in tertiis perſonis & nõ imperſonalis.

De Infinitorum Verborum Conſtructione.

VErbo℞ perſonaliũ infiniti actm̃ loco nominatiui recipiunt: Cæteros caſus retinẽt:ut Te quotidie doceri multa a pcepto re intelligo.Si ãt ꝓ ptõ impfecto indicatiui ponunt ntm̃ ſeruant:ut Iuuentus arma capere pro capiebat.Qui aũt infiniti a uocatiuis cæteriſq̧ ſimilium caſuum copulatiuis uerbis fiunt præcedenti ſimilem plerunq̧ caſum iungunt.ut hic cupit eſſe tuus.tu affectas dici atq̧ uideri inops.hæc optauit uiuere pauper.Cæſar tutum putauit eſſe bonus ſocer.nobis non licet eſſe tam diſertis. Aedes neſtoris cupientis fieri conſulis.Retinent tamen interdum & ſuos actõs. ut uobis expedit eſſe bonas.& tibi non licet eſſe procuratorẽ.In quibus implicite accuſatiuus ſubauditur:ut uos eſſe bonas:& te eſſe procuratore.Exceptis uerbis famulantibus perſonaliter acceptis: quibus adhærentes huiuſmodi Infiniti ntõ tantum conſtruunt.ut ego incipio fieri doctior.tu deſinis apparere triſtis.hic ſolet eſſe modeſtus.Nos iam poſſumus uiuere ſecuri. Imperſonaliũ uero Infiniti ſuo℞ uerborum utrinq̧ iuncturam uolunt.ut ſcio te erroris tui pœnitere.

De Aduerbiis Localibus.

INterrogatia aduerbia localia ſunt ſex. ubi.quo.uñ.qua. quorſum.& quouſq̧. Vbi ſignificat ĩ loco:ut ubi habitas? Quo ad locum:ut quo uadis? Vnde de loco:ut unde uenis? Qua ꝑ locum:ut qua tranſis?quorſum uerſus locum:ut quorſum curris? quouſq̧ uſq̧ ad locum:ut quouſq̧ ibis? uel uſq̧ ad tp̃s:ut quouſq̧ ſtudebis?Ponunt tñ & relatiue:ut fui ubi tu.Et infinite: ut ubi eris te iueniam.¶ Aduerbia ſignificantia in loco:quibus rñdemus ad ĩterrogationẽ factã per ubi ſunt. hic:illic:iſtic:itus:foris:pegre: ibi:ubi:uſpiã: uſquã:& nuſquã.& oĩa cõpoſita ab ibi. & ubi.ut alibi:nullibi: ibidẽ: alicubi:ſicubi:necubi:ubiq̧:ubiuis:ubicũq̧:ubiubi:utrobi: utrobiq̧: neutrobiq̧:utrobicunq̧.¶ Aduerbia ſignificantia ad locum: quibus rñdemꝰ ad ĩterrogationẽ factã ꝑ quo ſunt huc:illuc:iſtuc:ĩtro foras: pegre:quo alio:aliquo:illo:eo:& eodẽ:uſpiã:uſq̃:nuſq̃: utro:neutro: utroq̧:& utrocũq̧. Et alia cõpoſita a quo:ut ſiquo:nequo: quocũq̧: quoquo:quolibet:quouis:quopiã:quoquã:& quocunq̧. ¶ Aduerbia ſignificantia de loco quibus rñdemus ad interrogationẽ factam per

unde ſunt.hinc:illinc:iſtinc:intus:foris:pegre:inde:unde: utrinq3 undiq3:& compoſita ab unde:ut ſicunde:necunde:aliunde:alicunde:undecunq3:undeunde:undelibet:undeuis.¶ Aduerbia ſignificantia per locum quibus reſpondemus ad interrogationē factam per qua ſunt hac: illac: iſtac:q̄:utra:utraq3:neutra:utracūq3:alia illa:ea:& eadē. Et compoſita a qua:ut ſiqua:nequa:quaqua: aliqua:quauis: qualibet:& quacunque.¶ Aduerbia ſignificantia uerſus locum quibus reſpondemus ad interrogationem factam p quorſum ſunt. horſum: illorſum:iſtorſum:quorſum:ſtrorſum:ſurſum:deorſum:dextorſum: ſiniſtrorſum:leuorſu3:retrorſum:aliorſum:utrorſum.neutrorſum:& cō pōſita a quorſum:ut ſiquorſum:nequorſum:aliquorſum: & quorſūcunq3.¶ Aduerbia ſignificantia uſq3 ad locū:uel uſq3 ad tēpus: qbus reſpondemus ad interrogationē factā p quouſq3:ſunt hæc: hactenꝰ: hucuſq3.illucuſq3:iſtucuſq3:quouſq3:eouſq3. ¶ Sciēdum autem q̄ ea quæ aſſumunt cunq3:uel geminantur:duo uerba exiguut:& accōmodanť immediate ſeqnti:ut ubicūq3 fueris ueniā & ero quoquo ueneris. ¶ Nomina propria oppidorum primæ uel ſecūdæ declinationis ſingulariter declinata.In gtō ſignificāt i loco: ut romæ & mediolani fui.¶ Tertiæ aūt declinatiōis uel tantū pluraliter declinata in abltō ſine præpōne:ut carthagine & athenis fui.¶ Ad locū uero oīa i actō. ¶ De loco & per locum in abltō ſine præpōne: ut romam carthaginem & athenas uado: roma carthagine & athenis redii: uel tranſiui. ¶ In accuſatiuo uerſus locum cum præpoſitione uerſus: & uerſus ſemper poſtponitur:ut romā uerſus equito. Et uſq3 ad locū cū uſq3: ut uſq3 romam carthaginē & athenas uado.Interdū tñ autores præpoſitionem addunt dictis nominibus de loco. & ad locum ſignificātibus:ut de meſſana uenio:& ad Iconium eo.

PRopria prouinciarum:iſularū montiū:fluminum & aliarum rerum appellatiua.¶ In abltō ſignificant in loco cū in:ut fui in gallia:in ſicilia:in auentino:in nilo:in urbe.¶ In actō ad locum cū ad:uel in:ut in galliā:ad rhodū:in militiam:ad:thybrim propero.¶ In abltō de loco cum ſeparatiuis præpoſitiōibus:ut ex gallia e ſicilia:ab urbe redeo. ¶ Per locum in actō cum per. Et locū uerſus cum uerſus.Et uſq3 ad locum:cum uſq3 & ad:uel in:ut per Tuſciam tranſiens latium uerſus uſq3 in appuliam uado.¶ At domus ſecūdæ declinationis:& Rus tertiæ quæ nomina appellatiua ſunt ut propria

ponuntur:ut domi & rure moror: domo & rure uenio:domũ & rus eo.Ruri tñ in loco ſæpius dicimus.humi item:militiæ:& belli. ¶ De hoibus autẽ in loco dicimus:cũ Antonio:aut cũ prætore fui:& apud amicum cœnaui. Ad locũ cũ præpõne ad:ut ad Antoniũ:ad prætorẽ: ad amicum:ad te ibã.De loco cum a uel ab ut a Cicerone: a prætore: ab amico diſceſſeram.Peto pro uado præpõnẽ nõ accipit: ut hoſtem: uel balnea peto.

¶ Gerũdiũ in acti uoce ad locũ ſignificat cũ præpõne ad: ut ad pugnãdũ eo.De loco ãt nõ gerũdio:ſed noie utimur:ut redeo a pugna. non apugnando.

¶ Supinũ i um.ad locũ ſignificat:ut uenatũ uado. Vltimo ñ utimur de loco.Neq̃.n.dicim⁹piſcatu redeo.ſed a piſcatiõe.& a uenatiõe:nõ uenatu.Ipſum aũt ultimũ ſupinũ noibus tm̃ cõiũgim⁹:& nõ uerbis: ut nec uiſu facilis:nec dictu effabilis ulli.

De comparatiuis.

COmparatiuũ nomẽ eſt illud quod ad poſitiui ſenſum magis addit.Vel cõparatiuũ nomen eſt illud qđ cũ poſitiui intellectu:uel cum aliquo participe ſenſus poſitiui magis aduerbiũ ſignificat: ũt albior: ideſt magis albus.& ulterior.i.magis ultra:q̃ ille q̃ ẽ ultra. ¶ Cõparatiua formanť ab adiectiuis noibus:ab iis.ſ.quorũ ſignificatũ augeri põt & diminui:ut albior.neque.n. liceret dicere brixianior uel ſingularior: qa brixianus & ſingularis augumẽtũ non recipiũt:A participiis ſed quæ tum in nomen tranſeunt: ut amãtior: A præpõnibus.ut poſterior:Ab aduerbiis ut prior. A noibus quidem adiectiuis & participiis comparatiua formantur: In ſecunda declinatione a genitiuo:In tertia a datiuo addita.or. quæ terminatio cõmunis eſt generis.Et.or.in.us.mutata neutrum facit: ut hic & hæc albior & hoc albius:hic & hæc fortior & hoc fortius: præter ſenior maſculini generis tantum.Sed & diminutiua a neutris figurantur additione culus. ut albiuſculus fortiuſculus: quæ & comparatiuorum tenent conſtructionem: ut Thais maiuſcula eſt q̃ ego ſum: uel me. ¶ Excipiuntur habentia uocalem ante .us. quæ in uſu frequenti comparatiua non habent:ſed ea ſupplent per magis & poſitiuum ut pius magis pius: dubius magis dubius: & ſimilia. Excipiuntur & alia: quæ regulam non ſeruant & inæqualia dicuntur: ut bonus melior malus peior magnus maior:paruus minor:Iuuenis iunior:per ſincopam: non iuuenior, ita dexter dexterior: & ſiniſter ſiniſterior.

non dextrior:& ſiniſtrior: Multum neutrum quod facit plus: Muniſicus munificentior: Magnificus magnificentior: Grandiloquus grandiloquentior:& ſimilia. Ocyor quoq;: & deterior poſitiua in uſu non habent. A præpōnibus quibuſdam accuſatiuis deſinentibus in.ra.fiunt comparatiua: mutata.ra.in.er.& accepta.ior.ut intra interior: extra exterior: ultra ulterior: citra citerior: infra inferior: ſupra ſuperior: ſimiliter & ante anterior: poſt poſterior:& prope ꝓpior facit. Ab Aduerbis etiam comparatiua leguntur ut pridem prior: penitus penitior. ¶ Comparatiuum conſtruitur cum ablatiuo ſine q̄: uel cum nominatiuo aut aliis caſibus cum q̄: qui nominatiuꝰ uel ali i caſus a præcedenti uerbo dependeant:& eiuſdem ſint caſus cum no mine cōparatiuo:& non ab illo recti: ut Neſtor eſt doctior Vincentio: uel q̄ Vincentius: ſubaudi eſt. Neminem cognoſco ſapiētiorem q̄ Ioanne ſupple cognoſco. nemini ſeruio gratiori q̄ tibi. ſubintellige ſeruio. nemine utor liberaliore q̄ pecino: ſubaudi utor. ¶ Relatiua autem & negatiua nomina cum q̄ nō ponuntur: ſed cum ablatiuo tantum. ut nullo milite es inferior: & Cicero quo nemo eſt eloquentior cauſam tuetur. ¶ Requirit etiam ablatiuum ſignificantem exceſſum. ut ſum lōgior te uno palmo: Et oēs caſus quos habet ſuum poſitiuum: ut ſum ſtudioſior uirtutis marco: ſum utilior familiæ tuæ te ipſo. ¶ Habet & comparatiuus īterdum uim partitiuam:& genitiuum ut partitiua iungit: ut maior iuuenum. Et manuum utilior eſt dextera.& noſtri ordinis doctiorem te prædicant. Comparatiuus etiam interdum abſolute ponitur: ideſt ſine caſibꝰ qui ab eo regantur: ut meliore quodam conſilio rem expediui. ¶ Suut præterea quædam particulæ quæ gradibꝰ uarie iungantur. Tam: quā: magis: minus: æque: parum: ſatis: ualde: plurimum: nimis: mimum: tantum poſitiuo adhærent. quando tamen qualitatum fit comparatio tam & quam omnibus gradibus iungi poſſunt: ut tam grauis q̄ diſertus. tam grauior: q̄ diſertior: tam grauiſſimus q̄ diſertiſſimus. Tanto: quanto: eo: quo: paulo: nihilo comparatiuo nituntur: Tanto item:& quanto in qualitatū comparatione ſuperlatiuo iungunt̄. Multo cōparatiuo & ſuplatiuo. Per cū poſitiuo. quā cū ſuplatiuo tantū cōponunt̄. longe oībus gradibus addit̄. Plus.& Minus quātitatē cū gtō referunt cuiuſcunq; rei ex natura poſitiuoꝝ ſuoꝝ: ultra ablt̄m ex neutra cōparationis:

ut habeo plus ſiue minus amicoꝝ te:plus ſcietiæ:minꝰlibroꝝ.Numerus autem perplures & pauciores referẽ:ut plures libri:pauciora uolumina.Interdum etiã plus & minus aduerbia cum genitiuo:uľaccuſatiuo:uel ablatiuo numerũ etiam referũt ut plus aut minus qngentorũ libroꝝ:uel qngentos libros:uel qngentis libris habeo.¶ Verba cõparatiui uocẽ non recipiunt.Cõparantur autẽ per tam:quã: tantũ: quantũ:magis:minus: & cætera:ut poſitiua nomina. ¶ Ad bonã cõparationẽ quattuor requirũtur:Res cõparata:Res cui comparetur: qualitas cõpabilis: Et ꝙ qualitas cõmuniceẽ cũ utraqꝫ: ut ſylla fuit crudelior mario: ¶ Abuſio igitur fit in cõparatione:quum uel alteꝝ deficit extremorum:ut tu es melior:q̃ fortunatior. Vel qualitas non eſt comparabilis:ut ſum magis rationalis q̃ tu : uel ſubſtantiua aut pronomina comparantur:ut neronior:& ipſior: Aut quum qualitas uni tantum competit:ut nix eſt albior coruo:Aut quum neutri conuenit:ut melius eſt patrem q̃ patriam prodere:& mare ponticum eſt dulcius cretico.¶ Vitium ẽ autem pro comparatiuo ſuperlatiuum: uel ecõtra ponere:ut crudelior phalaris oĩbus tyrannis: Et belluarũ crudeliſſimus nero:Nã cõpatio q̃ ad unũ fit:aut ad plures diuerſi generis:per comparatiuũ abſoluitur:ut uirtus melior eſt auro:atqꝫ omnibꝰ diuitiis:Quæ uero ad plures ſui generis per ſuperlatiuum:ut Iuſtitia omnium uirtutum præſtantiſſima eſt.Quandoque tamen auctum comparatiuum ſuperlatiui locũ uimqꝫ tenet:ut ſcelere ante alios immanior omnes.pro immaniſſimus uel ſceleſtiſſimus.

De ſuperlatiuis.

SVperlatiuum nomen eſt illud:qđ ad poſitiui ſenſum maxime aut ualde addit : ut clariſſimus. ideſt maxime aut ualde clarus . Vltimus . ideſt maxime aut ualde ultra . Vel Superlatiuum eſt quod ad plures ſui generis comparatum omnibus ſuperponitur . ut comicorum lepidiſſimus plautus:ideſt omnes comicos excedens lepore . ¶ Formæ ſuperlatiuorum ſunt octo : Duæ in quas plura definunt ſuperlatiua rimus : & ſimus : ut pulcherrimus & fortiſſimus. Sex uero in quas pauca definũt:limus. ut facillimus.Timꝰ. ut ultimꝰ.ximus ut maximus.Remus ut poſtremꝰ.Fimus ut infimꝰ. nimus ut minimus . ¶ Superlatiua formantur a nomine : Partici-

pio quod tum in uim nominis tranſit. Præpoſitione: & aduerbio.
A nomine quidem & participio: in ſecunda declinatione a genitiuo
poſitiui: addita s & ſimus. In tertia uero. addita ſimus tantum: ut cla-
riſſimus: fortiſſimus: ſeruantiſſimus. præterquam in .r. finita: quæ
rimus aſſumunt: ut pulcherrimus: acerrimus: ſaturrimus. Ita & ma
turrimus: & ueterrimus: quaſi a nominibus matur & ueter haben-
tur. Dexter autem & ſiniſter dextimus & ſiniſtimus faciunt. ❡ Quin
que ſunt i. is. terminata: quæ abiecta. is. limus. addunt: facilis facil-
limus. agilis agillimus. gracilis gracillimus. humilis humillimus.
ſimilis ſimillimus. Notentur & quæ regulam non ſeruant: & inæqua
lia dicuntur: Bonus optimus. Malus peſſimus. Magnus maximus:
Paruus minimus: Multus plurimus. Nunificus munificentiſſimus:
Magnificus magnificentiſſimus: Maledicus maledicentiſſimus: Grá
diloquus grandiloquentiſſimus. & ſimilia. Adoleſcens: iuuenis ſe-
nex ſuperlatiuis carent: Et neutro comparatiui. Ocyor ocyſſimus:
& Deterior deterrimus faciunt ſuperlatiua quæ in uſu poſitiua non
habent. Summus quoque ſuperlatiuum eſt ſine poſitiuo & compara-
uo. ❡ A præpoſitionibus quibuſdam in. ra. fiunt Superlatiua i imꝰ,
ut ultra ultimus: intra intimus: Citra citimus. Supra uero ſupre-
mus facit. Extra extremus & extimus. Prope proximus: quod pro
cognato poſitum accipit ſignificatum poſitiui: & comparatur: ut
proximior ideſt propinquior cognatus abſque ſuperlatiuo. Ab ad-
uerbiis quoque fiunt ſuperlatiua: ut pridem primus: penitus peni-
tiſſimus. A nuper item nuperrimus antiquiſſimi proferebant: & a ſæ
pe ſæpiſſimus. Nouiſſimus uero ſuperlatiuum a nouus ſui poſitiui
ſignificationem non habet: ideſt extremus. ❡ Superlatiuum iungi
tur genitiuo plurali cæterorum nominum: uel ſingulari collectiuo-
rum: ut Imperatorum optimus Auguſtus: Et Iugurta ſuæ gentis cal
lidiſſimus. ❡ Eſt autem nomen collectiuum: quod in ſingulari mul-
titudinem ſignificat: ut populus: gens: turba: uulgus: plebs: ciuitas: cõ
tio. Iungiť qñqꝫ ſuperlatiuo etiã pluralis abltũs cũ præpõne ex: ut hi-
empſal ex iis minimus: Superlatiuũ cũ præcedenti uľ ſequenti cõcor
dat ſubſtantiuo: ut liliũ eſt albiſſimum uel albiſſimus floꝝ: Et ſuper-
bia eſt maxima uel maximum uitioꝝ. Et præter genitiuũ iũgiť etiã
omnibus caſibus quos habent poſitiui: ut Neſtor omniũ eſt cupidiſ-

ſimus uirtutis: Antonius omnium eſt utiliſſimus ciuitati. Picinellus omnium eſt digniſſimus laude. De Relatiuis.

RElatiuum eſt ante late rei repræſentatiuum:Dictum a referẽdo ideſt repñtando.Eſt autem duplex:ſubſtantiæ: & Accidentis. Relatiuum ſubſtantiæ ẽ illud qđ refert antecedens ſubſtãtiuũ:ut Cicero cuius eloquentia prædicat: Et poſitũ inter diuerſa extrema cum eo conuenit qđ proprium eſt:ut eſt locus in carcere quod Tullianum appellat. Sin ambo extrema commũia ſint:cum utrouis poteſt conuenire:ut leo.qui uel quod animal eſt terribile.Relatiuum accidentis eſt illud quod refert antecedens adiectiuũ:ut ſapiens qualis ſocrates.hoc cum ſequenti fere extremo conuenit.ut noualia culta qualis hic fundus.Interdum & cum antecedenti:ut & putres mammæ equina quales ubera.Relatiua ſubſtantiæ ſunt qui:is:ipſe:idem: ſui:ſuus:alter:alius: reliquus:Cætera: Cæterum. Relatiua accidentis ſunt Qualis:quantus:cuius:cuias:quot:quotus. quæ quatuor modis in oratione ponuntur: interrogatiue : relatiue:infinite : & admiratiue.Interrogatiue.ut quantus eſt mons atlas.Relatiue.ut magnus uel tantus eſt atlas:quantus athos. Infinite ut neſcio quantus ſit. Admiratiue.ut Hei mihi qualis erat:quantum mutatus ab illo & ſic de reliquis.

¶Qualis eſt relatiuũ ſignificans qualitatem: cui rñdẽt nomina bonitatem.malitiam. colorem. & omnem qualitatem ſignificantia : ut qualis eſt neſtor?Sapiens:uel albus:qualis eſt eius mater.

¶Quantus eſt relatiuum ſignificans quantitatẽ cõtinuã: cui reſpondent noĩa continuã quantitatẽ ſignificantia:ut magnus:paruus:longus:breuis:& ſimilia:ut Pecinus eſt magnus quantus bernardus.

¶Cuius.a.um.relatiuum eſt poſſeſſiuum: cui poſſeſſiua nomina uel pronomina:uel primitiuorum genitiui reſpondent: ut pompeianus: cæſarianus:meus:tuus: Ciceronis: & ſimilia: ut cuium pecus? cuium puerum hic appoſuiſti? noſtrum: herilem: pamphili. Sed hoc in uſu apud ueteres tantum fuit:pro quo nunc utimur genitiuo cuius ut cuius ſeruus?cuius ancilla?cuius prædia?

¶Cuias eſt relatiuum gentile uel patrium aut ſectæ: Cui reſpondẽt noĩa gentilia uel patria uel ſectarũ:ut uenetus:italus:ſtoicus: Salũdianus:ut cuias ẽ neſtor?Italus:brixianus:uel ſalundianus:ſtoicus: cuias

eſt chiciolus. ¶ Quot omnis generis & pluralis numeri relatiuum ē
numerum ſignificans ſeu diſcretam quantitatem: cui numeralia no
mina reſpondent duo: tres: quattuor: decem: centum: mille: & huiuſ-
modi: ut mille hominum ſpecies: quot & piſciũ. ¶ Quotꝰ. a: um. rela
tiuum eſt ordinatæ quantitatis: Cui nomina ordinalia reſpondent:
ut primus: ſecundus: tertius: decimus: Vigeſimus uel uiceſimus: & ſi-
milia, ut quotus ē Neſtor inter ſedētes? quintus: quotus & cæſar in-
ter ſtantes. Et quota hora noctis cædes facta ſit prætor inquirit. Et
diſpoſitis imaginibus quoto quoquo loco unamquanq; locauerim
memoriter dicere poſſum. Eſt etiam quum numerum ſignificat: ut
quot: & uel nullum antecedens: uel numerale tantum refert. Horati-
us. Scire uelim chartis præcium quotus arroget annus. Martialis.
Scis quota de lybico littore puppis erat; Plinius. Murium ircuſculis
fibræ ad numerum lunæ dierum in menſe. Congruere dicuntur: to-
tidemq; & inueniri, quotum lumen eius ſit. Interdum autem quanti-
tatem continuam ſignificare uidet. Lucanus. Pars quota terrarum.
Ouidius. Pars quota lerneæ ſerpens eris unus echidnæ. Iuue. Quota
portio fecis acheæ. Mar. Iſta tuæ Cæſar quota pars ſpectatur hare-
næ; In quibus omnibus quota pro quanta: uel mima exponi poteſt:
In qua ſignificatione Columella uſus fuiſſe hac dictione totus tan-
quam illius redditiuo uidetur: libro ſexto. quum dixit. Quotcun-
que pedum ſpacia facienda cenſueris, totam partem longitudinis
& latitudinis duces. Poſſumus etiam loco omnium relatiuorum ac-
cidentis ſemper uti hac particula ut: uel ſicut, ut ſum albus: magnꝰ:
uenetus: ceſarianus, uigeſimus: & uideo decem homines: ut uel ſicut
tu. ¶ Quotuplex: quotuplus: quotennis: quotenus. & quæ alia non-
nulli addiderunt. præterimus cōſulto: quum nuſquam apud doctos
lecta ſint: nō tollentes propterea: quin & nomina ſint ſpecies. aut for
mas referentia: ut ſimplex: duplex: triplex: multiplex: Et pondus uel
menſuram ſub ratione numeri: ut ſimplus: duplus. triplus: decuplus:
centuplus: Et quæ diuiſiua appellantur: ut ſingnli: bini: terni: quater-
ni: quini: ſeni: deni: uiceni: centeni: & quæ annos reddant: ut biēnis:
triennis. quinquennis: decennis: quanquam anniculus: bimus: trimꝰ:
quadrimus: meliꝰ q̄ uniennis. biennis:, triennis quadriennis dicitur.

De Diſtributiuis.

DIſtributiuum eſt ſignificatæ rei diuiſiuum:ul' Diſtributiuum eſt per quod diſtributio fit. Eſt autem duplex: uniuerſale: ut omnis: cũctus:quiuis: quiſque: quiſquis: quicunque:quilibet: nullus:nemo. Et perticulare: quod aut de duobus eſt tantum: ut alter: uter: uterque:alteruter:uterius:uterlibet:utercũque: ambo: neuter:Aut etiam de pluribus:ut quis:quidam:aliquis:quiſnam:quiſputas: alius qſpiã. Diſtributiua plurales genitiuos:uel ablatiuos cũ præpõnibus.e.ex.de. Vel etiam ſingulares collectiuorum nominum accipiunt ut nemo eorum:uel ex iis.quidem eius familiæ:ul'ex ea familia. horum Interrogatiua ſunt: quis: quæ: quod de duobus: & de pluribus: Et uter utra utrum: de duobus tantum: ut quis ueſtrum adeo temerarius? Et Cæſar & Pompeius prouintiam petunt: uter eorum obtinebit? De duobus item prius & potius eſt: De pluribus primum: & potiſſimum. Aduertendum ẽ autem ne diſtributiuis aut partitiuis: quæ fere eadem ſunt: addamus genitiuum alium ſingularem:q̃ nominum collectiuorum.Nec dicamus: qualibet uel uterque petri & martini mihi aduerſaſ:quod ineruditorũ eſſet. ſed quilibet uel uterq; petrus & martinus:ut apud Terentium.uterq; pater & mater ſtabat ante oſtium.ſimiliter uter Cæſar an caſſius fuit iuſtior?Nõ autem uter cæſaris aut caſſii. Et alteruter cæſar aut pompeius euertet patriam:non autem alteruter cæſaris uel pompeii: ubi etiam notandum eſt. alteruter non eius eſſe ſignificationis quam indocti putant:hoc eſt ſignificare modo unum modo alterum:ut uulgo aiunt: ſed aut unum: aut alterum?ut apd̃ cor.celſum:ſi in alterutrum latus manus prolabitur:in contrarium ideſt aut ad pollicem: aut ad minimum digitum conuertitur.

De patronymicis.

PAtronymicum nomen eſt quod a propriis nominibus patrũ uel auorum deriuatur: ſecundum formam græcorum:a quibus fere ſunt patronymica:Quibus maxime poetæ uti ſolẽt filióſq; uel nepotes:aut filias uel neptes eorum unde deducitur ſignificat:ut æacides:ideſt filius uel nepos æaci.Nereis filia uel neptis nerei. Abuſiue & a matribus fiunt patronymica: ut iliades: ilie filius: romulus: Ab auis maternis: ut atlantides. ideſt Mercurius atlantis filiæ filius: A regibus ſiue conditoribus urbium:ut romulidæ .i. romani: a romulo. A fratribus:ut phætontiades .i. ſorores phætontis.

Duplex eſt patronimycum: maſculinum ſcilicet & fœmininũ: Maſculinum in prima declinatione formatur a genitiuo: mutata.e.extrema littera in .des. & remanente .a. quæ in diphtongo erat: ut æneas æneæ æneades: pelias peliades. Corinetes tamen corinetides facit. & Anchiſiades atque ænides quaſi a nominatiuis Anchiſius & æneus leguntur. A nominibus ſecundæ declinationis quorum genitiuus in.i. ſimplex finit. addita.des.fiunt patronymica: ut priãus priami: priamides. In iis uero quæ duplex.ii.habent poſterius .i. uertitur in a. & additur des.ut Menetius menetii menetiades. Quæ autem ei. finiunt: uertunt. ei.in.i. longum: ut peleus pelei pelides. At in tertia declinatione.formantur a datiuo addita des. ut Hector hectoris ori. hectorides. Poetæ tamen in quibuſdã nunc addunt aliquas litteras: ut atlãtiades: peliades: Nunc adimunt ut deucalides: ſcipiades. Patronymica fœminina in tribus legunt poſitionibus.as.is.ne. In as.& is.ex maſculinis fiunt.de. ſyllaba ſublata: ut peleiades pelias. priamides priamis. Aeneades quoque ſecundum analogiam æneas debuit facere. ſed Virgilius autoritate ſua uſus æneis dixit ĩ inſcriptiõe libri. Quorum autem primitiua.ei.genitiuum habent.ea idipſum reſumunt: ut theſeis: quod & in æneis dici poſſet tanquã a primitiuo æneus ænei. In ne.definentia pauca inueniuntur: ut Nereus nerine. adraſtus adraſtine. Acriſius acriſione: unde poſſeſſiuum fecit Virgili⁹ Acriſioneus. Patronymica maſculina ſunt declinationis primæ. Fœminina uero ĩ as.& is.tertiæ. In ne primæ: quemadmodum phœbe.

De Participiis.

PArticipium quod a capienda nominis & uerbi parte dicitur nullum ante ſe caſum regit: quemadmodũ & nulla alia pars orationis præter uerbũ. Poſt aũt oẽs caſus accipere põt quos regit uerbũ unde naſcit. A uerbo actiuo duo deſcendunt pticipia: Vnũ in ans.uel in ens.qđ pñtis & preteriti impfecti tpis eſt: ut amans & legens. Alteruꝫ futuri in rus.ut amaturus: & lecturus. A paſſiuis ſimiliter duo: Vnum in.tus.uel.ſus.uel.xus.qđ preteritipfecti & pluſquãpfecti temporis eſt: ut amatus: uiſus: nexus. alterum in dus. futuri tẽporis: ut amãdus. A neutris item duo ut ab actiuis: ut obtẽperãs

obtemperaturus:ſeruiens ſeruiturus.Sunt tamen quædā neutra quæ etiam præteriti habēt participium: ut neutropaſſiua. gaudeo. ſoleo. audeo.fido.Nam fio unum tantum præteriti temporis habet factus. fiens enim in uſu non eſt facturus a facio naſcitur.Faciendus licet ſit ſignificationis paſſiuæ : formatur tamen a faciens participio actiuo. Futurus autem potius a uerbo ſum es fit:a fui ſcilicet: quod compoſita īdicant:Adſum affui affuturus:deſum defui defutur⁹: & reliqua: quanquam alii a uerbo antiquo ſuo deriuari putant.Neutra tranſitiua quum in tertiis perſonis paſſiua habere poſſint.participia quoque paſſiua habere poſſunt:ut arans: araturus: aratus: arandus. ❡ A uerbis deponentibus tria ſunt participia: ut ſequens: ſecutus: & ſecuturus. Ex quibus multa participia præteriti temporis inueniuntur apd̄ ueteres utranque ſignificationem habentia: ut a meditor meditatus. ab obliuiſcor oblitus. Participia item in .dus. paſſiuæ ſignificationis inueniuntur in uerbis deponentibus caſum accuſatiuum habentibus poſt ſe:ut ſequendus imitandus. Ab utor quoque utendus inuenitur.& a fruor fruendus.❡ A communibus uerbis quattuor exeunt participia.Duo in actiua ſignificatione in.ans.uel in ens præſentis.& præteriti imperfecti temporis:ut Criminans & largiens: Et in rus. futuri:ut criminaturus:& largiturus.In paſſiua unum in dus. futuri tēporis:ut criminandus: & largiendus. unum tam actiuæ q̄ paſſiuæ ſignificationis præteriti temporis:ut criminatus largitus. ❡ Formantur autem participia hoc modo.Participium in ans uel in ens.formatur a prima perſona præteriti imperfecti indicatiui modi : mutata bam.uel.bar ultima ſyllaba in ns.ut amabam amans.ſeruiebam ſeruiens.ſequebar ſequens.largiebar largiens.præter eo ibam: quod nō ī ns:ſed iens euntis facit:quod iens in nominatiuo præterquam in cōpoſitione raro eſt in uſu.& queo quis quibam:quod facit quiens queuntis.In rus.formatur a poſteriore ſupino:addita rus.ut amatū amatu amaturus.ſeruitum.tu.ſeruiturus. ſecutum.tu. ſecuturus. largitū tu.largiturus.In tus.uel in.xus.uel in.ſus. formantur ſimiliter a poſteriore ſupino:addita.s.ut amatus:gauiſus:nexus: ſecutus: largitus. A morior tamen fit mortuus:quum deberet facere moritus:ſecundum analogiam:quia ſupinat moritum moritu.In dus formatur a geniti uo participii præſentis temporis:mutata tis:in dus: ut amans .tis.tis.

in dus.fit amandus.arans.tis.arandus.ſequens.tis.ſequendus. largiēs
tis.largiendus.Sciendum eſt autem ꝙ uerba carentia ſupinis nō poſ
ſunt habere participia in.tus. ſus. xus. uel rus. carent autem ex Acti
uis multa:ut.
Reſpuo compeſco.timeo.fugit.urgeo.poſco.
Et ſcabo cumq̧ ferio ſugo.paueoq̧:refello:
Et lambo:renuo.linquo.metuo ſimul ango.
Ex neutris item multa:ut
Srideo uel ſtrido.cum ferueo.luceo.dego.
Sterto.mico pſallo.conniueo:frigeo.creſco.
Et conquiniſco ſatago.uolo.ſorbeo.uergo.
Parcit & ignoſcens.fulget.rudo.ambigo.gliſco.
Cum meditatiuis.in.ſco.ſic Moereo:diſco.
Et quæ prætereunt in.ui.tibi neutra ſecundæ:
Exceptis.pla.no.ca.ua.pa.do.me.ta.li.o.pa.
Carent & ex deponentibus nonnulla.
Vt medeor.liquor.ueſcor.liceor.& reminiſcor.
Sunt etiam quædam participia uel incertæ originis :uł contra artem
tum a neutris:tum ab aliis uerbis uſurpata a maioribus noſtris.
Vt cœptus:fretus.perteſus.nuptaq̧.paſſus:
Erratus.caſſus.pranſus.regnatus.& oſus.
Atq̧ triunphatus:ſuetus:decurſus:& illis
Cœnatuſq̧:laboratus:iuratus & Adde:Quæ nos quoq̧ proferre poſ
ſumus:ſed non a ſimilibus noua confingere.
¶Sunt & Appellationes participiis ſimiles:ut præſens:euidens: toga
tus:trabeatus:inuiſus:uenerandus: tremendus:horrēdus: pudendus.
¶Participia uero uel actiuæ uel paſſiuæ ſignificant. Actiuæ quidem
illa quæ a uerbis ueniunt rem agentem in nominatiuo accipiētibus:
ut pranſus:ſecutus.paſſiuæ cætera:ut gaudens:gauiſurus: Vapulans
uapulaturus.¶Participium in ſubſtantiæ relatiuum reſoluit & uer
bum ſui temporis:ut amans.qui amat uel amabat.amaturꝰ qui ama
bit amatus quem quis amauit uel amauerat . amandus qui amabi
tur. ¶Si ergo proponatur thema in ſenſu participii qđ nō īueniat:
aut ſenſui uerbi non conueniēs: fiet latinum per relatiuum & uerbū
eius temporis:ut el batuto da ti teme el noſuto da mi.Is qui a te ua

pulauit eum timet cui ego nocui.

¶Propoſitum autem thema in conſequentia uel comitantia impedientibus dictis cauſis: fiet latinum per cauſales particulas quia quoniam: uel per aduerbia temporis quum: dum ubi: poſtquam: & uerbum. ut Venuto el caldo & rencreſſendome la fatica io mi do al riposo: Quum calor uenerit:uel quia uel ubi: aut poſtquam calor uenit:quumque me tedeat laboris: aut quum mihi labor ſit moleſtus: ocio utor. ¶At ſi participium in propoſito ſenſu inueniatur: participium ipſum cum ſuo ſubſtantiuo in ablatiuo locabitur. ut lette le lectione & hauēdo fame i ſcolari:el maiſtro li laſſara andar a caſa.lectis lectionibus: eſurientibuſque diſcipulis: preceptor illos ſinet ire domum. ¶Participium quattuor modis tranſit in nomen: Conſtructione quum genitiuum præter uerbi naturam accipit:ut patiens laboris. Compoſitione ut indoctus: quia indoceo non dicimus. Comparatione ut diligentior.nam comparatio non accidit participio. Tēporis amiſſione ut uenerandus.ideſt dignus ueneratione.

De Verbis Inchoatiuis.

INchoatiua uerba ſunt quæ in ſco. deſinunt: & non in .ſco. ut omnes fere grammatici co nſenſerunt.& inceptionem quandam actus corporis ſignificant: ut uiſo.i.eo ad uidendum. faceſſo.ideſt eo ad faciēdum: quanquam interdum faceſſo capitur pro recedo.Capeſſo ideſt eo ad capiendum. Accerſo uel Arceſſo.ideſt eo ad uocandum. ¶Quæ omnia neutra ſunt: & tertiæ coniugationis. Et pro ſuis primitiuis plerunque etiam ab autoribus uſurpantur. ut legati miſſi ſunt uiſendi cauſa.ideſt uidendi.& haud mora continuo matris præcepta faceſſit.ideſt facit.

De Verbis Meditatiuis.

MEditatiua uerba:quæ & exercitatiua appellari poſſunt. ¶Nam Meditari eſt exercere: ut ſilueſtrem tenui muſam meditaris auena:Et uide utrum uelis:pecuniam accipere:an cauſam meditari tuam:Ea ſunt quæ deſinunt in.ſco. Et meditationem

ſeu exercitatio nem quandam cum incremento aſſiduo atque conti-
nuo ſignificant. poſſuntque explicari per uerbum augeor: ut cale-
ſco: ægreſco: maceſco: palleſco:ideſt in calore in ægritudine in ma-
cie in pallore meditor & exerceor: uel augeor. Non autem incipio
calere pallere: & cætera. Nam huiuſmodi uerba nullam inceptio-
nem ſignificant: ut plerique grammatici dictitarunt. Formantur
autem a uerbis cuiuſcunque coniugationis a ſecunda perſona præ-
ſentis indicatiui addita .co. ut labo .as. labaſco.ferueo .es. ferueſco.
Gemo .is. gemiſco. Scio .is.ſciſco. præter hio.as. quod facit hiſco.
Multaq; ex huiuſmodi uerbis pro ſuis primitiuis ponuntur. ut præ-
ſciſco. pro præſcio.conticeſco pro conticeo.concupiſco. pro cupio.
Et paſſionem intrinſecus pleraque ſignificant horum præterita ea-
dem ſunt quæ & primitiuorum. Differunt autem in ſignificatione.
Nam macrui a macreo ſignificat macer fui. A maceſco autem macer
ſum factus:uel in macie auctus.& ſic reliqua.

De Verbis Deſideratiuis.

DEſideratiua uerba que & optatiua dici poſſunt in.rio.exeunt
non meditationem ullam ſignificantia: ut multi grãmaticæ
expoſitores putauerunt: ſed affectum & deſiderium: ut par-
turio: ideſt cupio parere. eſurio cupio edere. dicturio cupio dicere:
Quæ formantur ab extremo ſupino addita.rio ut a coenatu coena-
turio. A cacatu cacaturio. Et omnia neutra ſunt & quartæ coniuga-
tionis: Ex quibus multa pro ſuis primitiuis ponuntur.ut parturient
montes.pro parient.& micturiunt.pro mingunt.

De Verbis Frequentatiuis.

FRequentatiua uerba ſunt: quæ frequẽtem in agendo actum
ſignificant. ut moto ideſt frequenter moueo. merſo.ideſt fre
quenter mergo.ab aliis autem iteratiua appellantur. Et for-
mantur a ſupinis extremis mutata.u.in.o.uel .i.or. ut domitum .tu.
domito.menatũ.tu minitor. Si uero primitiua ſunt primæ cõiuga-
tionis mutãt.a.litterã penultimæ ſyllabæ i .i. correptã. ut iperatu i-
perito.coenatu coenito.uolatu:uolito. At ſi ptĩm i.gi.habeãt:formã
tur a ſcda pſona pſentis ĩdicatiui: remota.s.& addita.to.ut cogo .is

cogito.ago agis agito.ſugio.is.ſugito. lego autem non legito facit: ſed lectito:a uerbo lecto quod in uſu non eſt.Sciendumque eſt Multa irregulariter formari:ut a quæro qrito. ab hæreo hæſito. ab edo eſito.a uenio uentito.a fluo fluito.a ſequor ſector. Et omnia frequẽtatiua primæ ſunt coniugationis.& genus ſeruant ſuorum primitiuorum.ut minor.aris. Minitor.aris. Amplector.eris. Amplexor.aris. Curro.is. Curſo as. præter ſcitor ſciſcitor quæ ſunt deponentia quã uis primitiuum ſcio:actiuum ſit.

De uerbis Diminutiuis.

Diminutiua uerba ſunt quæ ab aliis uerbis formata in Lo/ de/ ſinunt. Et continuationem quandam actus ꝑ parua tẽporis momenta ſignificant: ut ſorbillo.ideſt quaſi ſæpe guſtando ſorbitionem & potum continuo: ut apud Terentium: Cyathos ſorbillans paulatim hunc producam diem. Sic & ſugillo a ſugo .is. plerunqꝫ etiam pro ſuis primitiuis ponuntur.

De figuris.

Figura eſt quædam in oratione innouatio compoſitioni ſenſuique apte deſeruiens: Eaque eſt duplex: Verborum quæ ad grammaticos pertinet.Et ſententiarum quæ ad rhetores. ¶Grammaticæ figuræ uel in ſingulis uerbis ſunt:uel in uerborum contextu. ¶Figurarum in uerbis conſiſtentium ſpecies ſunt quattuordecim.Proſtheſis.Epétheſis.Paragóge. Aphereſis.Syncopa:Apocope.Ectaſis.Syſtole.Diereſis.Sinæreſis.Synaloephe. Ecthlipſis.Antitheſis Metatheſis. ¶ Proſtheſis eſt adiectio ad principium uerbi: ut gnatus pro natus. Epentheſis eſt adiectio in medio: ut induperator pro imperator. ¶ Paragoge eſt adiectio in fine: ut dicier pro dici. ¶Aphæreſis eſt detractio de princi pi o uerbi: ut legitis pro colligitis. ¶Syncopa eſt detractio de medio: ut repoſtum pro repoſitum. ¶ Apocope eſt detractio de fine: ut fac pro face. ¶ Ectaſis eſt extenſio breuis ſyllabæ: ut Italiam fato: quum italia primam naturaliter corripiat. ¶Syſtole eſt correptio longæ ſyll abæ: ut nymboſus orion: quum primam orion naturaliter producat. ¶Diæreſis eſt unius ſyllabæ in duas ſolutio:ut aulai pro aulæ. ¶Synæreſis ẽ

duarum ſyllabarum in unam contractio: ut æripedem pro æripedē.
¶ Synaloephæ eſt quum dē fine uerbi uocalis propter aliam ſequen
tem eliditur:ut Menincoepto pro me ne incoepto.
¶ Ecthlipſis eſt eliſio.m. litteræ cum præcedente uocali de fine uer-
bi propter ſequentem uocalem:ut multille pro multum ille.
¶ Antitheſis eſt litteræ pro littera poſitio:ut olli pro illi. ¶ Metathe
ſis eſt litterarum tranſpoſitio:ut tymbre pro tymber. ¶ Figuræ ī uer
borum contextu celebriores ſunt octo.Prolepſis.Syllepſis. Zeugma.
Syntheſis.Antiptoſis.Euocatio.Appoſitio:& Synecdoche.

PRolepſis quæ latine dicitur præſumptio eſt attributio ꝓprie-
tatis alicui toti in ſuas partes diuiſio: ut aquilæ uolant: hæc
altius:illa demiſſius:& homīes ıuident alter alteri. In prolepſi
requiruntur quinq̨.totum:partes eius.Determinationes partiū. pro-
prietas.& ordo.Duplex autem eſt prolepſis:explicita:& implicita. Ex
plicita eſt illa in qua ſunt omnia requiſita: ut in primo exemplo. Im-
plicita uero in qua tacentur aliqua:ut in ſecundo exemplo.

SYllepſis eſt inter diuerſas in aliquo accidente dictiones uerbi
uel adiecti nominis redditio propinquiori aut nobiliori ter-
mino reſpondens.Vel Syllepſis eſt diſſimilium in contextu uo
cum aut genere aut numero aut perſona aut caſu ſub uno uerbo uł
adiectiuo conceptio:Genere quidē: ut leges & iudicia armis oppreſ-
ſa.Numero:ut hic illius arma hic curr⁹ fuit: & ſociis & rege recepto.
Perſona ut id uiſo:tu ne an illi īſaniant.Caſu.ut Iphitus & pelias me
cum diuel limur inde.

ZEugma eſt unius uerbi redditio pluribus clauſulis apte: ideſt
ſine ulla uocum diſſonantia ſeu īcongruitate deſeruiens. Fit
autem tribus modis. A ſuperiore quum unum uerbum præ-
ponitur : ad quod ſequentes ſenſus conferantur:ut uicit pudorē libi-
do:timorem audacia:rationem amentia.A medio quum uerbum in-
terponitur: ut Fluminibus ſalices craſſiſq̨ paludibus adni. Naſcunť
ſteriles ſaxoſis montibus orni.Ab inferiore quum uerbum poſtponi-
ur:ut obſequium amicos:ueritas odium parit.

SYntheſis eſt uocum diſſonantia ſenſus proprietatē retinens:
ut ſcelus ille quæ loquitur: & pars certare parati. Fit autem
in duobus accidentibus. In genere ut anſer foeta: & ī nume-

ro: ut pars in fruſtra ſecant.

A Ntiptoſis eſt poſitio caſus ꝓ caſu:ut urbem quam ſtatuo ue ſtra eſt. & it clamor cælo.

E Vocatio quæ græce eccleſis dicitur. eſt primæ. ſecundæ ue perſonæ proprii nominis adiectio:ut ego Virgilius cano: tu Cicero oras.

A Ppoſitio. quæ græce epithece ſiue Paratheſis dicitur eſt nominis ad nomen ſine Copula coniunctio:ut ardebat alexim Delitias domini.Debentq́ appoſitum nomen & cui apponiť eiuſdem caſus eſſe:at non ſemper eiuſdem generis aut numeri: ut fama malum quo non aliud uelocius ullum.Et miratur molem æneas magalia quondam.

S Ynecdoche eſt redditio totius ad partem per accuſatiuū uerbo participio uel adiectiuo nomini contra regulam iunctū: ut expleri mentem nequiti:& uultum demiſſa:& os humeroſq́ deo ſimilis.

Infiniti uerborum Copulatiuorum Conſtructio:

N Ota ꝙ infiniti omnium uerborum perſonalium de ſui natura accuſatiuum requirūt a parte ante:ut me amare Virgilium legi:te uapulare:ſtudere:ſequi: amplecti. ¶ Sed uerborum Copulatiuorum Vocatiuorumq́ infiniti præter accuſatiuum naturaliter ut prædicitur requiſitum a parte ante explicite uel implicite:poſt ſe quoq́ ſimilem caſum exigunt. & explicite quidem: ut uideo te incedere lætum:Implicite uero:ut facile eſt ignarū exiſtimari.¶ Quod ſi adhæreant aliis uerbis inter eaſdem perſonas plerunq́ copulant caſus ſimiles caſibus illorum uerborum precedentibus: ut hic cupit eſſe tuus.tu affectas dici atque uideri inops: hæc optauit uiuere pauper.Cæſar tutum putauit eſſe bonus ſocer: Nobis non licet eſſe tam diſertis.Retinent tamen interdum & ſuos accuſatiuos: ut uobis expedit eſſe bonas: & tibi non licet eſſe procuratorem: in quibus implicite accuſatiuus ſubauditur: ut uos eſſe bonas: & te eſſe procuratorem: Exceptis uerbis famulantibus perſonaliter acceptis: quibus adhærentes huiuſmodi infiniti. nominatiuo tantum conſtruuntur:ut ego incipio fieri doctior:tu deſinis apparere triſtis: hic ſolet eſſe modeſtus. Nos iam poſſumus uiuere ſecuri.Si uero perſonæ uarientur:

accuſatiuum tantum utrinq; uolunt:ut uolo hunc eſſe quietum:mihi placet te appellari poetam. Non ergo recte dicit: Petri intereſt eſſe boni:quum nec petri regatur a parte ante. ſed a parte poſt: Nec infinitus eſſe de ſui natura genitiuum regat:ſed accuſatiuum:ut dictum eſt. Quapropter dici debet petri intereſt eſſe bonum:ubi alter accuſatiuus implicite ſubintellitur:ipſum ſcilicet:ut ſit:petri intereſt ipſum eſſe bonum. Quod autem ille genitiuus petri regatur a parte poſt:& non a parte ante: non ſolum Laurentii uallenſis latinæ elegantiæ nitidiſſimi abſterſoris autoritate patet: ſed hoc quoq; non minimo argumento: q omne uerbum nominatiuum regens illum præcipue & primum a parte ante exigit: ut patet in omnibus uerbis: Intereſt autem & refert nominatiuum regũt: ut i prima ſpecie imperſonalium actiuæ uocis oſtenſum eſt: igit nominatiuus ſiue infinitus qui eius loco ponitur:regitur a parte ante: & genitiuus a parte poſt.

De Orthographia ex Præpoſitionum Compoſitione.
Nouum Pyladæ Commentum.

A.abs.

Compoſitum Mauors petit.a.Contorqueo uult abs.
Amitto:auellens. Abſcedit:& abſtinet:abſq;.

.Ab.

Ab.ſibi uocales pariter coniungit. Abactus:
Atq; aberit:uel abhinc:abiurat:aborret:abundo.
Conſona nec refugit quæ Diſilanoriſa prændunt.
Abfuit: abduco:abrado:abluit abnuit:abſum.
Mutant.b.arripiens:aſportat:& aufugit:aufert.

Sub ob.

Confingit me pax.b.de ſub & ob ſibi mutant.
Succedo:occurro:ſuffixus:& offero monſtrant.
Suggerit:oggannit:ſummitit:& oppetit:atq;

Suppono. Abiicietꝗ operit:cui iungis omitto.
R.ꝗ ſequens retinet.ſubrado:uel obruo pandunt.
Interdum mutat.ceu ſurripit.Accipiunt.s.
Nonnulla.obſcoenus teſtabitur:obſoletuſq̃.
B.tenet obcæco.Nec cætera conſona mutant.
Subdit:& obduro:ſublatus:& obloquor:adde
Obtinet:obnitor:ſubnixus:ſubtraho.iunge
Vocales.ſubeo:ſubolet:ſubuerto:ſubactus:
Subiicit:obiurgo:uel obaudit:oberrat:obumbro.
Suſtineo a ſuſum fieri & ſuſpiro uidentur.

Ad.

Corfrangens lunam purum ſitit ad ſibi uertunt.
Aggerit:accedens:allidit:& annuit:affert:
Appetit:arridens:aſſurgit:& attrahit. Adſum
Continet. Exaperit fugit. Atꝗ agnoſco.g.ſeruat.
Conſona bina fugant.s.quum præcedit in illis.
Sic probat aſcendo:aſcribo:aſpergoꝗ:uel aſto.
ut acquiro.
In.c.qunm ſequitur.q.d.Cognatio uertit.
Cum reliquis manet:admitto uelut:adbibit:addo:
Aduocat:adiuro:atꝗ adolet:uel adhæret:adactus.

Con.in.

Par erit.n.Lamire.Con & in ſi conſocientur.
Ex.n.b.facit.m.uel.p.ſi forte ſequantur.
Colligit:illæſus:commito:immania.iunge
Corruit:irridens:& comparat:imbuit:impos.
Ex.n.g.facere ignoro & cognoſco requirunt.
Vocalis iacit.n.Cohibet:coit:atꝗ cohercet.
Hinc tamen & comedo:& comitor.comburoꝗ tollis.

Di Dis.

De gallis munus rus ius.di.iungere debes.
Digero:diduco:cum diligo:diminuoꝗ:
Diruo:dinumero:diiudico.Cætera cum.dis.
Diſtraho:diſcerno:diſquiro:diſiicientem:
Diſſero.Scito tamen primam breuiare diſertus.

F.q; ſequens trahit.s.ut differo:difficiliſq;.

.E.

Bardus iunge uolans numeris.E.compoſitum dic.
E bibit:educo:eiuro:egerit:euehit:atq;
Eleuat:enitens:emergit:& eripis adde.

Ex.

Ex.fugat.s.ſed &.x.mutatur in.f.uelut effert.
Integra uocalem.c.p.q.t.q; præibit.
Extruit.exanimes:exercitus:exitiumq;.
Exorno:exuro;exquiro:expulit:extrahit:excors.

Circum.

Circum.ſi bimipes ſequitur manet integra ſemper.
Baiulat:& munit:ponit ſic iungito circum.
M.ſed in.n.ſubeunt quum cætera conſona uertis.
Circundo:circunciſus:circunfero pandunt.
M.perit.i.quotiens ut circuit additur illi.

Pro.re.ſe.am.

Vocali immiſcent.d.pro.coniuncta.re.ſeq;.
Seditio:redimo:cum prodeo teſtificantur.
Pro nihil ut prohibet ſinit aſpiratio ſum
Am.ueluti âbeſus.b.interpoſuiſſe notetur.

Per.inter.

R.per & inter in.l.mutant quandoq; ſequentem:
Interdum retinent:intelligo:pellicioq;:
Perluit exemplo fuerint:interlitus adde.
Iuncta aliis remanent:ut percitus interimentes.

Pylades Ioanni Britannico ſuo. Sal. D.

Imbuere inſtitui Pylades quo Neſtora dulcem
Filiolum: teneris prorſus ab unguiculis:
Ne fera barbaries multos bacchata per annos
Hunc quoq; teutonicum donet habere ſophos:
Ad te (: quicquid id eſt:) facunde Britannice mitto
Quo non in toto eſt carior orbe mihi.
Vt tua: quæ ſemper communia pignora duxi:
Si placet: his ipſis inſtituiſſe queas

Pylades de nominum Declinationibus:

Prima Declinatio.

ARectum latiis gręciſq; inflexio prima:
As.es.e.q; dabit longam tãtummó gręcis:
A rectũ. Autor dicit q̃ttuor eẽ terminatiões nominũ priæ decliatiõis. A.tá i latis q̃ i græcis: ut tabula: he/léa. As.es.e.lõgá i græ. tm̃. ut æneas. ãchiſes. phœbe.
Diphthõgũ.æ.gtũs hẽt pariterq; datiuus:
Et primus pluralis idem quintuſq; tenebunt:
E tamen exceptis: quorum.es: genitiuus habebit.
E tñ exceptis. i. exceptis deſinẽtibus i. e. longam: ut phœbe phoebes
Am. quartus. recti uocalem. n. littera poſcit
In græcis: tamen. am. facient quoq; more latino
Recti uocalẽ. Dicit q; nomina græca proprie faciũt accuſatiuũ i. n. præcedẽte uocali nominatiui ut helenan: æneã: anchiſen. phœben: quãuis etiã ipſa græca poſſint facere & i. am. more latino: ut helenã. æneã: anchiſam: ſcipiadã. E. demptis. i. exceptis deſinentibus in. e. lõgam. quæ non faciunt in am. ſed in en. tantum: ut phœben.
E demptis. a quintus erit: cui iungito ſextum:
Qui tamen. es. rectus quum finiet. e. quoq; præſtant.

ut uocatiuo o phœbe.ablatiuo ab hac phœbe.
E quibus incœpit caſu ſeruatur utroq;.
Arum.pluralis:niſi ſint conciſa:ſecundus:
Tertius.is.ſextuſq; tenet.dea:filia:nata:
Mula:æqua:liberta:ex uſu formantur in abus.
Illud idem inuenias aſinam ſeruamq; tenere.
.i.pluralis.
Hiſq; duæ numeri infiniti iungis:& ambæ.
Nec plura his cernes:uetito niſi forſan ab uſu.
Vetito.i.niſi forſan ex malo aliquorũ uſu:q uetit⁹ eẽ debet doctis:
Pluralis dabit.as.quartus.ſic prima pateſcit.

Secunda declinatio.

SVnt.er.ir.ur.ſunt.um.ſunt.us.finita ſecundę
ut theſeus.delos.athos. .i.ad latinos.
Noĩa:& a græcis.eus.os.tranſmiſſa latinis
ut minos.oos.heros.oos.quia talia ſunt tertiæ declinationis.
Os modo apud græcos creſcentia maſcula non ſint.
I.generans caſus:primusquintuſq; tenebit
ut theſeos.
Pluralis.ſed & eus.eos.accipit in genitiuo.
ut delus.li.chaus.i.melus.li.
Os.nihil.us.latium pœnitus niſi rectus habebit.
Tres caſus:rectum:quartum:quintumq; requirunt
ut ſcãnum.melos.argos.chaos.corpus.ut ſcamna corpora.
Neutra pares:ſed in.a.plurali tradita ſenſu.
hoc argos plural'r argi.orum.cælum.cæli.epulum epulæ.
Quæ tamen.a.fugiunt heteroclita nomina tollis.
Tertius.o.faciet.ſextus coniungitur illi.
ut datiuo huic orphi.pro orpheo.
Contrahit.eus.ſed in.i.pariter quandoq; datiuum.

Vllus:uter:nullus:totus ſimul:unus:& alter:
Atq; alius:ſolus:faciunt in ius genituos:
.i.datiuum.
I dantem.reliquos formant ut cætera caſus.
Quartus in um ſiſtit.ſed ab eus.a.ſæpius eſto.
ut delon.paron. ut priamon.
Os facit.on.ſic græca ſuum quoq; plurima ſeruant.
Et paron exemplo:priamonq; & dardanon adſint.
Quintus ab.um.uel ab.r.uel ab.os.recto ſimiletur.
A propriis in ius.quintum facis.us.remouendo.
ut theſeus.panthus.
Filius id ſequitur:ſed in.eus.us.q; ædita longam.
S.tantum abiiciunt quæ nomina græca tenemus.
Cætera conuertunt.us.in.e.deus excipiemus
Et populus:fluuius:quintum equiparantia recto.
Plurales.orum.dicas finire ſecundos.
ut amicum pro amicorum.
Or.tamen e medio fiet quum ſincopa.tollet.
Is.recipit ſexto ſemper comitante datiuus
Os.quartus.iamq; eſt inflexio nota ſecunda.

Tertia Declinatio.

ut thema.
TErtia flectit in.a.tantum neutralia græca:
Et qd.e.correptum finit:quod i.o.ſimul exit.
L.uel.r.s.n.&.x.aut in.c.definit:aut.t.
D.quoq; præcedat quæuis iam littera dictas.
Cunctorum genitiuus in.is.formatio multa.
ut thema.tis. ut mare.is.
A.ſibi.tis.iungit.uerum.is.deducitur ex.e.

O.breue uel longum recti mutabis in.onis:
Ex.o.fœmineum dat inis.do.go.q; latinum:
Sic homo:ſic nemo:margo:deus atq; cupido:
Cardoq;:& ordo facit:ſic turbo uentus:apollo:
De caro carnis habes.anio dabit.atq; anienis:
Accipiunt quæ græca genus muliebre notato.
Nunc.onis.latiisq; pares facientia caſus:
Nunc ſimiles rectis alios:ſed in.us.genitiuos:
Sic te callipſo:manto:ſaphoq; docebunt.

Accipiunt:Quia ſupius dedit regulã de fœmininis ĩ.o. latis. Nunc dat de fœmininis græcis:q̃ dicit declinari poſſe:ul' ſicut latia ĩ onis faciẽtia:ut dido didonis.oni.onẽ.&c.uel ipſa noia ita flecti poſſe:ut gtũs tm̃ in.us.faciat.reliqui aũt oẽs caſus in.o.ſicut ntũs.

Tis.recipit ſibi lac.alecis protulit alec.
Bogudis & bogud:quo nomine liuius uſus.
Quod fit in.l.capit.is.ſed.lis.mel felq; rependunt:
ut titan.anis.ren.renis.
N.quæ producunt.is.tantum ſumere cernis:
ut demophon.tis.
Tis.tamen autores propriis iunxere quibuſdam.
ut pan panos.
Os.quoq; ab argiuis ſumpta:ſed parcius uſi.

Os quoq;.Conſtrue ſic.Autores uſi quoq; hac termiatione.os. ſumpta ab argiuiſ.i.a græcis.ſed parcius.i.raro tamen.

Quod breuiat dat.inis.probat hoc carmen tubicenq;.
Is:poſt.r.iungas.far farris demitur.hepar
Hepatis:& flexum per.cris.cer mobile:ut acer.
Ex itiner quod prodit iter dabit.is.genitiuo.
Crateris faciet crater.atq; ætheris æther.
ut pater patris.
Iupiter atq; iouis.Vertunt.ter.cætera per tris:

Bris.cum compoſitis imber dat.cor quoq; cordis:

Robur.oris.femur.atq; iecur coniungis:eburq;.

ut pietas.atis.arpinas.atis.

Ex.as.efficiunt.atis.quæcunq; latina.

Vas uadis:& uaſis.mas:as:maris.aſſis habebunt.

Græca notes:quorum maribus formatur in.antis.

Græca.Dicit q nomina græca in.as.maſculina faciunt genitiuum in antis.ut pallas.antis.nomen proprium uiri.& adamas.antis.

Dis reliquis uel.doſ.coniungitur.s.remouendo.

Dis reliquis.Dicit q alia in.as. græca non maſculina faciunt gtm̄ i dis.uel in dos.more græce:remota.ſ.nomiatiui.ut hæc pallas adis. uel dos.hæc tribas.adis.uel.ados.hic & hæc arcas.dis.uel dos.

ut ſtipes.itis. ut miles.itis.

Es.breue maſ.retinens dat.itis:communia iunge.

Quæ dant uerba quibus tenet.e.penultima curtam

ut teres.etis.hebes.etis.

Es.mutant in.etis.præpes ſociabitur illis.

ut ſeges.etis.

Et quæ fœmineum retinent genus.inquies adde:

De ſedeo præbebit.idis.quod fiet:ut obſes.

ut proles lis.

Quod tenet.es. longam conuertit in.is.locupletis.

Et cereris demas.heres merceſq; dat.edis.

Et præs:peſq; ſimul.ſed.ies.complebit.ietis:

quod facit apis. ut bipes pedis.

A pede præter apes:faciunt pedis omnia ducta:

Aes æris.Patriis quæ.t.tenuere ſecundis.

Sæpius.etis.habent.adeunt quum græca latinos

Vt chremes chremis chremetis.ſic quoq; rhamnes.

Patriis.Dicit q nomia græca in.es.longã deſinentia quæ apud græcos habent.t.in genitiuo:quando ueniũt ad latinos ut plurimũ fa.

ciunt genitiuum in.etis.ut chremis chremitos chremes .etis. rham-
nis.nitos.rhamnes.etis.& dicit ſæpius:quoniam etiaꝫ poſſunt face-
re in.is.per primam regulam.ut chremis.rhamnis.

Inuenies & in.i.ut chremi quodcunq; & achilli.

Inuenies. Dicit ꝙ inueniuntur etiam autores iterdum uſi genitiuo
nominum ſupraſcriptoꝝ græcorum in.i.ut chremi. quo utitur te-
ren.& nō ſolú dictoꝝ noium hñtiú.t.apud græ.i gtō: ſed ét alioꝝ
i.æs.longá apđ nos.exeuntiú lꝫ nō héant.t.in gtō:ut achilles:achil-
li:ulyſſes ulyſſi:q̇ apđ græ.nō hñt.t.in gtō.ꝑpterea dicit quodcũq;.

Quæ breuis eſt recto.ſimilem creat .is.genitiuum.
Caſſis.idis.lapis.& cuſpis facit:atq; tricuſpis.
Semiſſis ſemis:medium quum denotat aſſem.
Par eſt exanguis:ſed.inis.tibi ſanguis habeto.

Si græci.Dicit ꝙ noia græ.i.is.a latis recepta : quoꝝ gtús apđ græ.
hét uocalé añ.s.fina. ſyllabã: apđ nos faciút gtúꝫ ſimilé ntō:ut ado
nis.ios.adonis.is.ſic tethys.yos.tethys.ys.Si uero nō habeát uocaleꝫ
ante os.tunc uertunt os.græci geti in.is. & faciunt gtm̃ apđ nos:ut
paris.dos.paris.idis.ſimois ſimoentos.ſimois ſimoentis.

Si græci uocalis in os.præſit genitiuo.
Par recto fiet latio quum traxeris illum.
Sin minus.o.conuertis in.i.ſtant cætera græce.
Exemplo tibi ſint.paridis ſimoentis.adonis.
Ipſam etiam uideas formam quandoq; pelaſgam

Ipſam etiá.Dicit ꝙ interdú etiá latini utunt gtō græ.in os.ut tethy
os.paridos.adonidos:qa adonis græ. facit gtm̃ nō ſolum adonios:
ſed etiá adonidos.& ſic paris.dos.& etiá parios. ideo poſſunt quoq;
accuſatiuũ facere in.em.& in.a.ut paridē:uel.da. a gtō paridos: & i
im.uel in.in.a.genitiuo parios:ut parim:uel parin. nam græce accu
ſatiuum faciunt in.a.ut parida:uel in.in.ut parin.adonin.

Quod dat er.is.q; ſimul recto.tenet er.uariando.
Quum longa eſt.dabit is.itis.glis gliris habeto.
Os oris.tibi mas format.ſed tolle nepotis:

Cætera.tis.faciunt.glos.gloris:& arboris arbos
Excipe:cuſtodis:bouis:atq; os oris & oſſis.
Os.græci in maribus mutamus in.is.genitiui.
Herois ueluti:minois:rhinocerontis.

Os.græci. Dicit autor q nomia græca in.os. terminata maſculina, faciunt genitiuū noſtrum.mutando ſolum.os. ſyllabam extremã genitiui.græci in.is.ut in exemplis additis.

Vs.breue quum fuerit dat.oris.neutrale.ſed inde.
Lus.nus.duſq; trahis:quibus &ſunt proxima uerba
E.quibus eſſe breuem conſtabit in ante ſupræma.
Nanq;.eris.accipient.aceriſq; acus additur illis.
Tempus.oris.faciet pariter cum fœnore pignus.

ut melius.oris.

Non breuiat tribuens quod in.us.tibi comparat.oris.
Nec uirus flectas:leporis lepus hic retinebit.
Intercus genus omne tenens dat.utis.genitiuo.
Et pecus hæc pecudis.uerum.us.producta dat.utis.
Demis & incudis:telluris:& inde paludis.

ut mus muris.& pus puris.

Vs.quæcunq; tenent monoſyllaba uertis in uris.
Dic gruis.atq; ſuis.fraus fraudis:laus quoq; laudis:
Da græcis quod græca tenent.extremaq; ſint.is.
Ex.os.exemplo ueniant tripodis:uel opuntis.

Da græcis. Dicit autor q nomina græca in.us.apud nos ſeruant genitiuum ſuum:mutando ſolum.os.extremam genitiui græci in.is. ut tripus.dos.tripus tripodis.opus opuntos:opus opuntis.

ut arabs. hyems. princeps.

S.ſi præcedat.b uel.m.uel.p.genitiuus.

ut celebs. ut princeps.

S.mutabit in.is.ſed ſi.b.præuenit:aut.p.

ut plebs.ſeps ſerpentis genus.

E.uocalis:in.i.niſi ſint monoſyllaba:tranſit.
Aucupis excipias:ex ſe:quod protulit auceps:
ut biceps bicipitis.
A capite.ſ.remouens dat.itis.facit.i.tamen ex.e.
ut puls.tis. ars.tis. pons.tis.
Si præit.l.uel.r.aut.n.s.tis iunge remota.
Lens animal lendis. frons frondis ab arbore:glandis
ut libripens.dis. ut uecors.dis.
Glans facit.a pendo ſic quod componitur.& cor.
Principium non ſeruat iens quum formar euntis:
Vt.dat.itis.ueluti caput:& quæ flectis ab illo.
ut rex.grex.
Quæ dat in.x.in.go.uerbum tibi nomina:ſumunt
X.tamen abiecta:ſibi.gis.iacit.n.quoq;.coniunx.
ut lodix.cis.
Cis.reliquis damus:ut pacis.tamen illa notato
ut uertex.
Quæ ſuper.x.retinent.e.non monoſyllaba:uel non:
Compoſita ex ipſis:quibus.i.breue contigit ex.e.
Hinc tamen extractum ueruex.e.ſemper habebit.
Nix nox atq; ſenex noctis niuis & ſenis indunt:
X.dempta.ctilis.accipiet flectendo ſupellex.
Conſona quæ fuerint ante.os.græci genitiui:
Seruantur latiis:& in is.uel in.os.uariantur:
Sphinx ſphingis ſphingos:pheacis dat tibi pheax.

Cõſona.Dicit q; nomina græca i.x:terminata faciũt genitiuũ apd nos:i.is.cõuerſa.os.ſyllaba ultima ſui genitiui:uel etiã in.os.ſeruata eorum terminatione: & ſeruatis etiã conſonantibus quæ apud eos erunt ante.os.ut in exemplis appoſitis.

Tertius.i.recipit ſublata.s.fine ſecundi.

Em.quartus:ſed in.im.permixtis græca latinis:
Hæc faciunt:tybris:tiberis:fabariſque:carybdis:
Leucaſpis:phalaris:tethys:theſis:addito ſyrtis.
Daphnis.& hypocriſis:tigris:mēphis:tyburiſque:
Vecclipſis:peluis:tuſſiſque:mephytis:e rinnis.
Sic araris:tripolis:polis & quotcunque notabit:
Magudaris:uis:buris:opis:ſybaris:ſitis:iris:
Cratis:halis:ſilis:quæque.is.dant flumina multa:
ut parin.parim.adonin adonim.
In.q; fere in græcis quod præbet.is.im.tibi reddet.
Em poſcunt atque.im.turris:puppiſq;:ſecuris.
Et reſtis:nauis:nec ab his diſiungito clauis.
In.tantum capys:& liris:& phorcys:& ocris
ut parin.adonin.tethyn.
Accipiunt.ſed &.in.græci quoque ſæpe uidebis
In græcis.quæque.em.faciunt.a.plura tenebunt.
Vt lampas:phyllis:titan:& pallas:& hector.
ut thema.mate.corpus.nomen.
Tres ſimiles caſus retinentia neutra memento.
Par recto fiet quintus.tamen.s.remouebis
Sæpius in græcis:ut chreme:palla:& ulyſſe.
I ſextum faciunt.e.uel.al.uel.ar.addita neutris.
Q uodq; adiectiuum per.e.neutrum format.& illa
ut ſitis ſiti.
Im quæ finierint quartum.ſextilis:aprilis:
Q uintilis:ſeptember item:octoberq;:nouember:
Atq; december idem:& ſtrigilis.ſed coepe:rheate:
E.tamen accipiunt:ſic & præneſte locari
Et ſoracte petunt:præſepe:& gauſape:rete:

Et iubar:& nectar:quibus & far iungis:& hepar:
Quæ ſolam retinent uocem adiectiua requirunt
ut fœlix.amans.e.uel.i.
Hoc illudq; ſimul.ſic.as.gentilia:quodq;
ut ignis.e.uel.i.
Comparat. adde quibus duc conſona proſpicis ante.is.
Adde etiam ex uſu locuples:uigil:imber:auiſq;
Annalis ſimul:& ciuis:uictrixq;: tridenſq;:
Adde etiã.Dicit q; nomina infra notata ex uſu etiam accipiunt.e.uel i.in ablatiuo:ut annale uel annali.quo utit in.i.Aul.g.libro ſexto.c.nono.& alibi ſæpe.
Quodq; tulit:demptis propriis:tibi mobile fixum.
Quodq; tulit. Dicit q; nomina ſubſtantiua deriuata ab adiectiuis etiam faciunt ablatiuum in.e.uel in.i.ut molaris annularis: præter propria quæ faciunt in.e.ſolum:etiam q; eſſent deriuata ab adiectiuis uel eis ſimilibus:ut iuuenalis le.martialis le.
E.ſolum teſtis:peſtis:ueſtiſq; recepit.
Sic etiam poſt hæc formabunt cætera ſextum:
Pluralis dabit.es.primus:quartum ſibi iungens
Et quintum:præter neutralia:per genus omne.
Is tamen.es.q; dabunt quarto quibus eſt genitiuus
ciuitas:
Pluralis per.ium.ſed ab his tu demito tralis
ciuitas
Et ſardis:nam non tralles ſardeſq; uidebis.
ut pheacas.ſyrenas.phætontiadas.
Græca per.as.quartum mittunt quoq; nomina quædã.
A neutris quibus.e.finit tantummodo ſextus.
ut corpora.pectora. ut meliora.
E conuertis i.a.tantum.quod comparat adde.

Cætera quæ uel in.i.ſolum:uel in.e.ſimul.i.q;
Efficient ſextum:per.ia.finire notato.
Verum hinc excipiens uetera:atq; apluſtra mouebis:
Pluria ſæpe tamen pariterq; apluſtria cernes.
I:ſolam aut.e.uel.i.dederit quum ſextus:habeto
ut monilium fœlicium ut meliorum.
Pluralis genitiuus.ium:quod comparat aufers:
Atq; uigil:locuples:ſupplex:uetus:& memor.hiſq;
Cum duplici recto:ſtrigil uel ſtrigilis adde.
Quum dedit.e.tantum:& finem duo conſona recti
ut mons tium.glans.dium.
Perficiunt:in.ium.uertis.tamen.s.præeunte
ut celebs.um.& arabs.um.princeps.pum.ut trabs.ium.
B.uel.p.excipias.ſed ab his monoſyllaba demis.
Dant &.ium.nix:nox.falx:& lanx:atq; ſupellex.
Arx etiam iungis.calx inſuper addere debes:
ut caulis.ium. ut ſæpes.ium.
Is.q; uel.es.recto quibus eſt compar genitiuus.
Dic iuuenum tamen:& uolucrum: panumq;: canumq;:
Et uatum:coniũgis apum.ſed.ium.quoq; recto
Is.quæ contulerint longum:& pluralia tantum
ut manes.ium.quirites.ium.
Es finita dabunt.ſic cor:mas:aſq;:caroq;.
Vm.tantum reliquis damus.at plerunq; poetæ
Adiiciunt:adimuntq;:boum uelut alituumq;.
Primatum ſimul & procerum:pariterq; penatum.
ut epigramma:horum epigrammaton:uel.tum more latino.
Interdum.a.ſibi græca ſuos tenuere ſecundos.
ut patribus.
Aſt in.ibus ſexto comitatus tertius exit.

Sed tu pro bouibus:bobus bubuſq; teneto.
ut epigrammatis:poematis.
Pleraq; in.a.uideas & in is.facientia græca.

Quarta Declinatio.

VS.tibi quarta dabit recto maris & muliebris.
Et generantis idem caſus tenet atq; uocantis.
Pluralis primo.quartoq; quintoq; receptis.
Neutra ſed.u.numero finita monoptota ſolo.
Neutra ſed.u.Cõſtrue ſic.Sed quarta declinatio dabit tibi neutra finita.u.monoptota in numero ſolo:ideſt quæ unã tm̃ habẽt terminationem & uocem in ſingulari:ut cornu:gelu:genu.
Diuiſas nitetur.ui.retinere datiuus.
Et tamen abiecta.i.ſæpe.u.fecere poetæ.
Vm.dabitur quarto.Sextuſq;.u.ſemper habebit.
In neutris ſumunt tres.a.pluralia caſus.
Datq; ſecundus.uum.ſed.ibus.comitante datiuo:
Sextus.ubus retinent portus:partusq;:tribuſq;.
Et lacus:& quercus:ficus:ſpecus:arcus:& artus.
His uerubus iungas:uates quo eſt andicus uſus.

Quinta Declinatio.

ES.tantum recipit muliebre inflexio quinta.
Si muliebre dies:& quod componitur eſſet:
Par quintus recto:& numeri priuſq; ſequẽtis:
Et quartus:quintuſq; ſimul:genitiuus in ei.
Atq; datiuus erit.ſed in.em.deducito quartum.
E.ſextus.generans caſus pluralis in.erum.
Sed dans adiunctus ſexto tranſfertur in.ebus.
Tres tamen hos quintæ fugerunt nomina caſus:
Exceptis res:atq; dies:acies:facieſq;

Materies:ſpecies:& progenies ſimul addis.

De compoſitis.

Compoſita ex rectis uariantur utrinq; duobus.
Alteruter tantum uariari in fine memento.
Ex recto obliquoq; uolunt inflectere rectum.
Obliquis tantum iunctis ſimul:aptota fiunt:

Pylades.De Nominum generibus.

Si generum penitus libeat cognoſcere normas:
Sit tibi cura prius generalia diſcere quædam:
Multa quibus pateant:qm̃ per ſingula nobis
Currere difficile eſt:longumq; opus inſuper eſſet.
Sunt quæcunq; mares animantium nomina tangunt
Maſcula.fœminei generis quum fœmina ſolum.
Communis quotiens ſexus tangetur uterq;.
At quibus in promptu ſexum cognoſcere non eſt:
Hæc epicœna feras:uno ſignantia ſexum
Articulo duplicem:ut uultur panthera.columbum
Excipias:gallumq;:mares.galina:columba:
Fœmineis dantur.pauo & paua his ſocientur.
Quum per tres uoces flecti adiectiua notabis:
Mas prima eſt:mulierq; ſequens:ſed tertia neutrum.
Si tantum duplici uarientur talia uoce:
ut fortis. ut forte.
Communis prior eſt generis:uerum altera neutri:
ut bonis.fortibus.
Rurſus in obliquis ubi ſola eſt uox.erit omnis.
Dic menſes fluuioſq; mares.ſed quælibet arbor
Fœmina.pinaſter mas eſt tamen:atq; oleaſter:
Et uirgulta rubus:dumus.ſiler hoc retinebit.

Quattuor:& centum:mediumq; tenentia:dicas
Eſſe trium generum nuſquam numeralia flexa.
Neutrum eſt non numero plurali mille:ſed omnis
Pluralem ſumens:nec declinabitur unquam.
Milia da neutris numero non ædita ſolo.
As.quibus in græcis.aut.is.inflexio longam
Prima dedit:ſiue.as.ſiue.es.ſiue.a:retinebunt
.i.maſculinum.
Ad latios traducta:petunt genus omnia primum.
Exemplo fuerint boreas:planeta:cometes.
Hæc cataracta tamen:catapultaq;: chartaq; nobis
Et Margarita eſt: quæ conſtat maſcula græcis:
Quæ cõſtat.i.q̄ noia manifeſtũ eſt eſſe maſculina apđ græ.nã decli nãẽ ſic.o.cataractis.tu.o.catapeltis.tu.o.chartis.tu.o.margarit⁹.tu.
Graiorum at nobis dederit quæcunq; ſecunda
.ſ.ad latinos.hoc eſt ſiue deſinant in.a.ſiue in.e.longam.
A.referant.ſiue.e.longam:muliebria dicas.
obliuio bruchus. .ira.diuina.
Vt lethe:& campe:theomenia:ſyncopa:creta:
Da reliquis quod habent:eadem finitio ſi ſit
Quæ fuit in græcis quum ſucceſſere latinis.
ciuitas fœ.maſculinũ.maſculinũ.neutrũ. iſula fœ.ci.neutrũ.
Vt babylon:crater:delphin:thema:cyprus:& argos
Tollitur hæc lynter:maris eſt quæ iure pelaſgo.
ut cratera re.
At genus accipient aliter finita latinum.
At gen⁹.Dicit ꝙ alia noia græ.q̄ traducta ad latios ñ retinẽt termi nationẽ græ.i ntõ:nõ ſubiacẽt gñi græ.ſ; latio:ut cratera.e.q̄ græ. dr̃ cratiritos.i ntõ.& eſt maſculini generis apđ nos aũt recipiet fœ. genus.ſicut cætera noia latina.qa mutat terminationẽ.nã ſi nõ mu tat.ſed dicaẽ crater:maſculini.eſt generis:ut in regula præcedenti.

Barbara barbariem: ut cherubin: & mãmona ſeruant.
Nomen habet generis quæcunqꝫ eſt littera neutri.
Sic iteranda parum generalia dicta memento.
ut tabula.
Fœmineum quod in.a.fit ſæpius eſto latinum.
ut arma.mœnia
Adria mas pelagi pars eſt.pluralia neutra.
ut thema:poema.
Nec minus inflexit quæ nomina tertia græca.
ut mare ut calendæ.thermæ.nonæ.
E.damus hoc.Muliebre tenent non ſingula flexa.
Sed tempe adiicias neutris;& iungito cœte.
I.ſimul hoc recipit.ſed &.i.finita locabis
Adiectiua tribus.Maribus tantummodo plura.
Hic facit.o.demas in.io.uerbalia:quodque
Extremum.o.conuertit in.i.faciens genitiuum
Do.pariter cum.go.quæ.dant.hæc omnia: præter
Maſcula cardo:ordo:& quum gemma eſt unio.margo
Incerti.& bubo.caro fœmina.pondo que neutrum.
Eſt communis homo:& latro: pſeudo omnis habetur:
Et præſto.maris & neutri ſunt ambo duoque.
V.neutrum.c.&.d.t.qꝫ.eſt.uerum aptota plura
Tot cum compoſitis & quot genus omne tenebunt.
L.pariter:ſed &.m.ſunt neutra.hic ſal tamen eſto:
Quod ueteres & in hoc traxere. hic ſol quoque: cõſul:
Et pugil:& mugil.ſtrigil ſit fœmina.ſed nil
Atque nihil dabimus neutris,commune locabis
Peruigil:atque uigil.præſul iungatur: & exul.

.ſ.generis ſunt neq̃ & totidem
Aptoton eſt nequam:& totidem plurale:ſed omnis.
En.producta mari dabitur.ſic de cano dicta:
Et pecten:quãuis breuient:flamenq; ſacerdos:
Cætera correpta neutralia ſine uocentur.
Pollinis hæc pollen pollin uel dicito pollis.
Nomen in:ar.neutrum eſt.hic lar decet inde mouere:
Par.tribus adiicitur: ſic quæ componis ab illo.
Hic dabit.er.ſpinther tamen hoc dicetur:iterq;.
Sic fœtus terræ.&.uer.ber.quæ tertia flectit.
Tollitur hic imber:tuber:& pomum:atq; cucumer.
Degener & pauper duo dant:& puber:& uber:
Eſt quorum obliquis neutrum quoq; iungere ſæpe.
Interdum mas eſt:interdum fœmina lynter.
Ir.maris eſt.ir.atq; gadir ſunt aptota neutra.
Or.maribus concedis.ador:cor:marmor:& æquor:
Neutra facis.memor omnis erit.communis & autor:
Quodq; decus color & corpus componere pergunt:
Quæ tamen & neutris interdum iuncta uidemus.
Hæc arbor petit.at ſenior quum comparet:eſt mas.
Hoc tenet.ur.ſumunt hic & hæc fur augur:& aſtur.
Iunge ligur tu ſiue ligus.hic furfur:& anxur:
Sic auſtur uulturq; facis turturq; epicœna.
As.muliebre uoca.dant hic as:uas uadis:& mas.
Vas uaſis:fas:atq; nefas ſunt neutra.duorum
Commune eſt gentile.trium nec flexile nugas.
Quum breuis.es.fuerit:dices maris eſſe.trahuntur
Hæc ſeges:& compes:teges.& uim pleraq; nacta

Adiectiuorum:ut diues:ſoſpeſq;:tereſq;:
Q uæ duo ſuſcipiunt:neutris quoq; ſæpe receptis.
Es.longæ dabis hæc.maribus præs iungito:peſq;
Et paries:& quæ numero non flectis in uno.
Hinc tamen ambages:lactes:uireſq;:præceſq;:
Demis:opes:fauces:ſortes:cum frugibus:alpes:
Cum foribus:grates:ædes:ſed & hic retinebit
Compoſitumq; dies:& quum plurale feretur:
Incertum primo.hippomanes hoc dicitur:atq; æs.
Cum uate eſt heres:locuples:communis & expes.
Is.muliebris erit.ſed mugilis:atq; molaris
Excipitur dens ſiue lapis:cauliſq;.uirilis.
Sic quibus.x.aut.n.præſit:uel conſona bina
Syllaba quæ teneat tamen unica:uel genitiuis
Q uæ creſcunt:liquidam ue quibus penultima ſeruat
Hic iunge:ut faſcis:lapis: & cinis:orbis:& axis.
Excipe fœminei febris:peſtiſque:rudiſque
Q uum uirga eſt:neptis:ueſtis:reſtis quoque:turris:
Lis:uallis:pellis:peluiſque:& cuſpis:& aſpis:
Et caſſis:tribus atque potens ſeruire bipenis.
Incerti eſt torquis:clunis.ſic finis:& anguis.
Appellatiuis hominem ſignantibus ambo
Conueniunt.his iunge canis:iuueniſq;:tricuſpis:
Cuius & obliqui neutro plerunque locantur.
Eſt pro dimidio ſemis non flexile neutrum.
Aſſis dimidium ſignans flectetur:& eſt mas.
Sic treſſis:ſic centuſſis facis:atq; decuſſis.
Os:capiunt finita mares.glos fœmina:cos:dos:

Atque arbos.Neutrum.os.ſemper. commune ſacerdos
Et cuſtos:ſic impos erit:compos ſimul:& bos.
Dant hic in.us.quæ quarta notat tibi ſiue ſecunda:
Subtrahis hæc coſtus:diphthongus:æremus:abyſſus:
Pergamus:& ſynodus:methodus:cryſtallus: & arctus:
Carbaſus:& byſſus:græca omnia.iunge papyrus:
His acus addis:humus:uannus:pluraliter idus:
Socrus:anus:manus:atque nurus:tribus: intibus:inde
Porticus adiicias:domus.& colus.eſto uirilis
Fœmineique aluus:ſic pampinus:atque phaſellus.
Eſt neutrum uirus:ſed declinabile nunquam.
Hoc etiam pelagus.uulgus neutrique mariſque.
At penus & ſpecus eſſe uolunt mas fœmina neutrum:
Tertia quæ dat in us.longam muliebria pones.
Crus demis:rus:plus iuſque hoc:q̄bus addito thus:pus
Sed ſus commune eſt.hic mus:grusque hæc epicœna.
Q uæ breuiant neutꝝ.pecudis pecus hæc tenet omne
Intercus ſimul atque uetus.lepus hic epicœnum.
Q đ fit ĩ aus.tenet hæc.ſic laus tibi cõprobat & fraus.
S.quibus inuenies quæ littera conſonat ante:
Addito fœmineis:ſi ſint monoſyllaba.præter
Mar s:dens:pons:fons:mons:& ſeps coniucta uirili.
Sola quibus non eſt capiunt hic ſyllaba.demas
Inde cohors & hyems muliebria.iunge bidentem.
Incerti forceps:& adeps:ſcrobs:arboris & ſtirps.
Adiectiua notes hominem tangentia tantum:
Eſſe duum:ut princeps.alias tribus addita.diſcors.
X.poſcunt finita marem pulyſyllaba multa.

Eſt tamen hæc fornax:ſtorax:carexq;:filixq;:
Cum lodice phalanx:uibexq;:celoxq;:ſupellex:
Claxendis:ceruix:coxendrix:atq; cicatrix:
Et radix.iungas in trix.uerbalia:quorum
Obliquis neutrum ueteres iunxiſſe leguntur.
Non certi ſit obex:forfex:cortexq;:ſilexq;.
Sunt dux atq; redux cummunia.ſic quoq; coniunx.
Calx pedis hic:rex:grex.monoſyllaba cætera ſunt hæc.
At retinere triplex genus adiectiua notato.

Pylades de heteroclitis nominibus.

QVatuor eſſe modis heteroclita nomina dicas.
Nam uel deficiunt:aut dum flectuntur abundãt:
Aut fit tranſitio & non cœpta inflexio reſtat:
Mutatur ue genus.Nos quicquid abundat omiſſo
Defectus ſequimur tantum:Et mutantia primum
Inflexum canimus:genus & uariantia ſumptum:
Præponenda quibus ſunt hæc generalia uiſa.
Virtutem uitiumq; notant quæ nomina ſcito
Pleraq; finiti numeri generis muliebris.
Rellígio:pietas:prudentia:fama:fideſq;:
Perfidia:impietas.& talia plurima iunge.
Sunt quoq; finiti menſes.Et cuncta metalla.
Argentum:atq; aurum:ferrum:æs.tamen æra frequẽter
Plurali numero:pariterq; helectra uidebis.
Adde etiam fruges.nec tu liquentia tolle.
Vt cicer:& milium:lens.eruum:& oriza:ſiligo:
Mulſum:oleun:lac:atq; merum:fel:nectar:acetum.
Interdum tamen & frumenta:& farra:legendo

Ordea:uina:fabas:uideas.& mella:& auenas.
Sed per quodq; genus iam ſingula dicere mens eſt.

Maſculina ſingularia tantum.

Sol:pontus:ſanguis:mundus:cum puluere:fumus:
Cum muſco:fimus:& limus.ſic æther:& aer:
Maſcula finiti numeri tantummodo ſunto.
Sed mundos tamen:& ſoles reperire licebit.

Fœminina ſingularia tantum.

Fama:ſitis:labes:& gloria:uita:ſaluſq;:
Lux:humus:atq; fames:telluſq;.ſenecta:iuuentus.
Cum uenia:pax:galla:quies:requieſq;:ſenectus:
Cum ſtrue:mors:tabeſq;:lues:& culpa:iuuenta:
Pernicies:caries:ſanies:rabies:ſcabieſq;:
Plebs:adolens ætas:ſoboles ſimul:indole iuncta:
Fœminei generis ſunt.& pluralia temnunt.
Sed paces ſoboles mortes uitaſq; legemus.

Neutra ſingularia tantum.

Vulgus:ador:fas:atq; nefas:pelaguſq;:ſalumq;.
Et baculum:cum felle:crocum:ſenium:cicer:& pus:
Irq;:ſolum:cœnum:fœnum:cum ſiſere:lætum:
Ver:piper:atq; gelu:uirus:ſal:zinziber:æuum:
Iuſticium:cum lacte.ſerum coniunge:lutumq;:
Omnia non numero plurali cognita neutra.

Maſculina:tantum pluraliter flexa.

Maiores:ſuperi:ſales:quirites:
Primates ſimul:inferi:pœnates:
Et faſces:lemures:& optimates:
Mortales:procereſq;:iuniores:

Primores:loculi:fori:minores:
Cancellis quoque:poſteriſque:ludos:
Manes:uepribus:artubuſque iungis:
Faſtos:caſſibus:inſuperque piſces:
Clatros addito:liberos:& antes:
Canos:cum pugilaribus:locoſque
Pro uulua modo:maſculina quæ tu
Dicas:non numerique ſingularis:
Quanq̃ tu procerem:ſed & quiritem
Cernes ſæpius intuliſſe uates.

Fœminina tantum pluraliter inclinata.

Primitiæ:nonæ:exequiæ:phaleræq; notentur:
Feriæ:& inſidiæ:cunæ:inferiæq;:calendæ.
Reliquiæ:induciæ:illecebræ:exquiliæq;:minæq;:
Quiſquiliæ.nugæ:atq; præces.lacteſq;:quadrigæ:
Suppetiæ:cum diuitiis:tenebræ ſimul:idus:
Et bigæ:atq; fores:fruges:cum faucibus:ædes:
Blanditias:tabulas:uires coniungis :opeſq;:
Sortes:delitiaſque:gratiaſque:
Necnon præſtygias:facetiaſq;.
Sed thermas quoque:nuptias:latebras:
Grates:excubiaſque:nundinaſque:
Ambages:cærimonias:ſecundas:
Alpes:exuuias:eteſiaſque:
Scalas:manubiaſque:branchiaſque:
Et pro milite copias reducto:
Quæ tot nomina:litteriſq; iunctis:
Plurali numero genus requirunt.

Tantum fœmineum.ſed & latebram:
Et ſcalam:tenebram:legens uidebis.

Neutra tantum pluraliter inflexa.

Arma:ſata:& pondo:ſponſalia:mœnia:tempe:
Milia:cum poliis:magalia:ſeria:cœtæ:
Et cum carcheſiis:præcordia:tempora:ſerta:
Ilia:cum roſtris:atq; exta:crepundia iunge:
Caſtraq;:cum teſquis:nec tu cunabula mitte:
Nec ſpectacula:nec iuſta:atq; cibaria tolle:
Adde etiam dictis uitalia.nec remoueto
Barbara cum raris habitata mapalia tectis:
Nomina feſtorum:ut quinquatria:quæq;:luperci:
Bacchus:flora:ceres:& cætera nota dederunt:
Quæ generis tantum neutri & pluralia cernis.

Maſculina in ſingulari:& in plurali neutra.

Tartarus:infernus:& balteus:iſmarus:atq;
Suparus:& cœtus:locus:& iocus:ater auernus:
Menalus:& ſumpto te gargare:dindymus:inde
Tenarus:& uario prolatus ſibilus ore:
Maſcula ſunt numero ſolo:pluralia neutra.
Sibilus at numero plurali ſæpe uidemus
Maſculeum tenuiſſe genus.locus & iocus adde.

Fœminina in ſingulari:in plurali neutra.

Arbutus inde notes:& carbaſus:atq; ſupellex:
Singula fœminei generis:non ſingula neutri.
Adde & quæ primam linquunt:ſumuntq; ſecundam:
Paſcua:zinzania:& dialectica:rhetoricamq;
Bucolica inſequitur:topicamq; georgica:necnon

Magnus ariſtoteles libros quibus ipſe notauit.
Neutra in ſingulari:& in plurali maſculina.
Cælum:argos:porrum filum ſunt ſingula neutra
Plura marem capiunt.frenum his:& iungito raſtrum.
Fila tamen uates & frena & raſtra dedere.
Neutra in ſingulari ſcdæ declinationis in plurali fœ.& primæ.
Delitium atq epulum flectit tibi norma ſecunda
Finito numero:genus & dat ſumere neutrum.
Verum infinito muliebria prima recepit.
Balnea non potuit:reliquum ſimul his ſociauit.
Neutra quæ in plurali numero tres tm̄ hn̄t caſus.
Os oris:ius:thus:far:rus:æs:mel:mare:uinum:
Neutra genus:numero tres tantum reddere caſus
Plurali te ſcire decet:quibus ordea iungis.
Nomina in ſingulari ntō & uocatiuo carentia.
Hæc opis:atq necis:frugis:dapis:& dicionis:
Et recto caruere ſimul caſuq uocante.
Nomina in uariis caſibus deficientia.
Plus pluris:tantum tantidem nomina iuncta
Cum recto quartum ſolum dant & genitiuum.
Inſtar:opuſq notat quotiens tibi cunq neceſſe
Non alios caſus primum quartumq tenebunt.
Vis uim uiq dabit numero tantummodo ſolo.
Iugeris eſt caſus generans:& iugere ſextus.
Verberis huic ſimile eſt cum uerbere.uiſceris adde:
Viſcere concluſum:ſed habent pluralia tota:
Tuq uicem:uice coniuncta:uicibuſq:uiceſq:
Sicque forem:fore:deinde fores:foribuſque notato.

His later in recto ſimiles parit ordine caſus.
Hæc huiuſq; foris quanquam & dixere poetæ.
Sponte ablatiui eſt:ſpontis quoq; dans genitiuo.
Fors tantum tibi forte dabit. Tabi quoq; tabo.
Atq; præci:præce:pluralem totum retinebit.
Vas uaſis neutrum dat tertia: Vaſa ſecunda.

Pylades.de uerborum præteritis & ſupinis.

Prima coniugatio.

NVnc de præteritis uerbi pariterq; ſupinis
Dicendum:primæq; prius formatio quæ ſit.
Vi.capit abiecta.s.uerbi perſona ſecunda
Præteritum fingens.ui.tum faciente ſupinat.
Prætereunt in ui.atq; in itum dant pauca ſupinum.
Vt cubo:cum dono:cumq; ſono.crepo iunge:uetoq;:
Et tono.ſubde plico.ſed ab hoc compoſta notabis.
Aui.nominibus iunctum præbebit.& atum.
Iunctum aliis aui.atq; atum.uel ui.dat itumq;.
Replicitum tamen aut nunquam.uel raro uidebis.
Dant fricui & ſecui frico cum ſeco.ctum.dat utrunq;.
.i.ſupinat.
Præteriit tantum per.ui:mico.cætera deſunt.
Dimico ſed rectam normam ſeruare procurat.
Datq; aui.neco.uel necui.nectum atq; necatum.
Do dedit inde datum.uenundo ſimplicis audet
Et cum peſſundo circundo iura ſubire.
Ex illo reliquis præbebit tertia normam.
Sto ſtetit:atq; ſtatum.ſed quæ componit itum dant.
Exto.atum:conſto:atq; obſto.præſto dat utrunq;.

Et laui lauo:ſed lotum:lautum:atq; lauatum.
At potum poto.iuuo iuui reddito iutum.

Secunda coniugatio.

Hinc iam uerba tibi ſunt inflectenda ſecundæ.
ut ciui fleui.
Vi cum compoſitis faciunt cieoq;:fleoq;:
Et neo:ſicq; pleo:leo:cum ueo:præterit æui.
Nunc oleo:nunc præbet ui.quæq; inde trahuntur.
Ferueo ſeu feruo feruique:bui.que tenebit.
Conniui.uel.xi.conniueo iungere quærit.
De deo.di.uideo & ſedeo cum prole dederunt:
Prandeo ſed prandi:& pranſus ſum.gaudeo ſic ſum
Audeo cum ſoleo:ſolitus:gauiſus:& auſus.
Di quoque principium geminantia pauca tulerunt:
Pendeo ſeu pendo:cum ſpondeo:mordeo:tondet.
Verum præteritis lex hæc geminantibus eſto:
Compoſita ut prorſus iam non geminantia fiant:
Hinc diſco:poſcoque tamen:do:ſtoque mouentur.
Et curro cum præ.& de.pupugi.quoque cum re.
In.ſi: conuertunt.deo.rideo:ſuadet:& ardet.
ut mulceo.turgeo.algeo. torqueo.
L.uel.r.ante.ceo.geo.uel queo.ſi quoque prebent.
Arceo præteriens in ui.tamen excipiatur.
Hereo ſi faciet.iubeoque:ſed.ſſ.geminabit.
Et maneo manſi.uerum.i.ſi forſitan ex.a.
Compoſitum capiet:per ui.quum præterit exit.
Si.ceo.uocalis præcedat longa.geoque:
Aut etiam diphthongus:erit formatio per xi.

Diuiſas in ui.uertunt.eo.cætera fermeː
Sorbeo dat.uel ſorbo.bui.pſi.q; inſuper additː
ut moui.tum.ciui.citum.fleui.fletum.
Syllaba præteriti ;ui.tum.mutata ſupinat.
Sed cautum & fautum demas.conniueo nullum
Ferueo cum paueo de ſe producere quærunt.
Præteriens in.ui.dat.itum.ſed miſceo miſtum.
Et teneo tentum:& doceo dat ſyncopa doctum.
Cenſeo ſic cenſum.tamen inde recenſeo naſcens
Præbet.itum.pariterque ex arceo concipis arctumː
Compoſitum per.itum.formare ſed arceo dicas.
Sorbeo deficiens timeo comitante remanſit.
Pauca dabunt in;ui.facientia neutra ſupinum.
Nam per.itum.noceo:placeo:ualeo:taceoq;.
Pareo cum licet:& doleo:mœreoque ſupinant:
Et careo.pateo paſſum dat torreo toſtum.
Mœreo nil penitus triſtem quum ſignat habebit.
ut uidi uiſum. ut mulſi.ſum.
Quod.di.præteriit uel.ſi.mutabitur in.ſum.
Vrgeo nil peperit.cum fulgeo.tranſit in ultumː
Indulget.ſtridi dat ſtrido aut ſtrideo tantum.
Dat torſi tortum:ſedi ſeſſum.ſſ.duplicando.
In.xi.præteritum formatum uertitur in ctum.
Lugeo ſic luctum.nil luceo.luxit utrunq;.

Tertia coniugatio.

H Quibus ante.cio.breue tertia præbuit.eci.
Præteritum faciunt:& in actum.uerba ſupinant.
Nam quod habet præſens uult.a.retinere ſupinum.

Compoſitum niſi uertat in.i.tunc nãq; tenere
E petit:ut factum infectum:captum atq; receptum.
Simplicis.a.demas.do.&.go.ſeruantia ſemper.
In xi.quæ præbet.cio.cætera uertis:& in ctum.
Elicio elicui elicitum tamen hinc remouebis.
Dat fodio fodi foſſum.fugio quoq; fugi
Nulla ſupina gerens:niſi raro protinus uſu:
Præterito caruit meio ſimul atq; ſupino:
Obtinuitq; ſibi factus ſum iungere fio.
Sed capio cœpi captum.nam tradere cœptum
Nouit deficiens cœpi.Rapui quoque raptum:
Et ſapui ſapitum rapio ſapioque tulerunt.
Iui.præteritum cupio facit atque cupitum.
Et pario peperi partum:dat pignora quartæ.
S.geminans quatio quaſſi quaſſumque reponit.
Quæ uel uo.uel uo.diuiſa aut iuncta creabunt
I.faciunt ex o.ſed & i.mutabitur in tum.
Xi.ctum.dant uiuo:ſtinguo:ſtruo.xi.fluo fluxum
Et coquo.xi.coctum.tantum dat linquere liqui.
Delictum tamen ex illo facis:atque relictum.
Reſpuo nil:metuo:renuo:caluoq; ſupinant:
Vocalis ſi longa præit bo.pſi.facit:& ptum.
Bi.breuis atque bitum.cubo de ſe nata gubernat.
Vel nihil:aut ſolum ſcabo.bi.tibi lamboque reddunt.
Co.xi.ctumq; parit.uocali ſubdita longæ:
N.præcedenti ci.ctum.prius inde remota.
S.quoque ſublata ui.tum.feciſſe parabit.
Agnoſco dat itum:cognoſcoq;:paſcoque paſtum.

Diſco facit didici geminans.& poſco popoſci:
Quorum compoſitis eadem geminatio reſtat.
Omnia quæ nullum pœnitus cœpere ſupinum:
Adiice conqueſſi:creui:& compeſcuit illis.
Parco dabit parſi parſum:nullumq; peperci.
Nec meditatiuis in ſco.dabis ulla ſupina.
Gliſco ue:præterito quod item caruiſſe notetur.
Ante do uocalis longa aut diphthongus & in ſi.
Et ſum.do.mutat.ſic diuido:cudoq; cudi.
Fiſus ſum præbet tibi fido.ſed.ſſ.geminando
Quod neutrum eſt cedo ceſſi ceſſumq; peregit:
Actiuum.ſ.ſimplex retinet ceſum atq; cecidi.
Nulla ſupina gerunt rudi.rudo:pedo pepedi:
Et ſtridi ſtrido uel ſtrideo:ſidoq; ſidi.
I.uel.u.præcedat ſi.do.tamen.n.mediante:
Di.facit ablata.n.tibi.do.& di.uertitur in ſum.
Fitq;.i.præteriens breuis.ſſ.duplicatq; ſupinum.
ut defendo.di.ſum.accendo.di.ſum.
O.mutatur in.i.per cætera ſumq; fit ex di:
Pando tamen paſſum:ut pateo patiorq; ſupinat.
Præteriti primam geminabunt tendo tetendi:
Et tundo tutudi:cecidi cado:pendo pependi.
Omnia ſum.tentum quoque tendo.tundoque tuſum.
Di.duplex a do.faciunt compoſta.ditumque.
Interdum ſimplex abſcondo:uertit & in ſum.
R.go.præcedens ex go.ſi ſumque rependit.
In xi.ctumque facit.go.quæ tibi cætera præbet.
N.tamen ablata ringo:mingoque ſupinant.

Et ſingo:pingo:ſtringo:Nullum ango tuliſſe
Dicitur:& ſugo.uergo ſed utroq; carebit:
Figo dabit fixum.pegi panxi pepigiq;
Pango facit:quanquam fabius de pago putauit
Antiquo pepigi.pupugi punxi quoq; pungo.
Egi.donat ago:frango:lego:diligo tollas
Exi.præteriens.intelligo:negligo iunge.
Dat tetigi tango.gi.xi.conuertitur in .ctum.
Gi.ſatago & dego.ſed ui.facit.ambigo tantum:
Ho.xi.præterito:ctum.donat habere ſupino:
Ex.o.format.ui.uerbum quod deſinit in lo:
Tum.quoq; ſuſcipiens.ſed ſi.lo.præueniens ſit.
O.mutatur in.u.ſemper formando ſupinum:
Altum ſumit alo atq; alitum.uolo nulla tenebit.
L.duplex ſi cum uocali muta præibit:
Syllaba præteriti geminatur prima.fefelli
Sic pepuli fallo pello:falſum quoq; pulſum.
Et tetulit de tollo capis:uel ſuſtulit:atq;
Sublatum.uelli & uulſi dat uelloq; uulſum:
Et ſallo ſalli ſalſum.tantummodo pſalli
Pſallo facit.per uiq; excello.carentque ſupinis.
Iunge refello carens tibi quod dedit ante refelli.
Perculit efficiens percello exiuit in ulſum.
Mo.ſi uocalis præſit correpta:uidebis
O.cedens in ui.atque in itum.tremo nulla ſupinans.
Emi format emo:atque emptũ.preſſi præmo præſſum:
Finalem.o.in reliquis in pſi.conuertis:& in ptum.
No.uarias recipit formas,cecini cano cantum.

Compoſitum per.ui.tum:ſuſcipit.en.præunte:
Gigno facit genui genitum.poſui poſitumq;
Pono dabit.lino uult lini:liuiq; litumq;:
Nec piguit uatem egregium dixiſſe releuit.
Dat ſperno ſpreui ſpretum.ſterno quoque ſtraui
præterito & ſupino.ſ.
Et ſtratum.ſiui atque ſitum.ſino.cerno carebit.
Decreui decerno tamen.ui.tranſtulit in tum.
Secerno adiungas.tempſi temptum quoque temno.
Po.breue quum præit.e.per.ui.tranſibit.itumq;.
Præcedens.m.tollis.in.i.q;.o.uertis:& in tum.
ut repo.pſi.ptum.
Pſi.ptumque efficient.po.quæ tibi cætera finit.
Ro.uarie finita cadunt.Triui tero tritum.
Queſiui quero:& ſitum.Geſſi gero geſtum.
Vſſi uſtum:uerri uel uerſi dic quoque uerſum
Ex uro & uerro.ſeui atq; ſatum ſero præbet:
Compoſiti.o.mutans in.ui.ſed & inſuper in.tum.
Conſeui inſeuiq; tamen reperire ſitumque eſt.
Cu.geminans curro dat.ri.curſumque ſupino.
So.concluſa dabunt.iui.& mutantur in.itum.
Si faciunt &.ſum.tibi uiſo:faceſſo:capeſſo.
Præteriens in.ui.pinſo uult iungere piſtum.
To.c.præueniens in.xi.conuertit.& in.xum:
Pexuit & pexit dat pectoque pectuit.adde
Nexuit & nexit de necto.Sed.e.præeunte:
Sunt duo.Datque ſui meto:meſſumq;.ſſ.duplicando.
O.peto.commutans.iui.facit:atque petitum.

Ex.o.reddit.ui.ſterto:nullumq; ſupinum:
At uerto uerti uerſum.ſed ſiſto notabis.
Præteritum dat nanq; ſtiti:quod gellius inquit.
Deficiuntq; ipſum ſto non præbente ſupina.
Mitto parit miſi miſſum.ſſ.geminante ſecundo.
Dant in.ui.nexum ſed nexo:texoq; textum:

Quarta coniugatio.

PRæter eo:& queo:uerba ſonãt.io.cætera quartæ
Iui.præteritum uel.ii.dant pleraq; & itum.
At ſalio ſaltum:ſed.ui.quæ gignit habento.
Quod condire notat tibi uult præſtare ſalitum:
Ex amicit.ciuiq; facis:mixiq;:& amictum.
Præteriens.iui.præbet ſepelire ſepultum.
Sancio ſanciui & ſanxi:citum.facit:& ctum.
Vincio ſic uinxi uinctum.Pſi.cambio campſum:
Sentio.ſi.& ſenſum.Sepſi dat ſepio ſeptum.
Hauſi hauſtum:farſi fartum:fulſi quoq; fultum
Haurio producit cum farcio:fulcio iunge.
Nil ferio peperit:ſed mutua cuncta recepit
Comperit extrema:o.reperit:uenioq;:remota
Prætereũt.i.præteriti.tum.dante ſupinant.
Ex aperit deducis.ui.ſed iungis apertum.

Pylades.De Heroici atq; Elegiaci Verſus compoſitione:Et ſyllabarum quantitate.

VErſibus accedat iam quæ menſura canemus
Herois elegiſq;:Pedes qui dentur utriſq;:
Quot numero:quis cuiq; locus:quota ſyllaba: quãta:
Et quantam quocunq; loco uox omnis adepta eſt.

Heroum pedibus uerſum concludere ſenis:
Et quinis elegum ſolitos memor eſto poetas:
Hinc hunc pentametrum: hexametrum dixiſſe ptiorē.
Nominibus uero propriis hic Dactylus eſſe
Dicitur. hic Spondeus item. ſed & ille Trochæus:
Hic anapeſtus erit. Tribrachum comitatur Iambus:
Et Proceleumaticum ueteres iunxiſſe leguntur.
Dactylus heroi ſedes implere ualebit
Quinq;. ſed extremæ eſt illi ſubiiſſe negatum:
At licitum geminis elegi quoq; ſiſtere primis:
Ferre poteſt quinta excepta ſpondeus eaſdem:
Et ſextam tenet: hexametri quintam quoq; ſumens.
Tertia pentametri cui nec ſubeunda negata eſt.
Nulla patet ſedes niſi tantum ſexta Trochæo.
Extremas elegiq; duas Anapæſtus habebit:
Et ſi quam heroo tribuere in carmine uates.
Vltima pentametri Tribracho ſit credita tantum.
Tertia Iambe tibi uerſu pandetur utroq;.
Heroi proceleumatico non una parata eſt.
Producta duplicique breui tu Dactyle conſtas.
Spondeus binis fertur conſiſtere longis.
Correptam extenſæ gaudet iunxiſſe Trochæus.
Sed breuibus geminis longaq; Anapæſtus habetur.
Ter Tribrachū contracta. Breuis dat longaq; Iambum.
Vult Proceleumaticus breuibus conſtare quaternis:
Quæ breuis eſt unum tempus prolata requirit
Syllaba. quæ longa eſt duo tempora fertur habere.
At quanta eſt quæcunq; modis cognoſcitur octo.

Diphthongo:poſitu:deductu:præpoſitiua:
Vocali ſubeunte aliam:nec compoſitura:
Autorum exemplũ:tum regula pauca monebit.
Seu latia diphthongus erit ſeu uoce pelaſga:
Longa ſit.hinc tollis præit:atq; præeſſe:præuſtus:
ut inſulæ ionio in magno.
Quicquid & inuenies aliter placuiſſe poetis:
Conſona uocali duo quum ſubiecta uel unum
Aſpicies duplex:poſitu tunc ſyllaba longa eſt.
Syllaba correptam ſed quam natura creauit
Sæpe breuis remanet muta liquidaque ſequente.
Quum uocem amiſit uocalibus undique ſepta
Dicitur.i.duplex.Duplex.x.z.q;.ſemper.
I.quoque ſimpliciter:ſed &.u.tunc conſona fiunt:
Quum uocalis eis in eadem ſyllaba adhæret.
Vim perdit ſæpe.u.quum.g.coniungitur:aut.q.
Vocaliſq; illam ſubit:ut cum ſanguine quando.
Poſt.s.ſuetus uti ſimul euaneſcere fertur.
Deriuata ſequi debent primaria cuncta:
Hinc amor eſſe breuem patet ex amo.ſic & amicus.
Tu tamen a breuibus quædam ueni étia produc:
Caſeus:italiam:uiginti:regula:reges:
Iunior:humanus:ſtaturus:tegula:caſus:
Iugera:uitupero:iumentum:ſecula:remus:
Iocundus:legem:laternam:macero:uenam:
Sicelis:& ſedes:trinus:cum fomite:rapum:
Ceritus:nequam:nonus:denus quoq;:uomer:
Vocem:uociferor:feralis:ſecius:humor:

Serius:& totus:petus:cum ſumine:bina:
Et uires:& quæ diſcernere multa legendo eſt.
Corripere hæc contra de longis nata ſolemus
Cum titulo:ſtabilis: quater:atq; quaternus:ofella:
Inde manus:fragilis:fragor:& ſopor:addis aruſpex:
Et uitium:lotium:fatuus:coma:ſubde curulis:
Hinc odium:femur:atq; dicax:oculusq;:domuſq;:
Cum nato:iungis aquam:ligulam ducis:& noto uerbũ:
Cum ſtabuloq;:ſagax:ſiquidẽ:uada:cum fide: omaſum.
Et genui:potui:poſuiq;:numiſma:bubulcus:
Adde mamilla:uirum:nec acerbus:ariſta:farina
Deſit:aceruus:anus:nec arena:lucerna:ſigillum.
Sicq; diſertus erit:uaricoſus:iunge tigillum.
Quicquid & excuties priſcorum dicta reuoluens:
Quanta erit appoſita & ſimplex uox præpoſitiua:
Compoſitam cernes tantam. Sub:ob:ab:re:notabis
Ad quoq;:& in:natura breues quibus attulit eſſe:
Cum iacio longas ſi componantur haberi:
Quas tam en eliſa.i.ſolaq; manente:poetæ
Corripiunt. Reice oſtendit tibi:reicioq;.
Producuntur item uocali non ſubeunte
E.d.di.præ.ſe. Dirimo trahis:atq; diſertus.
Eſt.re.breue.hinc refert tamen & diſtare mouebis.
Et prodeſſe notans:cui reiicit addis:ut ante:
Relligio pariter:quibus & duo conſona ſubſunt.
Pro.longa eſt uocalis eam ſi nulla ſequatur.
Sed breuis eſt ꝓfugus:pronepos:propero: proficiſcor:
Cum prologoq;:propheta:procella:ꝓfecto: profanus:

Iunge proteruus eis.nec tolle profuga:profectus:
Inde profeſſus habe:ſimul & coniunge profundum:
De prope quæ fieri uel de procul omnia dicunt.
Sunt bis trisq; breues.binos tamen hinc remouebis:
Et bigas:trinos:& quæ duo conſona longant.
Vocalem quotiens ſubit altera dic breuiari
Vocibus in latiis:ueluti reus.excipe fio.
Quod(niſi quum poſt.e. ſubit.r.)producitur.adde
ut diei.ſpeciei.
In quinta puros genitiuos atq; datiuos:
Qui faciunt.ius.genitiuos dic uariari.
Alterius breue ſit:productum ſemper alius:
Mobile dius item:atq; aer producis:& ohe.
Plurimaq; ex græcis:ut minois:uel cous.
A græcis etiam diphthongis protrahe ductas:
Lampiam exemplo capias:& deiopeam.
Interdum ut breuies uocalis tollitur illis:
Aeneadæ duxi probat:atq; typhoea tela.
Hinc plateam:choream:maleam:nemeam uariamus:
Corripit interdum primam:modo longat eous.
Iis:iidem:dii:diis:atq; ii:uocalis & iiſdem
Tollitur:eæq; ſimul.Sed enim deinceps quoq;:deinde:
Et dehinc:proinde:ſolent amittere ſæpius illam.
ut deerat.deerit.deeſſet.
Sic deſum ſequitur quotiens.e.littera poſt de.
Huic etiam:& cuiq; eſt heiq; interiectio ſola:
Semianimis iacit:i.ſemiuſtus:ſemihominiſq;
Effugit.e.dicas ſi alucaria uimine texta;

Ferreiq; eumenidum thalami:ſiue Iſmarus orphea.
Compoſitura ſolet plerunq; oſtendere quanta eſt
Syllaba: & accẽtu cognoſci plurima poſſunt:
Profero:concedo:deducit: & occido monſtrant.
Compoſita hæc breuiant quibus eſt in ſimplice longa
Prima tamen:ueluti cum pronuba:cognitus:ade
Agnitus:ac etiam cum deierat:inuba iunge.
Peierat adiicias:ſimul inſio:ſuffio dictis.
Certius exemplo nihil eſt.nec tutior ulla
Eſt uia noſcendi tibi ſyllaba quanta ſit omnis
Multa igitur memori ſunt carmina mente notanda.
Sed quia nulla capax complecti ſingula mens eſt:
Suggeret iuterea non paruam regula partem.
Præterito fuerit cui tantum ſyllaba duplex
Quæq; ab eo fient dabitur producere primam.
Vocalem breuiat quibus altera iuncta:bibitq;:
Et tulit:atq; dedit:ſtetit: & fidit: & ſcidit aufer.
Præteritum primam geminans illam atq; ſequentem
Corripit a poſitu demptam.ſed pedo pepedi:
Et tibi cedo manet penultima longa cecidi.
Præſentis primæ eſt ſimilis per cætera prima.
Sed poſui:potui:genui trahis:atq; coegi.
Prima ſupinorum quæ ſunt diſyllaba longa eſt:
Et quæ poſtremæ.ui.tum.faciente præibit.
Hic tamen.i.qui.ſi.ſa.li.ci.da.ru.ra.ſta.mouentur:
Nam breuiant: & ab his fuerint quæcunq; creata.
Ambitus longas:pariterq; accitus. & illis
Excitus ſimul: & ſtaturus iungere pergas.

Compoſita.i.partis breuiant in fine prioris:
Vt tubicen.produc tibicen:ubique:& ibidem.
Qualicunque:addas:& quanticunque:& utriq;:
ut quiuis quilibet quicunque.
Et plerique:ſimul de qui compoſita locato.
Nominis & uerbi cremento multa patebunt.
Creſcere dic nomen quotiens numeroſior illi
Creuit in obliquis fuerit q̃ ſyllaba recto.
At uerbum perſona fuit quum uicta ſecunda
Tunc creuiſſe puta:par ſi non uincitur uſquam.
Quum ſuperant igitur crementi ſyllaba primi
Dicetur:numero cui par erit ultima recti:
Altera ſed fuerit porro exuperata ſecundi.
Nec minor in uerbis ratio crementa notabit.
A.uel.e.cremento plurali nomina longam
O.q; dabunt.i.uel.u.correptam.exempla feruntur
Muſarum:rerum:quorum:quibus:arcubus eſſe.
A.quoq; ab.al.creſcens:uel ab.ar.neutralibus:aut.an.
Atq;.as.dum non ſint monoſyllaba:longa putatur.
Sic & ab.ax.nar naris item:panque addito panos.
Dropacis hinc remoues: abacis: cum pharnace: corax:
ut palladis.
Et facis:atque anatis:quorum eſt.adis.& genitiuus:
Cætera corripiunt:arabis uelut:hannibaliſq;:
ut gigantis
Cæſaris:& thematis.poſitu producta notato.
Creſcentem.e.longant.el.en.es.exq;:remotis
Grex:ſeges:& paries.abies:arieſq;:tegeſq;:
ut ſpei.fidei.

Nex:pes:atq; ceres:quibus & uocalis adhæreti.
Plebs:& uer longant:& ab.ir.uenientia græca:
ut ciceris.carceris.ponderis.
Vt panther:crater.breuiantur cætera ferme.
ut ſalamin.delphin.ut lis.dis.
I.creſcens facit.in.ſed &.is.monoſyllaba longum:
ut radix. ut felix.
Ix.quoq;:fœmineum:uel mobile.iungito phœnix:
Et bombyx:ceyx:maſtix:ſpadix quoq;:ſandix.
Fœminea hæc breuiant:pix:nixq;:ſalixq;:filixq;:
Coxendix:natrix:& onyx:hiſtrixq;:larixq;:
Sardonycem iunge:& quicquid trahis undiq; poſthæc:
Vt codex:& uirgo:lapis:cum carmine:miles:
Et uigil:atq; calix.uariari noſcito bebryx:
Corripis.o.creſcens quod ab.on.fit:& eſſe probatur
O.paruum in græcis:ueluti cum ixione:dæmon.
O.magnum exiſtens:uel in.o.quod habere latinos
Contigit.o.longam:ut babylon ſermoq; tenebit.
Græca tamen uariant pro libertate poetæ.
Producunt & in.or.ſeu maſcula:ſeu muliebris:
Aut communis erunt atq; appellantia ſexus.
Sic amor:& melior:ſoror atteſtatur:& uxor.
Quæ fuerint propria:aut genus accipientia neutrum
Corripient:uelut hector:ador:ſic rhetor:& arbor:
Indecor:atq; memor:quæq; ex puer orta tulerunt
Publipores:uel marcipores:breuiabis ab obſq;
Quæ fuerint:uel ab.ops.uel ab.u.uenientia recti.
Oſtendunt ſcrobis:atq; inopis:pecoriſq;:eboriſq;.
Sed uariat cyclops.breue de potis.exit:ut impos.

Quicquid in.os. reliquum eſt:uel in:ox. ꝑducito. ꝑter
Cappadocis:cui iunge bouis.nec præcocis aufer
Protrahis.u.quum creſcit ab.us.probat ecce ſalutis:
Corripe uocalem ante aliam:intercuſq;:pecuſq;.
Quæ dabit.ux.præter monoſyllaba:non breuiabis:
Nec lucis;uerum tibi cætera corripientur:
Vt ducis:& liguris:cum conſule.fur quoq; produc.
In uerbis ubicunq; uides.a.creſcere:longa eſt.
Do cum compoſitis prima hinc crementa reſoluit.
E.quoq; producta eſt ſemper. tamen.r.ſubeunte
.ſ.coniugatio. .ſ.crementa.i.ptis. iperfectis.
Tertia temporibus breuiabit prima ſecundis.
.i.ſecunda crementa,ut legeris.
Vt legerem:ſequerer.uerum altera longa manebunt:
Cum.bere.prima beris.tibi corripit:atq; ſecunda.
Primi quarta modi:ſic tertia tempora quarti
Quintaq; corripio:ut dederam:dederim:dederoq;
ut audimus,itis,audiui.
I.quartæ crementa ſolent producere prima.
ut cupiui.
Sic.u.uoce carens alibi quæcunq; ſequetur.
Simq;:uelimque addas:& quæ componis ab illis.
ut docetote,ut poſſumus.
Cõtrahis.i.reliquis.O.longum.u.breue ſemper:
Et iam prima petit ſpecialem ſyllaba normam.
Tum mediæ uenient.poſt ultima quæque ſubibit:
Sed maneant iam dicta prius generalia cordi:
Stantibus hæc breuior quibus eſt concluſa tabella.
A.Breuis eſt quũ.b.c.d.ꝑcedit:&.f.g. A.i pris:
Excipitur labor quod uerbum eſt:fabula:tabes

Et uerbum & nomen:ſtrabo:tabi quoq; tabo:
Et placo:bacca:& bacchus:facundus:& acer:
Graculus:& dacus.ſic machina:thracia:bracca:
Traduco:& ſpadix:clades:& ſuadeo:trado:
Hinc radix:uado:gadex:ſuperaddito rado:
Vagio:uagina:& ſtrages:magalia:ſaga:
Stragula:cum pago.tum lagana:pagina:fagus:
Et pagus:pages.necnon pro uulnere plaga.
Præcedens.l.&.m.uel.n.s.diſſyllaba longant.
Sed phala:ſine p halanx: aloq; excipis: & calo uerbum.
Mobile deinde malum.ſalo iunge:ſalumq;:palamq;.
Hiſq; ſalus:palus:atq; chalybs hæſere:calixq;.
Et tamen:ac amo:cunq; fames:chlamys:& ſamos.inde
Hæc anus adde:phanes:& anas: manus: & cano uerbũ.
ut calidus.famulus.ſanies.caſia.
Et caſa:cum quaſi:cumq; baſis.Polyſyllaba curtant.
Alea producis:baliſtam:palleo:callet:
Palia:caligo:balena:& ſqualeo:poſt hæc
Amentum:amitto:lamentor:lamina:necnon
Ganeo:canicies:& caneo:baſia iunge.
P.q.uel.r.breuiant præeuntem.a.longa notantur
Appulus:& papi flores quos carduus effert:
Vapula:cum lappa:cum pappo:crapula:mappa:
Rappa ſimul:carex:ac areo:tarracco:uarix:
Sarrio:naricia: & cum uarico:glarea:naris:
Arrea garritus:& pareo:carica:quæq;
Rus:ra.uel.aut.rũ.dãt.pharus hic.hara deme: parũq;.
A.breuis eſt etiam quum.t.ſubit.Excipiuntur

Saturnus:uates:& latus mobile:fatum:
Quatenus:& clatri:natura:& quattuor:ater:
ut mater.ut frater.
Atria: laterna:& quibus.m.uel.r.addita mutæ.
Præuenit.excipias tamen hinc matho.iunge matheſim.
Corripis & ſuper.u.Gauiſus:& auius aufer:
Et ſuauis;mauors:& gnauus:pauoq;:nauis:
ut flauus. clauis.
Maius.prauus item.& præit.l.quum ſubdita mutæ.
E.b.c.pueniẽs:aut.f.g.ul̃.m.breue dicas. E i pris.
Hinc trahimus glebam:plebẽ:creber ſociamus:
Bebryciam:thebas:& nebrida:debeo:mecum:
Et tecum:ſecum:præco:ſecundus:& echo:
Theca ſimul:uecors:& dego:legoq; legas:
Fœmina:cum demo:& ſemen.quodq; exit ab argis
E.longam ducens:ſemis uelut:emathiaq;.
Quum.d.uel.l. præit.e.longant diſſyllaba.Deme
Hinc cedo dic ſignans.edo ſubde:cedruſq;:pedumq;:
Cumq; gelu:ſcelus.ide melos.chelis adde:uelimq;:
Et uelut:atque celer.Polyſyllaba contrahe.præter
Sedulus:electrum:ſpelæaque:delitiaſque;
Speluncha;elyſium:delubrum:bellua iunge.
Longa etiam ſuper.n.Quumque.ſ.t.ſubditur:aut.u.
Tollis enim:penus:& penitus;penetroque:penates:
Et bene:cumque penes:teneoque:feneſtra:phreneſis:
Cum xeniis:uenia:& ueneror:generoque:uenuſque:
Et tenuis:tener:& genuis:geminus:enyo:
Cum ſene:cumque gena:uenio:genus adde:genuque.

Hinc reſinam metuoque:peto:thetidemque:metallũ:
Et freta:cum ueto:cumque getis:meto. Deinde ſeuerus
Et leuo quod tollo eſt:breuis:& leuis haud oneroſus.
Ante.p.corripitur.q.uel.r.Trahe ſepio:cepe:
Sepia:cum repo:ſepes:& cerulus:heros:
Feriæ:& erumna:& cerete: ac ſeria:cera:
Clerus:& erigone:ceroma:erucaque:ſero:
Verus:peronem:ſeres:cum ſperoque:pera:
Nequaquam pariter decet & coniugere nequam:

I.b.ſequẽte breuẽ.c.g.p.q.ſacis:&.t. I.i primis
Demitur.hybernus:libo:ibis:fibula:uibex:
Sibilus:& libum:tybur:quod mobile liber:
Tribula:cum ſcribo:pedis & uel tibia cantus.
Spicula:uicem:dicit:ficedula:uicus:

præmium uictoriæ.

Licia:triceni:uel niceteria:picus:
Trica ſimul:ſpica:& ficus.ſic picaque:mica:
Et ſicut.ſligo adiungas:& frigora:figo:
Viginti:migro:bigæ:trigintaq;:pygæ:
Pygardus:frigo:ſtigo.ſtrigilis uariatur.
Ripa trahis:ſtipes:ſtipo.ſic uipera:ſypus:

ut liquor.aris.liqueo.es.liqueſco.is

Liquor eris.breuiato liquens:& cætera quæq;.
Sed liquor & liquidus uariari nomina cernes.
Nititur extendis:titillo.pſitaccus:itur:
Italus:& uitis:phyton:pitiſmaq; titan:
Clitella:& uito:mitis:cum diteq; ritus.
I.longant.d.uel.f.ſed &.l.quum forte ſequẽtur.

Curta fides & idem neutrale:ideoq;:quidemque:
Et uideo:gnidus.inde cydon:& idoneus eſto.
Tum ſcyphus adiicias.dictiſque typhoeus hæret:
Et cilium:philomela:cilix:hilaris:pila ludi:
Et milium:pilus:atq; filix:pariterque cylindrus.
Cumque ſilex:ſileo:ſtilus:& tiliæ ſocientur.
.ſ.i. ut mimus.gyrus.
Producunt.m.&.r.quotiens diſyllaba ſubdunt:
Sed breue ſit nimis:atq; ſimul. thyma iunge:ſimuſque:
Et pira ſiue piros:hymenæa:Lyramq; ſonãtem.
ut ſimulo.quirinus.ſyria.
Corripiunt etiam polyſyllaba.Simia tollis:
Stiria:pyramides.pirata:& pyramus addo.
Protrahis.i.ſuper.n.Tincam:linus:& lino deme.
ut minor.cinis. ſino.
Et quibus.m.c.uel.s.præit.at producito minos.
Et ſinum pro uaſe.alias ſinus eſt breuiandum.
I.quoque præcedens.s.&.u.ſit longa.diſertus
Corripis:& ptiſanam:miſer:& niſi:iunge miſertus.
Ob.notes lõgũ fieri ſubeũte.ſ; aufers O.i primis
ut probus.
Hinc obolum:ſobolẽ:& dũc conſona ſunt quibus ante.
O.breue quum.c.uel.ſ.quumq;.l.præceſſerit:aut.q.
Pocula iocundus:procerus:& ocia demis:
Ocvor:& phocis:phocam monſtrum adde marinum.
Offaq; protrahitur:tophus:cophonque proſopon.
Molior:& nolo:boletus:dolia:moles:
Et proles:olim:ſolor:colyphia:ſolers:
Polypus:& ſolus:ſtolones:coloq; colas.

Ante.d.productum eſt.g.i.uel.m.uel .s. At rhodus inde
Et rhodope:rhodanus:modo:uel modus exit:adorq;:
Et fodio:podium:modiuſq;:podagra:ſodalis.
Cumq; toga:rogus:atq; rogo.logos addis:homoq;.
Et ſtomachum:comedoq;: tonũ:dominũ: dono uerbũ.
His glomus:& glomero:cões: & cõa: omittit omaſum:
Et uomo:ſiue domum numeres:& ſubde comantem:
Cumq; roſa:doſis:& poſui.proſa ſit uarianda:
Corripis & ſuper.n.ſed nonus:zonaq;:nonas:
Et quum præcedit.c.d.producimus &.p.
O.p.uel.u.ſubeunte breuis.popiſma trahatur:
Populus arbor item:opilio:propagoq; uitis:
Sopio:cum ſcopo.Copam his adiungis:& ouum.
R.quoq; præpoſitum breuiatur.longa ſit ora:
Flans corus:thorax:coram:coralus & oro:
Doricus:& doris:doron:pars temporis hora:
ut lorum. ut roro.as.
Et ſorex:corax.quibus.l. præit inſuper:aut.r.
ut rota.
Sic ubi.t.ſequitur breuiabitur.excipe poto:
ut protinus.
Quotidie:uotum.& quibus.o.duo conſona præſunt.
Quæ ptoton exibuit uelut aptoton hinc tamen aufer.
O.b.ſup fieri correptũ dico.ſed uber: V.i priſ.
Et puber:pubeſq; trahis:rubigoq;.tuber:
Quũ neutrũ eſt terræq; tumor. tuber hic breue pomũ.
ut bubo.bubus. ut nubes nubo.
Suber produco:& quibus.u.b.præuenit:aut.n.
Quum.c.ſubit longato.Lucrum tamen:atq; ducenti

ut nucleus.ut cucullus.cucumis. ut crucio.
Corripis.& quibus.n.uel.c.præponitur:aut.r.
.i.lucanus.
Excipe nuceriam:quam corduba protrahit urbem.
ut trudo. ut bufo ut onus.ut murus.ut ſuſa.
D.q;.uel.f.producis.&.n.uel.r.s.q; ſequente.
Sed pudet:& ſtudium breuiato:rudiſq;:rudentes:
Et rudus:atq; ſudes:comes ire cuniculus optat.
Contrahis & cuneum:tunicam:nurus:atq; curules:
Et furit:ac muriam:pariterq; ſuſurro:puſillum.
Ante.g.protrahitur.tuguri ſed corripe primam.
ut fugio.pugil.iugum.
Et præerit quibus.f.p.uel.i.Producito fruges:
Iugiter:& iugis quod mobile:iugera:frugi.
ut pulex.
L.breue præpoſitum eſt.ſed iulius excipiatur
Tullius:uligo:ſic iulia:pullus:& ullus:
Trullaq;:dulichius:cum culo:bula:quibusq;
ut fuligo.ut mula.
F.ſimul.m.q; præit.mulier:fulicamq; retracta.
ut fumus.
M.ſubeunte notes productum.humeros breuiari
Scito:rumex:humilis:fumus:atq; humus:& præeunte.
ut cumulus.numerus.tumulus.
Quæ.c.uel.n.uel.t.retinent.Nummum tamen ipſe
Longato:& numen:ſtrumamq; ſimul numerato.
ut ſuper.
V.p.breue eſt.ſtuppam produc:& ſupara:cuppam:
pupa. nuper. rupes.
Iuppiter:&.p.uel.n.aut.r.quum forte præibit.

ut mutus.utor.
V.t.ſequente uolunt fieri diſſyllaba longum:
Demis uti:cutis:atq; frutex:puto:uterq;:lutumque:
ut futuo.puteus.
Sed uariat putris.Polyſyllaba ſunt breuianda:
Mutuus hinc tollas:& puteo:glutio:mutit:
Vtilis:ac etiam cum futio:futilis adde.
ut pluuia.fluuius.
Sit breuis.u.ſuper.u.niſi ſola feratur:ut uua:
De mediis ſyllabis.
De mediis iã tps adẽ pſcriber normas: A.ĩ mediis.
Extremamq; inter medias primamq; uocamus.
ut uenabulum.amabundus.amabilis.
A.b.breue eſt.trahis inde.bulum:bunduſq;:biliſq;.
C.quoque contrahitur ſubeunte.moueto cloacam:
ut umbraculum.
Et finita culum:ſed opaca:meracius adde.
Corripis &.d.uel.ſ.præcedens.tolle cicadam:
ut imago. ut pelagus.
Producit.g.ſequens.ſed nomina deme ſecundæ.
ut italus.tãtalus. ut auſtralis.ambaruale.
Et ſuper.l.breuies:niſi quæ tibi tertia flectit.
ut thalamus.calamus. ut irritamen.
Ac ſuper.m.præter contamino:quæq;.per.amen.
ut ornamentum.irritamentum.
Cernis & amentum finiri.examino iunge.
ut clibanus.
Contrahis.n.quotiens ſequitnr.meuania longa eſt.
Vulcanus:garganus:aranea:ſiue lemãnus:
Tertius & flectet quæ nominis ordo:ut inanis.

ut montanus.romanus.
Deriuata illis iunge:& compoſta notentur.
A.p.ſequente breue eſt.uos demo priape:ſinapis.
ut barbarus.ut cyathus.ut carbaſus.
R.t.uel.ſ.pariter breuiant.denarius inde
intestinum pingue.
Excipitur:cum parnaſſo:quibus addis omaſum.
ut agaſo.
Et quæ componi duci ue aliunde uidebis:
Aut in.teſ.finita.datur tibi teſtis achates.
ut cadauer
Quum ſubit.u.longas.bene ſed compoſta notentur.
E.longã facito ſi.b.c.d.p̃uenit:aut.l. E.i mediis:
M.q;.uel.n.breuies erebũ tamen:& terebinthũ:
Iungitur eleborus;ſeneca:andromeda:antomedonq;:
Eſſeda conſocias:& de pede quicquid habetur.
Angelus: & polemos:uehemens:alamania ſubſunt:
Sic helena:ac helenus:iuueniſq;:hebenuſq; feruntur.
Sed breuis.e.fuerit.g.uel.f.ſi ſubiicis:aut.p.
Producis præſepe tamen:pariterq; cethegus.
ut cerberus.ut lacheſis.
R.q;.uel.s.breuiant.De nomine facta trahuntur.
Et longam.i.in græcis.e.quæ fecere latinis:
Diphthongum ue tenent:fuerint exempla galerus.
Cratera:atque megæra tibi:& uigeſimus:& quæ
Talia de numeris facimus.Varies mulierem.
T.q;:uel.u.longant.temetum trahis:atq; ametiſtus.
ut ſenſibilis.canicies.
I.b.c.corripies ſubeũtib⁹.Inde pudic⁹ .I.i mediis;
Lectica:apricus:lorica:Cuniculus exit:

Et cum mendico:formica:pericula:amicus:
Veſica:umblicuſque:cuticula:ſubde caycum:
His etiam urtica:atque myrica:canicula iuncta eſt.
Non amycum:propria adiunges ſed cætera in icus:
Et pariter de poſt quæ tu deducis:& ante.
ut cupidus.
Subdita.d.breuiat.faſtidio tollis:abydus:
ut cupido.inis.
Formido uerbum:quod nomen & exit in.ido:
ut tydides.
Et patronymicum quod ab.eus.mittetur in.ides.
F.g.q3 contrahitur ſubiectis.Deme ſeriphum:
ut rubigo.caligo.ut auriga
Atq3 in.go.uel.ga.uoces.caligas breuiando
Sed ueſtigia;uel faſtigia longa notato.
ut facilis. ut monile
Correptum & ſuper.l.fuerit.producimus.ile.
ut quintilis
In neutris ſolum:ſic & de nomine dicta:
ut ſorbillo
Vel quæ diminuunt:quibus adde fritillus:aſyllum:
Et cum ſubtili exilis: Cordilus:aprilis.
Peſtilis:& parilis:uel nubilis hinc remoueto:
Dapſilis;atq3 humilis:tum nubila quę breuiantur.
ut animus
Eſt ſuper.m.breue.ſed longant ſublimis:opimus:
ut munimen
Et quæ uerborum quartus produxerit ordo.
Compoſitum ſimplex regit.azimus at breuiato.
ut dominus.

Corripit.n.quotiens ſequitur.feſtino:catinum:
Excipis:atq; propino:ſupinum:ſiue caminum:
ut matutinus quirinus.
Et deriuatum de nomine.iunge ciminum.
Et clandeſtinum:peregrinumq;:adde ſabinos.
Sed primitiui quæ nomina ſignificabunt
ut faginus.oleaginus,
Materiam breuies:ſimul hæccine:nundina iungis.
ut tonſtrina.coquina.angina.
Cedrinus tollas:&.na.finita.ſed inde
Fuſcina:cum mutina:proſerpina:lamina demas:
Sarcina:cum trutina:tum machina:buccina ſubde.
His eleemoſynam:& patinam reſinamq; locato.
I.p.uel.r.breuis eſt:aut.s.ſubeunte.papyrus
Delirus:ſaphirus item trahis:atq; butyrum:
Cambiſes etiam iungis:cephiſus:eliſſa.
Gauiſum.anchiſen:paradiſumq; inſuper addis.
ut antiquus.ſaliua.
Protrahis.i.q.uel.u.præcedens.tradita curtis
Cum ſiliquis:aliquis:reliquus:niniuæq; notentur.
ut leuiter duriter. ut margarita
Ante.t.correptum eſt.proprium tamen excipis in.ta.
ut eremita panormita ut leuita
Deq; loco tractum:proprio uel nomine ductum.
ut mephytis. ut polites
Atque in.tis.uel.tes.pituitam dic uariari.
Itus producit tractum de nomine nomen
Ignitus ueluti.a feruo ſed itus.breuiabis
Oblitus quoque longamus.ſic hermaphroditus;
Innitum:cocytum:aconitaq; conſociamus.

O .b.c.d.g.uel.f.aut.l.breuiato ſeqnte: O.i mediis
October produc:herodes:atq bagogus:
Pactolus fluuius:palinodia:cum ſynagoga:
Et præbebit ago quicquid tibi dictio græca:
Aut polo ſignans uendo ſicut myropola.
Corripis & ſuper.m.neutralia tolle:ut amomum.
Quum ſubit.n.longa eſt:Antonius eſt tibi teſtis.
Pannonius deme:atq diaconus:harmonicuſq.
Mammona:lingonicos:aconitum.ſardonioſq.
Vangionesq aponus:britones:tum ſantonos adde:
Obliquis præbet generalis regula normam.

ut dolopes.

O.p.breuem faciet.productum ferto pyropum:
Aeſopum:europam:quibus & coniunge canopum.
Curtat &.r.Produc ſed deriuata.ſonorus
Atq ſoporiferum monſtrat tibi:ſiue canorus:

ut morboſus idiota

S.t.q producunt.Super.u.non eſt mihi ſimplex:

ut curculio.

U B.uel.l.breuiar po ſiml &.p.ſequete. V.i mediis
Inde ſaluber erit:getulus:adulor ademptum.

ut caducus.a.um.ut lactuca. ut eunuchus.

Ante.c.produces.a.uel.um.ſubeuntibus:aut.us.

ut induti.

Manduco iunge:& fiducia.cætera curtant.
Protrahis &.d.uel.d.uel.m.g.uel.n.q ſequentibus.ide
Sanguiſugam remoue.incolumis quoq:& autuo iunge

ut paliurus.ut archeruſia.arethuſa ut cornutus.

R.uel.s.efficiunt longum.u.ſubeuntia:uel.t:

Purpura:centurio:lemures trahe:mercuriuſq;
ut micturio.
His.urio.finita ue lis coniungere uerba.
Arbutus adiicias.memor eſtoq; compoſitorum.
Eſt ſuper.u.breue.pacuuium cape:uetruuiumq;.

De Vltimis Syllabis.

Ecce ſuas tandem petit ultima ſyllaba partes.
A.finita uolunt breuiari.Demito uerba:
ut o ænea.
Atq; ablatiuos:& in.as.de nomine quintum:
ut interea. ut ſupra.contra.
Vocibus & iunctis aduerbia præpoſitiuis.
At puta correptum eſt:ita:cum quia:Sed uariari
In numeris.ginta.atq; ultra fruſtraq; notentur.
ut tegea.nemea.rhea.
Fœmineus græci rectus quoque ſit uariandus.
ut thebe.
Contrahis.e.præter mulíebria nomina græca:
ut o & ab anchiſe.
Et quintum ac ſextum primæ de uoce pelaſga:
ut meridie. ut die.
Et cum compoſitis ſextum producito quintæ.
ut.e.de.præ.
Iunge fame:atq; fere:& ferme:& monoſyllaba:præter.
Et quæ notans:neq; non militans:qđq; eſt ne rogantis.
Adiectum.pte.ſimul:ueluti noſtrapte:ſuapte.
Actiui producta modi uox prima ſecundi
Dicitur inclinat quam uerborum ordo ſecundus.
ut tepefacio.facio. facio.
Eſt anceps uale.ſicq; tepe:cale:cum lique dicas.
E.quoque ab.o.dantis caſus aduerbia facta

Protrahis:ut docte.Bene cum male dic breuiari.
Apprime uariat.ſed cætera corripientur.
ut thebai.
I.longum eſt.quintos græcorum corripe.Dantes
ut palladi.phyllidi.
Q ui creſcunt uel ab.as.uel ab.is.coniunge pelaſgos:
Et quaſi:cum niſi.Sed uariis mihi redde:tibiq;:
Et ſibi.iungis ibi:nec ubi diſiuncta manebit:
ut domino. ut pro.do.ſto. ut dido.ſappho.
Tertius & ſextus:Monoſyllaba:Nomina græca
O.longant:& quæ ex latiis aduerbia fiunt.
Vt uero.ac falſo.Variant cito:mutuo:crebro:
Sedulo:cum ſero.Breuis eſt modo & illico ſemper.
Cætera in ancipiti dic.o.finita manere.
V.ueluti cornu & monitu producta feratur:
Q uæ.b.d.finierint aut.m.breuiabimus:&.t.
Syllaba quum tracta eſt tunc.t.dat ſyncopa longam:
Audit pro audiuit:neſcit monſtrabit:obitq;.
Dic uariam fuerit quum tantum littera dempta.
Diphthongum & poſitum generalis norma notauit:
ut dic.halec.
C.damus extenſam.lac:nec:donec remouemus:
Sed uariant hic hoc quum ſunt pronomina tantum:
ut mel.ſal. ut gabriel.
Corripis.l.Nil:ſol:& in.el.dic barbara longa:
ut nomen.
N.quoq; produci faciemus.corripe neutra.
Et pecten:flamen:quæq; ex cano ducta uidebis:
ut æginan.ut thyrſin. ut rhodon.
Q uartus ab.a.uel ab.is.uel ab.os.coniungitur.inq;

An:tamen:& forſan:proin:& dein:forſitan:exin.
Sic egon:& ſatin:atq; uiden:ſimileſq; locato:
R.breue ſit.lar:nar:fur:quur:uer trahis:& par
Vel ſimplex uel compoſitum:Quod ab.ir.q; pelaſgi
Er.tulit:ut crater.Mater pater excipiuntur.
Flectere cor poteris ueluti tua carmina poſcent.
As.quæcunq; tenent finem producis:ut ætas.
ut pallas.dis.
Excipe:dis.faciunt latio quæ græca ſecundo:
ut arcadas.
Quos dat & e græcis plurales tertia quartos.
Es.quoq; protendis.breuis atq; penultima creſcens.
ut miles
In quibus extiterit rectum breuiato:quieſq;:
Inquies:atq; penes:uerbum es cum compoſitura:
ut arcades
Plurales pariter græcorum adiungito caſus.
Lingones:& britones:uel ſaxones & inſuper addis:
Producunt aries:paries:abieſq;:cereſq;:
Pes cum compoſitis:ſicut ſonipeſq;:tripeſq;:
ut canis
Is.breuio.At quorum fuerit penultima creſcens
Longa ſimul rectum producunt.ſit tibi ſamnis
Exemplo:& pyrois:ſed tethyos addito tethys.
ut dominis.partis.quis.
Plurales & in.is.caſus ubicunq; repertos.
Verborum quartæ perſonam iunge ſecundam
Præſentis primiq; modi:ut ſentis:& obaudis:
Iunge uelis:ſis:uis:is uerbum:compoſitaſq;

Ex illis uoces:Monoſyllaba cætera:quāuis.
Sed quis:& is recti:bis:mis:tis:Corripiuntur.
Os.producatur.breue os oſſis:compos:& impos:
ut argos ut rhodos.delos
Græcaq; quæ ſumunt neutrum genus:aut muliebre:
ut archados.pallados.
Os.quoque græcorum genitiuum dic breuiari:
ut ſus,mus.
Vs.correpta datur.Monoſyllaba protrahis:& quæ
ut ſalus.
Creſcentem.u.longant.Genitiuum iungito quartæ.
ut niſus.
Plurales & in.us.caſus quos ducis ab illa.
.i.genitiuos.
Græcorum.us.patrios:ut ſapphus:ſiue calypſus:
Iungis in.us.rectos quos facta ſyneręſis affert:
Sic panthus:hydrus:amathus probat atq; melampus:
Pus tamen ad latiam uenit quum forte ſecundam
Oedipus ut breuis eſt.palus eſt uarianda poetis.

De Syllabarum quarundam uarietate.

Variantia quædam primam ſyllabam.

NVnc operepręcium eſt uariantia diſcere quædā
Hæc primam pro iure ſinent nos ponere noſtro
Rutilius:pelion.lycas.rubigo.diana.
Criticus.orion.ſilenus.tinea.uitrum.
Gradiuus.rudo.palatia.liquidus.hymen
Dolon.fidenæ.crathis.liquorque.liqueſco.
Hinulus.& cacus.procuro.propino.ſychæus.
Strigilis.& putres.& cum Cyclope.britanni.

Inſula coſyra.atq;.italus.profundo.tyruſq;
Curetes.pachynus.atlas.ſicanus.eous.
Profectus.reduco.bithynus.ſiue pyrene.
Repperit.& repulit.retulit.penultimus adde.
Atq; duplex.triplexq; ſimul.Coniūge ſupremus:

Variantia quædam mediam ſyllabam.

At mediam uariant quæ nunc aſcripta legentur.
Bebrycis.maleam.ficedula.rutiliuſq;.
Pharſaliam:choream.bathaui.cyaneque.cybelle.
Contudit.ægæona.orionis.atq; ſicanus.
Sidonius.plateam.ſiphacem.nemeamq;.cyclopes:
Connubiis.eodem.Trinacria.porſena.eadem.
Opprobrium.æneidos.Saxones.Stymphalidaſq;:

Hactenus Pylades.De Nominū declinatioībus:Generibus:atq; heteroclisi.Tū de uerbo℞ præteritis & ſupinis.ac demū de heroici atq; elegiaci uerſus cōpoſitiōe:& ſyllabarum quātitate;ad communem ſtudioſorum utilitatem:& ſuorum imprimis diſcipulorum ſalundianorum.

FINIS

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE